

KUUSISTON LINNA

Muuritutkimus vuonna 1992
Muuritutkimusraportti
Kari Uotila

31. 3. 1992.

Kari Uotila

Metsätie 7 as 2,

21620 Kuusisto.

KUUSISTON LINNA:

MUURITUTKIMUKSET VUONNA 1992.

Johdanto

Vuonna 1992 tutkimukset ja korjaustyöt aloitettiin 18.4., jolloin tutkija Kari Uotila ja muurarinapulainen Hans Siren aloittivat muurin purku- ja tutkimustyöt U-huoneessa. Varsinaiset muurinkorjaustyöt alkoivat 4.5, jolloin Matti Alanen, Pentti Siekinen ja Tero Koivisto aloittivat työt II esipihan luoteismuurilla. Kentätutkimustyöt, muurin korjaukset ja II esipihan pintaveden poistotyöt valmistuivat syyskuun lopulla. Sen jälkeen korjattiin "var-tijan mökkiä" marraskuun lopulle saakka.

Vuoden 1992 aikana korjattiin II esipihan luoteisseinä, U-huone kokonaan ja I- ja K-huoneiden useita eri detaljeja, kuten oviaukot. Muuritutkimuksia tehtiin U, X, I, K-huoneissa ja päälinnan eteläisessä julkisivussa ja II esilinnan itämuurissa. Lisäksi tehtiin neljä pientä koekaivantoa (U-huoneessa 9201, I-huoneen edustalla 9202, K-huoneen oviaukossa 9203 ja K-huoneen lounaiskulmassa 9204), joiden dokumentoinnista ja kaivamisesta vastasivat lähinnä Kari Uotila, Hans Siren ja Tiina Jäkärä.

1. U-huone

1.1. U-huoneen länsiseinä

U-huoneen länsiseinän rakenteita oli tutkittu jo vuonna 1989, jolloin huoneessa olivat laajat kaivaukset. Tuolloin oli ainakin seinän matalaa eteläosaa pyritty tutkimaan. Vuoden 1992 tutkimukset ja korjaukset keskittyivät seinän korkeampaan pohjoisosaan. Seinän alaosa oli rakennettu jossakin korjausvaiheessa vinoksi pinnaksi, joka oli perustettu seinän juurella olevien suurten luonnonkivilohkareiden varaan.

Tutkimusten ensimmäisessä vaiheessa purettiin vinoittainen korjausmuurauspinta ja sen alta tuli esiin rikkonainen seinänpinta ja alkuperäiset maakerrokset, joita ryhdyttiin kaivamaan kaivausalue 9201:n nimellä. Varsinaista seinänpintaa purettiin useassa eri vaiheessa. Korkean pohjoisosan eteläkulmassa oli korjauslaastissa useita työstettyjen kalkkikivilaattojen paloja (mahdollisesti lattialaattoja). Kalkkikiviä oli myös T-huoneeseen johtavan sekundaarisen oviaukon selvästi sekundaareissa rakenteissa.

Purkutöiden ja kaivausten jälkeen (alue 9201) länsiseinässä oli kaksi selvää rakenteellista osaa. Kaivetun seinäosan eteläosassa (ruuduissa 9-11:1-2) oli suuri kivilohkare, joka oli osittain asetettu humus- ja savimaan päälle. Kiven päällä oli noin metrin korkuinen kivimuuraus, jossa kivet oli asetettu linjoihin, osittain jopa ilman laastia. Muurauksen näkyvä pintalaasti oli korjauslaastia ja itse rakenne oli irrallaan takana olevasta seinärakenteesta. Seinän eteläkulmassa oli kaksi laakeaa kalkkikiveä kiinni muurauksessa.

Seinän pohjoisosassa - suuren luonnonkiven pohjoispuolella (ruuduissa 10-11:2-4) - oli kallion päällä nokimaa ja savikerroksia, jossa oli joukossa kolme kivikertaa pienehköjä kiviä ilman laastia. Laastillinen muurattu seinä alkoi vasta korkeudelta +9.80-

+9.90, jossa oli paksun laastin joukossa muutamia kiviä. Muutamat pintaan ulottuneet kivet eivät muodostaneet mitään selvää seinän pintamuurausta vaan lähinnä rakenne muistutti seinän sisusrakennetta.

Ruudussa 10:3 oli kahdessa eri kohteessa tiilirakenteiden jäännöksiä, jotka olivat kuitenkin pahoin tuhoutuneet. A-ryhmässä oli kaikkiaan kolme tiiltä, joista parhaiten säilynyt tiili oli korkeudella +10.61. B-ryhmässä oli tiiliä kaikkiaan neljä kappaletta, vaikkakin osasta oli jäljellä vain painauma laastissa. Näiden tiilien alempi kerros oli korkeudella +10.35 ja ylempi korkeudella +10.53. Vaikka kaikki tiilet olivat pahoin rapautuneet, voitiin tiilirakenteen suunnaksi päätellä lähinnä luode-kaakko, eli ne olivat poikittain muuhun seinään nähden. Näiden tiilijäännösten perusteella murattiin korjausmuurauksen tiilisen oviaukon pieli.

Kartat: nro 562 (myös 554-561)

Valokuvat: mv: 8559-8567, 8611, 8668-8672, 8835-8837, 9086-9088.

6x6: 9164, 9169, 9170-9174.

dia: 9230-9251, 9308-9330, 9375, 9987-9993.

1.2. U- ja T-huoneiden välinen oviaukko

U- ja T- huoneiden välisen aukon eteläosa kaivettiin esiin kaivausalueen 9201 yhteydessä. Kaivausalueen pohjoisprofiilista tuli esiin kahden kolmen kivikerran korkuinen kivilatomus, jossa oli joukossa laastia, mutta myös multamaata. Tämä muuratun seinän ja kylmälatomuksen välimuoto ulottui lännessä kiinni länsiseinän alaosaan, joka oli lähes vastaava rakenne - vaikkakin laastin osuus länsiseinässä oli hyvin vähäinen.

Pohjoisprofiilissa olevassa rakenteessa oli viitteitä myöhemmästä purkutyöstä, sillä rakenteen korkeus laski selvästi kohti kaakkoa, jossa oli vain yksi kivistä jäljellä. Korkeimmillaan kivien korkeus oli +10.12 ja alimmillaan +9.63. Kivilatomuksessa oli kaksi kivistä vierekkäin ja sen leveys oli noin 70-80 cm.

U-huoneen puolelta paljastuneen kiviladelman jälkeen avattiin uudelleen T-huoneen itäpääty (noin 1.5 x 1.2 m kokoinen ala), joka oli aikaisempien dokumenttien mukaan kaivettu jo 1960-luvulla. Tuolloin oli huoneen itäpäässä havaittu X-huoneen ulkoseinien lounaiskulma. Vanhempi kaivausjättemaa poistettiin lapiolla ja maaines tarkistettiin - vaikkakin se oli löydötön. Maata jouduttiin poistamaan noin korkeudelle +9.80 ennenkuin saatiin ensimmäiset havainnot seinästä. Vasta korkeudella +9.59-+9.64 oli esillä seinärakenne, jossa oli muutama etelä-pohjoinen suuntainen kivi ja vanha laastikerros. Rakenteesta näyttää olevan jäljellä lähinnä alin kivistä, joka ei mitenkään sopinut yhteen 1960-luvulla piirretyn seinäpinnan kanssa. On todennäköistä, että 1960-luvulla on seinärakennetta purettu aina korkeudelle +9.60-+9.70.

Esiin kaivetun seinärakenteen itäprofiilissa oli alimpana hiekka tai hiesukerros, jonka päällä oli 5-10 cm:n paksuinen tumma humusmaakerros, jonka päälle oli muurattu alimmat kivet, joita oli profiilissa kaksi kappaletta. Kivien päällä oli paksu laastikerros, johon oli kiinnittynyt muutama seinän sisustan kivi. Seinärakenteen laasti muodosti selvärajaisen rakenteen, joka erottui eteläpuolisista rakenteista selvällä saumalla. Itäprofiilissa rakenteen pituus oli noin 120 cm, jonka jälkeen rakenteen laasti ja kivet kääntyivät kohti itää. Seinän tähän osaan kuului suurikokoinen kivi

aivan oviaukon keskellä (korkeus +10.33) ja sen eteläreunalla oli selvärajainen laastisauma, joka erotti rakenteen U-huoneen puolelta kaivetusta kivilatomuksesta. Laastisauman lisäksi myös koko rakennustekniikka (laasti, kivien koko ja muoto ja multamaan osuus) osoittivat kivistä rakenteiden olevan eri rakenteita. Vanhempi seinä jatkui laastisaumalla ja suurikokoisella kivillä nykyisen oviaukon luoteispielen alle.

T-huoneen "tutkimuskuopan" eteläprofiilissa oli näkyvissä S-huoneen pohjoinen ulkoseinä ja sen liitos X-huoneen lounaiskulmaan. Koko alueen alimpana kerroksena oli luonnollisen hiekan tai hiesun kerros, jossa oli paikoin ruosteraitoja. Hiekka oli eteläprofiilissa lähes vaakasuora korkeudella +9.55 kunnes se putoaa jyrkästi aivan X-huoneen lounaiskulman itäprofiilin alla.

Hiekkakerroksen päällä on koko sekä etelä- että itäprofiilissa tumma humusmaakerros, joka ulottui itäprofiilissa seinäkivien alle. Kerroksen paksuus on noin 5 cm ja korkeus eteläprofiilissa +9.60-+9.65 ja itäprofiilissa +9.40-+9.45.

Humusmaan päälle on rakennettu X-huoneen lounaiskulman muurirakenne, mutta eteläprofiilissa päällä on hiekkakerros (2-4 cm), joka ulottuu koko humusmaakerroksen päältä aina itäprofiilissa olevan seinärakenteen laastin päälle. Hiekkakerros on länsiosassa korkeudella +9.65 ja itäosassa nousee aina korkeudelle +9.80.

Hiekkakerroksen päällä on eteläprofiilissa paksu multamaakerros (20-25 cm), jossa on alaosassa neljä pienehköä kiveä, jotka katkaisevat alla olevan hiekkakerroksen ja yksi suurempi kivi länsiosassa. Kivien välissä on selvä multamaa ja laastia on vain paikoin - samoin tiilimurskaa. Multamaan alapinta on korkeudella +9.65 ja yläpinta korkeudella +9.90 ja kivien korkeus on +9.65-

+9.85.

Multamaan päällä ovat eteläseinän ensimmäiset selvät seinäkivet. Paikoin ne näyttävät liittyvän alla oleviin kiviin, mutta varsinaisesta seinästä ei voi puhua. Seinäpinnan alareuna on noin korkeudella +9.90. Ilmeisesti 1980-luvun korjaustöiden tuloksena on alimmat seinäkivet muurattu korjauslaastilla yhteen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että U- ja T-huoneiden väliseltä alueelta kaivettiin esiin useita eri aikaisia rakenteita ja kerroksia. Alueella oli luontaisena kerroksena kallion päällä hieka tai hiesu tai hieno savikerros, jonka päällä on tumma humusmaakerros, jonka päälle on rakennettu X-huoneen lounaiskulman länsi- ja eteläseinät. Humusmaan päälle ja seinärakennetta vasten on kertynyt sekundaari hiekkakerros ja sen päällä on multamaakerros, jossa on kylmämuuratun kivilatomuksen merkkejä. Samanlaista multamaan sekaista kivilatomusta tai seinää havaittiin myös U-huoneen puolelta länsi- ja pohjoisseinien alaosasta. U-huoneen länsiseinässä kivilatomuksen korkeus oli noin +9.50-+10.00 ja pohjoisseinässä noin +9.50-+10.10. Kerrosstratigrafian perusteella on selvää, että T-huoneen eteläseinä (eli S-huoneen pohjoisseinän ulkopinta) on rakennettu selvästi X-huoneen lounaisnurkkaa myöhemmin eli päälinnan eteläsiiven koilliskulma on itäsiiven lounaiskulmaa nuorempi rakenne.

Kartat: nro 560 (myös 561-562)

Valokuvat: mv: 8735-8738, 8835-8837, 9086-9088.

6x6: 9170-9174.

dia: 9323-9327, 9332-9334, 9402-9416.

1.3. U-huoneen pohjoisseinän syvätäyttö.

U-huoneen pohjoisseinä oli rakennettu vaihtelevan kokoisista - suurelta osin tasapintaisista kivistä, jotka oli asetettu jonkinlaisiin linjoihin. Seinän länsiosassa oli sekundaarisen tiilimuurauksen peitossa oleva tukirakenne.

Seinän pinnassa oli paikoin ohut korjauslaasti ja sen takana oli noin 15-30 cm syvyydelle saakka vaaleaa laastia, jossa sekoite oli suurikokoista. Noin 20-30 cm syvyydellä laasti vaihtui väriltään ruskeaksi isorakeiseksi laastiksi (runsaasti kalkin paloja joukossa).

Ruutujen 10:4-5 alueelta jouduttiin purkamaan kaikkiaan neljä kiveä, joiden takaa tuli esiin tiilikaaren osa ja siihen liittyviä rakenteita. Tiilikaari oli mitä ilmeisimmin X-huoneen eteläseinässä olevan komeron takaseinärakenne. Erittäin loivasti segmenttikaarisesta rakenteesta voitiin varmuudella havaita kaikkiaan neljä tai viisi tiiltä, jotka kaikki oli muurattu ruskeh-tavalla laastilla (LN 92:8). Paljastuneen muurialueen itäosa oli muurattu sekalaisesta kiviaineksesta valkealla laastilla, joka vaikutti ainakin tässä paikassa sekundaarimuuraukselta. Ruuduista 9-10:4 poistetun kiven takaa tuli esiin komeron takaseinää, joka oli muurattu ruskealla laastilla (LN 92:10).

Ruudussa 10:7 olevan pitkän kiven takaa voitiin havaita ruskea laastillisen tiilikaaren rakenteita, jotka liittyivät todennäköisesti X-huoneen eteläseinän komeroihin. Samaan laastiin asti ulottuivat myös useat pintakivet (esim. ruudussa 10:8), jotka oli asetettu muuriin selvästi poikittain. Osa seinän pintakivistä oli asetettu seinän suuntaisesti pitkittäin ja osa oli asetettu sidoskiviksi muurin keskelle, ehkä läpikin. Seinän suuntaiset suuriko-

koiset pintakivet sijaitsivat suurin piirtein niillä alueilla, joissa on seinän sisäosassa X-huoneen eteläseinän komerorakenteita.

Seinän yläpinnassa oli pintalaastin alla (ruudussa 11:7) ainakin kaksi tai kolme muuriin nähden vinoittaista tiiltä (noin 15 asteen kulmassa), jotka olivat noin 25-30 cm syvyydellä seinän sisässä. Alueen syvätäytön vuoksi tiiliä ei saatu esiin muurin harjaa purettaessa.

Kartat: nro 563-564 (muurikartat)

Valokuvat: mv: 8806-8807, 8809-8820, 9005-9010.

6x6: 9158-9163.

dia: 9349-9374.

1.3.1. U-huoneen itäinen kulma

Vuonna 1989 ulottui laaja kaivaus U-huoneen itäkulmaan saakka (L. Venheen kaivauskertomukset vuodelta 1989). Vaikeiden olosuhteiden vuoksi kaivausalue ei ulottunut aivan itänurkkaan saakka. Vuonna 1992 ryhdyttiin tutkimaan U-huoneen pohjois- ja kaakkoisseinien liitosta. Ensin purettiin sekundaari pintamuuraus U-huoneen koillispuolelta (karttaan merkitty alue). Pintamuurauksen alla (paksuus noin 15-20 cm) ei ollut selvää kivrakennetta, vaan seinä vaikutti lähinnä täyttömuuraukselta.

Seuraavaksi poistettiin sekundaarimuuraus U-huoneen itäseinästä ja sen takaa saatiin esiin vanhempi U-huoneen itäseinä. Itäseinä oli selvässä laastiliitteessä U-huoneen kaakkoisseinään (LN 92:14) (Kaakkoisseinän osalta ruudut 9-10:1). Laastikerroksen päällä oli ohut (2-5 cm) tumma humusmaakerros, joka jatkui kohti

koillista ja muurin keskiosia. Kyseessä oli ilmeisesti muurihalkeamaan kerääntynyt humusmaakerros.

Laastikerroksen alla ollut murattu seinä jatkui (lähinnä ruudussa 9:11) kohti pohjoista ja nykyinen U-huoneen pohjoisseinä oli rakennettu selvästi sitä vasten. Kahden muurirakenteen välissä oli noin 5 cm:n paksuinen multamaakerros. Paljastuneen pohjoisseinän muuraus (9:11) oli tehty tasakokoisista kivistä ja murattu ruskealla laastilla.

Ruudussa 10:11 pohjoisseinän ja itäseinän rakenne muuttui, sillä pohjoisseinän kivet ulottuivat vanhemman itäseinän päälle ja kivirakenne jatkui kohti itää (eli muurin keskiosia).

Kokoavasti voidaan todeta, että u-huoneen itäkulmaan on ilmeisesti ensi vaiheessa rakennettu kaakkois- ja itäseinä. Seuraavassa vaiheessa on ensin pohjoisseinän alaosa murattu itäseinää vasten ja sitten on purettu laajat osat itäseinää ja pohjoisseinän yläosan rakenteita on jatkettu pitkälle kohti itää - todennäköisesti aina tukipilariin nro 17 asti.

Kartat: nro 565 (ja muurikuvat)

Valokuvat: mv: 8633-8639, 8951-8957.

6x6: -

dia: 9343-9348, 9375, 9982-9986.

1.3.2. Länsiosan tukirakenne (ruudut 9-11:1-2)

Tukirakenne on ilmeisesti rakennettu pohjoisseinää vasten myöhemmin, sillä pohjoisseinän muuraus jatkuu suorana ohi liitoskohdan. Samaan viittasi myös se, että tukirakenteen itäseinässä olevien korjaustiilien takana oleva alkuperäinen tiilimuuraus on

rakennettu pohjoisseinää vasten. Kaivausalue 9201 ulottui kiinnitukirakenteen länsiosaan, jolloin saatiin esiin rakenteen perustus.

Kallion päällä on ensin sekundaarinen savikerros, jonka päälle on asetettu yksi kivikerta suurempia kiviä ja kaksi kivikertaa pieniä kiviä. Esiin saatu seinän pintarakenne saattaa olla korjaustöiden tulosta.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: mv: 9005-9010.

dia: 9365-9367.

1.4. U-huoneen kaakkoisseinä

U-huoneen kaakkoisseinä on muuhun huonetilaan nähden vinoittainen seinä, joka on rakennettu tasariveihin asetetuista melko samankokoisista kivistä. Kivien koko lähinnä suurenee seinän yläosassa. Seinän länsiosassa on kaikkiaan kahdeksan hirrenkoloa, jotka on numeroitu lounaasta lukien 1-8. Seinän alaosa on kaivettiin esiin vuonna 1989, jolloin se myös dokumentoitiin. Niinpä vuoden 1992 tutkimukset keskittyivät nykyiseen maanpäälliseen osaan.

Seinän syvätäyttö tehtiin useassa eri vaiheessa koko seinän kattavasti. Seinän pinnassa oli noin 5 cm:n paksuinen pinta-laasti, jonka alla oli monin paikoin hyvin heikkokuntoinen ruskeh-tava laasti. Seinää jouduttiin monin paikoin puhaltamaan noin 55-65 cm:n syvyyteen saakka (esim ruudut 10:10, 10:11, 10:14). Kokonaisuutena vaikutti siltä, että seinän länsiosa oli säilynyt itäosaa huonommin ja se jouduttiin täyttämään syvemmälle.

Kaakkoisseinän pintakivien takaa tuli esiin useita vaa-

kasuoria laastisaumoja, jotka vastaisivat saman seinän ulkopuolen havaintoja (katso II esipihan luoteisseinä). Yksi laastisauma havaittiin ruuduissa 10:7-8 korkeudella +10.85-+10.93, jolloin sauma laski kohti länttä. Mahdollisesti samaa saumaa oli vielä ruudusta 10:10 korkeudelta +10.80 havaittu sauma. Selvästi alempaan kerrokseen kuuluivat ruutujen 10:12-13 saumat korkeudella +10.45-+10.50. Yksi sauma havaittiin ruudusta 10:14 korkeudelta +10.64.

Alin havaittu sauma oli esiin puretussa osassa kaakkoisseinää ruudussa 9:1, jossa oli kaakkois- ja itäseinän yhdistävä laastitaso korkeudella +9.80-+9.85. Laastin päällä oli ohut tumma humusmaakerros.

Seinäosan lisäksi havaittiin neljän ensimmäisen hirrenkolojen (1-4) alaosista laastisauma, joka oli korkeudella +11.40-+11.50. Tämä laastisauma liittyi todennäköisesti hirrenkolojen alkuperäiseen rakenteeseen muodostaen kolojen pohjatason.

Yhdessäkään kohteessa ei havaittu kahta päällekkäistä saumaa, mutta arviolta yhden rakennuskerroksen paksuus on ollut noin 25-30 cm. Pintakivien ja laastisaumojen välillä on ainakin osassa seinää selvä yhteys. Ruuduissa 10:7, 10:8 ja 10:14 seinän sisässä oleva sauma ja pintakivien välinen sauma sopivat yhteen. Sen sijaan ruuduissa 10:11-12 laastisauma sijoittuu noin 50 cm korkuisen kivirivin keskelle.

Vaikuttaa siltä, että seinä on rakennettu niin, että ensin on rakennettu seinän pintaan 25-30 cm:n tai noin 50 cm:n korkuinen pintamuuraus, jonka taakse on sitten tehty 25-30 cm korkuinen sisusmuuraus kivistä selvästi asettelemalla - ei mitenkään täyttämällä. Sisustan muuraamiseen on käytetty usean laatuista laastia, kuten käy ilmi ulkomuurin rakenteista. Valmiin kivikerran päälle -

joka ilmeisesti on kattanut niin ulkokivet kuin keskustankin - on levitetty erittäin hieno laastikerros, jonka päällä on ainakin paikoin humusmaan tai noen merkkejä.

Kaakkoisseinän länsiosassa on kaikkiaan kahdeksan lähes neliönmuotoista koloa, jotka on kaikissa aikaisemmissa tutkimuksissa tulkittu vaakahirsien koloiksi. Kolojen nykyinen koko vaihtelee 30 x 30 - 40 x 45 cm:n välillä. Neljän ensimmäisen (nrot 1-4) kolon päällä olevat katekivet ovat laastisaumojen perusteella alkuperäisiä ja loppujen (nrot 5-8) katekivet ovat korjausrakentamisen tulosta - todennäköisesti kuitenkin hyvin lähellä alkuperäistä asemaa. Kolon numero 3 katekivi on jo alkuperäisesti 5 cm seinälinjan sisässä, mutta kolojen 5-8 katekivien linjaus on sekundaari.

Hirrenkolojen takaosat oli peitetty korjauslaastilla, jonka alta paljastui kaikissa koloissa takaseinässä selvä yhden tai useamman kivien muuraus. Kolojen alkuperäinen syvyys oli seuraava: nro 1 = 35 cm; nro 2 = 35 cm; nro 3 = 35 cm, nro 4 = 35 cm; nro 5 = 33-34 cm; nro 6 = 26-30 cm; nro 7 = 30 cm ja nro 8 = 33 cm.

Ruudusta 10:13 löydettiin irtonaisen ruskean laastin ja tiilenkappaleiden joukosta 35 cm:n syvyydeltä seinän sisältä shakkinappula, joka sorvatun muodon ja värin perusteella on ollut musta kuningatar. Muodoltaan kuningatar muistuttaa suuresti alle sata vuotta sitten sorvattuja nappuloita, joten se lienee aikaisempien korjaajien muuriin laittama terveinen.

Ruuduissa 11:4-8 oli suoran muuriosan päällä kupera konservointikerros, joka poistettiin. Sen alla oli suoran seinäosan kivet, eikä mitään viitettä tiilirakenteista (esim. holvauksen perustus) löydetty.

Kartat: nro 590 (muurikartat)

Valokuvat: mv: 8826-8832, 9035-9045.

dia: 9376-9401.

2. II esipihan luoteismuuri

2.1. Luoteismuurin syvätäyttö ja korotus

Vaikuttaa siltä, että II esipihan luoteismuuri on yksi niistä seinistä, joiden ulkoasu on erittäin suuresti muuttunut vuosien aikana. Seinän länsiosa ruuduissa 7-10:1-10 on ilmeisesti korjattu 1970-luvun aikana betonimuurauksella. Samalla on yläosien kiviä muutettu ja mittapiirroksessa ovat samanlaisina enää vain alimmat kaksi kivikertaa. Länsiosan oli vuonna 1992 niin hyvässä kunnossa, että sitä ei ryhdytty syvätäyttämään.

Länsiosan vinoittainen päällysrakenne poistettiin. Tällöin varmistui se, että seinästä oli säilynyt parhaiten sisäpinta (U-huoneen kaakkoisseinä), jonka jäännökset kohosivat muuta seinää korkeammalle (U-huoneen kaakkoisseinän hirrenkolot). Säilyneestä kivirakenteesta (ruudut 11:4-9) havaittiin selvä laastisauma, joka oli korkeudella +11.07-+11.19 niin että se nousi loivasti kohti itää. Ruudussa 11:6 laastisauma oli korkeudella +11.19 ja se jatkui selvästi seinän sisään. Seuraava laastisauma oli korkeudella +11.40 ja se ulottui seinän läpi aina hirrenkolo numero 4:n pohjalle saakka. Kolmas sauma oli korkeudella +11.60 ja se ulottui hirrenkolon takaseinään saakka. Nämä kolme säilynyttä laastisaumaa osoittivat, että ainakin hirrenkolo numero 4:n rakenteet ovat alkuperäisiä. (Kartta nro 589)

Länsiosassa oli muurin harjassa nähtävissä muusta seinästä poikkeava rakenne. Noin 110 cm:n levyinen ja 90 cm syvä rakenne

sijaitsee noin 3.5 metrin päässä luoteisseinän lounaiskulmasta. Ympäröivän alueen laasti on lähinnä vaalean ruskeaa (LN 92:6), kun taas poikkeavan alueen laasti on lähes valkoista (LN 92:7). Lisäksi poikkeavan alueen kivet poikkeavat muusta muurauksesta ja katkaisevat muurin läpi kulkevan laastisauman. Poikkeava seinärakenne on hyvin lähellä sitä seinälinjaa, jonka muodostaa II pihan rakenteen numero 24 itäseinän.

Sen sijaan seinän itäosassa (ruudut 7-9:11-17) oli vielä vuonna 1971 piirretty suora seinäosa tallella. Suoran osan päällä ruuduissa 9-10:11-17 oli loivasti vinoittainen selvä korjausmuuraus, joka poistettiin työn alkuvaiheessa. Seuraavassa vaiheessa purettiin myös suuri osa suorasta seinäosasta (ruudut 7-8:12-16) sillä seinän pintakivet olivat kokonaan irti takana olevasta laastista ja ne olivat kallistuneet kohti kaakkoa.

Purkutöiden seurauksena oli avattu laaja seinäpinta ruuduista 7-11:12-16, jossa oli näkyvissä alkuperäinen seinän sisärakenne. Seinän sisäosassa oli havaittavissa selvä kivikertojen kerroksellisuus ja jokaisen kerroksen välissä oli selvä laastisauma. Laastisaumat mitattiin A-linjassa (1.5 m tukirakenteesta 17 länteen), jossa havaittiin kaikkiaan yhdeksän laastisaumaa. Ylin niistä oli korkeudella +11.14 ja se oli samaa rakennetta, joka havaittiin jo seinän länsiosassa. Seuraavat saumat olivat korkeudella +10.77, +10.32, +9.91, +9.62, +9.18, +8.79, +8.59 ja alin korkeudella +7.98. Korkeudella +8.79 ollut laastirakenne oli yksi parhaiten säilyneistä. Rakenne oli sellainen, että varsinainen seinän keskiosa oli muurattu isorakeisesta vaaleasta laastissa (LN 92:1), jossa oli yksi kerros keskikokoisia kiviä. Sen päällä oli ohut tiilimurskakerros, joka oli selvästi laastin päällä. Tii-

len päällä oli ohut hyvin hieno tasauslaasti (LN 92:3) ja sen päällä oli vaalea hieno kalkkilaasti (LN 92:2), joka vaihtui sitten noin 40 cm korkuisessa muurausosassa rakeiseksi kalkkilastiksi. Ainakin laastisaumojen +9.18 ja +9.91 yhteydessä oli ohut (1-2 cm) tumma humusmaa- tai nokimaakerros.

Vaikka laastisaumat on mitattu vain A-linjasta, niin puretun seinän perusteella ne kattoivat koko seinän. Laastisaumojen väliset erot vaihtelivat melkoisesti. Seuraavassa on saumojen väliset erot alhaalta ylöspäin: 61 cm, 20 cm, 39 cm, 44 cm, 29 cm, 41 cm, 45 cm ja 37 cm.

Laastisaumojen perusteella voitiin luoteisseinän itäosasta havaita kaksi selvää korjausaluetta. Ensinnäkin ruuduissa 7-8:12-14 oli pintakivien takana muusta seinästä poikkeava kellertävällä laastilla muurattu alue, jossa oli kiviä ja tiiliä ilman selvää järjestystä. Seinäosa näytti liittyvän ruuduissa 7:12-13 olevaan neliömäiseen aukkoon (koko 40 x 50 cm), jossa oli osittainen katekivi. On mahdollista, että aukon ympäristön laasti on värjäätynyt kellertäväksi vasta käyttöaikana, mutta seinässä olevat laastisaumat viittaavat siihen, että keltaisen laastin alue on korjausrakentamista. Asiaan liittyy myös se havainto, että osittain maan alta esiinkaivetut ulkoseinän alimmat kivet olivat alunperin olleet kiinni juuri tässä keltaisessa laastissa. Vasta myöhemmin ne olivat kallistuneet noin 10 cm kohti kaakkoa. Niillä alueilla, jossa laastisaumallinen seinä ulottui lähelle seinäpintaa, ei voitu havaita mitään yhteyttä pintakivien ja seinän välillä. Niinpä voidaan todeta, että vuoden 1992 tutkimuksissa ei suoranaisesti tavoitettu vanhinta ulkoseinälinjaa, vaan korjaustyöt tehtiin aikaisempien korjausten paikalle. Ruuduissa 7:15-16 oli pintakivien ja takana

olevan laastisaumallisen seinän välissä paikoin noin 5-10 cm:n paksuinen multamaakerros, josta löydettiin runsaasti pieniä eläinten luita ja yksi kivisavikeramiikkakannun pohjapala.

Toinen selvä korjausalue oli ruuduissa 9-11:17-18, jossa laastisaumat ulottuivat ehjinä vain korkeudelle +8.81. Koillisseinän ulkopinta ja yläosa (noin korkeudelta +9.00) olivat samanlaista sekalaista muurausta kuin pilarin 17 lounaisseinä. Muuraus oli tehty runsaasta laastista (LN 92:4), jossa oli joukossa runsaasti kattotiilien ja muiden tiilien paloja ja sekalaista kiviainesta. Uhuoneen itäkulman rakennehavainnot vahvistavat sitä käsitystä, että tukirakenteen 17 rakentamisen yhteydessä on rakennettu uudelleen myös suuret osat luoteisseinästä.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: mv: 8599-8606, 8630-8632, 8640-8667, 8673-8680, 8790-8805, 9104.

6x6: 9136-9141, 9148-9154.

dia: 9417-9562.

2.2. Tukirakenne 17

II esipihan luoteis- ja länsimuurien liitoskohdassa oli noin 1.5-2 metrin korkuinen rakenne, jonka seinät (lounais-, kaakko- ja koillisseinä) oli rakennettu sekundaareista tiilistä, jotka oli asetettu vendiläislimitykseen (yksi juoksu- ja yksi sidetiili). Tiilirakenteen päällä oli vinoittainen sekundaari kivimuuraus.

Vuoden 1992 aikana purettiin kaikista seinistä tiilimuuraus. Yhden tiilen levyisen pintamuurauksen takana oli hajanainen tiili- ja kivimuuraus. Muuraukseen oli käytetty erittäin runsaasti

kaarevia kattotiiliä. Parhaimmassa kunnossa oli seinän lounaisseinä, josta voitiin havaita yksi side- ja yksi juoksutiili limityksessä, mutta ei useampia. Seinän alaosa oli muurattu kivillä, jotka oli asetettu luoteisseinän ulkopinnan kiviä vasten. Tukirakenteen alimmat kivet ja niiden päällä olleet muutamat kokonaiset tiilet eivät olleet suoraan samassa laastissa muun hajanaisen rakenteen kanssa, joskin selvien laastirakenteiden havaitseminen sortuvassa seinässä oli mahdotonta. On mahdollista, että nykyinen pilarin koko ja malli on korjaustöiden tulosta, sillä kaikkien seinien alaosat olivat sekundaareja. Keskiosan epämääräinen rakenne viittasi myös tähän, sillä säilyneistä sisäosan rakenteista ei voitu havaita mitään varmaa pintarakenteisiin liittyvää. Niinpä tutkimuksissa ei saatu varmistusta aikaisemmin korjauksissa käytetylle vendiläislimitykselle ja seinät muurattiin juoksutiilistä.

Tukirakenteen yläpinnan konservoinnin alta tuli esiin seinäosien kaltainen laastivaltainen sekalainen muuraus (lähinnä täyttömuurausta). Sitä purettiin noin 15 cm korjaustöiden takia (verkotus) ja tuolloin saatiin esiin II esipihan länsiseinän linjaus tukiosan sisässä. Länsiseinä on jatkunut varmuudella noin 90 cm ja todennäköisesti noin 155 cm suorana kohti etelää. Tätä pidemmälle seinää ei voitu seurata, sillä tukirakennetta 17 rakennettaessa on länsiseinän yläosaa purettu muiden seinien tavoin.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: mv: 8873-8875, 8980-8984, 8987-8994, 9017-9019, 9104-9105.

dia: 9505-9525, 9542-9547, 9549-9552, 9554, 9556.

2.3. II esipihan itämuuri

Vuonna 1992 jatkettiin II esipihan piha-alueen laajoja kaivauksia (A.Sunan kaivauskertomukset 1980-luvulta) aivan itämuurin juurella. Kaivaukset liittyivät kallistuneen itämuurin korjauksiin ja piha-alueen pintaveden poistoon. Kaivauksilla saatiin esiin itämuurin alimmat osat, mutta maan päällä olevien rakenteiden purku ja tutkimus jäi vuodelle 1993. Niinpä muuritutkimukset ovat tällä alueella vielä suurelta osin kesken ja varsinaiset tulokset saadaan vasta vuonna 1993.

Vuonna 1992 paljastettiin itämuurin alaosa noin 11 metrin matkalta (ruudut 2-4:7-18) ja seinän pohjoispää (ruudut 3-4:1-7) oli kaivettu ja dokumentoitu jo 1980-luvun tutkimuksissa. Esiin kaivetun itäseinän alimman rakenteen muodosti kylmäladottu kiviperustus, jossa oli kivien välissä savimaata ja hiekkaa. Perustusosa oli rakennettu ruuduissa 3:7-10 pyöreistä luonnonkivistä ja ruuduissa 2-3:11-18 tasapintaisista kulmikkaista kivistä, joista useat olivat punertavaa kiveä. Perustusosa ulottui vähintään 20 cm ja enintään 50 cm seinälinjan ulkopuolelle. Perustusrakenne oli rakennettu suurelta osin mullan ja hiekan ja laastin sekainen maan päälle - ei suoraan kallion päälle.

Varsinainen seinäosa oli rakennettu neljään säännölliseen kivilinjaan, jossa kivien pituus oli vaihteleva, mutta korkeus säännöllinen. Kivien pinta oli tasainen ja kiilloitukseen oli käytetty runsaasti pieniä laakakiviä ja tiilien paloja, mutta ne oli valtaosin peitetty paksulla saumalaastilla. Seinäosan korkeus oli noin 120-150 cm ja seinä loppui selvään kynnysrakenteeseen, joka oli korkeudella +4.55-+4.80. Kynnysrakenne painui selvästi kohti etelää, mutta se ei ilmeisesti ole alkuperäinen tilanne.

Seinärakenteen ylimmässä kivistä oli useita muurista ulostyöntyviä kiviä, joiden pinnassa oli vielä jäljellä tiilirakenteiden jäännöksiä. Nämä tiilirakenteet liittyivät seinän kolmanteen osaan - tiilikaariseen ampumakäytävään.

Itäseinässä oli näkyvissä yksi selvä halkeama-alue, joka sijaitsi ruuduissa 3-4:13. Ruudussa 4:13 oli yksi seinästä ulostyöntyvä kivi, jonka pohjois- ja eteläpuolella oli suuret halkeamat. Eteläpuolella halkeaman leveys oli suurimmillaan noin 10 cm. Yksi kapea halkeama kulki pystysuunnassa myös ruuduissa 3-4:15. Kolmas selvä halkeama oli eteläisimmän tukikiven ympäristö, jossa esimerkiksi ruudussa 3:18 oleva kivi oli haljennut keskeltä. Nämä kaikki halkeama-alueet avattiin puhaltamalla ja seinää täytettiin 20-60 cm:n syvyyteen parmulaastilla. Suurin korjausalue sijaitsi juuri ruuduissa 4:13-14, jossa jouduttiin täyttämään yli puolen metrin syvyinen alue.

Ruuduissa 3-4:14-18 oli kivien pinnassa paksu laastikerros, joka ensin tulkittiin kivien pinnan slammaukseksi. Slammausta todennäköisempi selitys oli kuitenkin se, että seinän juurelle oli tuotu rakentamisen jälkeen (ehkä hyvinkin nopeasti) laastia, joka oli tarttunut seinäpintaan. Pintalaasti oli selvässä puskusaumassa varsinaiseen seinälaastiin ja lisäksi pintalaastissa oli kaksi selvää vyöhykettä (+3.60-+3.90 ja +4.20-+4.50), jotka sopivat yhteen kaivausalueelta havaittujen laastikerrosten kanssa.

Koko II esipihan pintaveden poistoa varten tehtiin itäseinän juurelle salaojitus ja keräilykaivot, joista johdetaan vuonna 1993 salaojaputki itämuurin alitse. Salaojan lähtöpaikaksi valittiin ruutu 2:17, johon tehtiin sokkelikivien alle noin 50 x 50 cm:n kokoinen kolo. Koloa kaivettiin muurin ali noin 100 cm ja loput on

tarkoitus kaivaa ulkopuolelta vuonna 1993. Kaivamisen yhteydessä havaittiin aukon eteläpuolelta mahdollinen pystypaalu noin 20 cm:n syvyydestä ja pohjoispuolelta toinen pystypaalu noin 50 cm:n syvyydestä. Paalut näyttävät ulottuvan kiinni yläpuolella oleviin kiviin saakka. Lisäksi noin 70 cm:n syvyydellä oli aivan yläpuolisissa kivissä kiinni lahonneita puita - mahdollisesti lautoja (muurin suuntaisia). Pystypaalut ja lahonneet vaakapuut olivat noin korkeudella +2.80. Kaivannon maaprofiilissa oli havaittavissa vaihtelevia savi- ja hiekkakerroksia.

Kartat: (kaivauskartat)

Valokuvat: mv: 9130-9131.

6x6: 9206-9229.

dia: 9563-9599.

3. X-huone

3.1. Eteläseinän komerot

Talven 1991-1992 aikana oli X-huoneen eteläseinän tiilikomeroissa tapahtunut sortumia ja niinpä keväällä 1992 huonokuntoisin niistä - läntisin - tuettiin puukaarella. Sen jälkeen siitä purettiin irtonaiset korjauslaastialueet ja paljastettiin takaseinän tiilimuuraus. Korjaustiilien takaa tuli esiin rikkonainen kivi- ja tiilipinta, joka oli pääosin muurattu harmahtavalla rakeisella laastilla.

Komeron tiilikaaren leikkauksesta voitiin havaita, että kaaren seinäosa muodostui kahdesta tiilikerroksesta, joista ulompi oli selvää korjausrakentamista. Sisemmässä rakentessa oli ehkä alkuperäistä ja korjauslaastia sekaisin ja osa tiilistä oli alkupe- räisiä. Takaseinän rakenne vaikutti suurelta osin korjatulta, jos-

kin joukossa oli vanhempia osia.

X-huoneen komeroissa on tehty vuonna 1992 vasta alustavia havaintoja, joiden perusteella näyttää siltä, että komeroiden nykyinen ulkoasu on suurelta osin korjaustöiden tulosta. Komeroiden matala segmenttikaarinen holvaus sai kuitenkin vahvistusta U-huoneen pohjoisseinän havainnoista, jolloin saatiin esille läntisimmän komeron takaseinä ja hyvin loiva segmenttikaarinen holvaus.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: dia: 9994-9998.

3.2. X-huoneen eteläseinän muurin päällinen

X-huoneen eteläseinän muurin päällinen oli tehty laakeista hiekkakivistä, jotka päätettiin poistaa. Niiden alla oli paksu ja erittäin hyväkuntoinen betonilaastikerros, jota ei voitu purkaa kuin seinän itäosasta, sillä länsiosan purku olisi sortanut myös komerorakenteet.

Seinän itäosassa oli seinän harjalla kahden kiven muodostama kynnysrakenne ja muuten seinä oli betonilaastin peitossa. Pintamuurauksen alla seinärakenne vaikutti melko epämääräiseltä, sillä korjausrakentaminen ulottui syvälle seinän sisään. Seinän U-huoneen puoleinen reuna oli kokonaan korjauslaastin peitossa ja X-huoneen puolella oli kynnysrakenteen lisäksi lähinnä korjauslaastiksi tulkitussa vaaleassa laastissa kiviä ja tiiliä.

Kynnysrakenteen alaosan muodostivat seinälinjassa olevat kivet ja yksi tiili. Muuratun rakenteen takaosa oli irti varsinaisesta seinästä ja väli oli täytetty laastilla ja tiilimurskalla. Noin 20-25 cm:ä seinän sisässä on kaksi noin 50 cm korkeaa kiveä,

joiden alkuperäisyyttä ei voitu tutkimuksissa vahvistaa.

Kartat: nro 564 (muurikartat)

Valokuvat: mv: 8899-8906.

4. I-huone

4.1. I-huoneen itäseinän oviaukko

I-huoneen itäseinässä olevaa oviaukkoa ryhdyttiin tutki-
maan jo vuonna 1990, jolloin dokumentoitiin silloiset ovipielet.
Oviaukkojen purku aloitettiin myös vuoden 1990 aikana ja vuonna
1991 kaivettiin oviaukon keskiosaa ja päälinnan pihaa oviaukon
edustalta (L.Venheen kaivauskertomukset). Vuonna 1992 kaivettiin
päälinnan pihamaalle oviaukon eteläpuolelle pieni kaivausalue (alue
9202). Lisäksi kaivettiin esiin ovipieliin rakenteet maakerrosten
takaa.

4.1.1. Oviaukon länsiprofiili

Oviaukon länsiprofiili paljastui kaivausalueen 9201 myötä
melko laajalta alueelta. Eteläpuolella oviaukon alimpana rakenteena
oli esillä olleessa eteläosassa luonnonkivimuuraus, jossa kivissä
oli kerroksellisuutta ja saumoissa paksusti laastia. Seinärakenteen
alla oli savi- ja hiekkakerroksia. Kivirakenne alkoi noin kor-
keudelta +9.60 ja ulottui noin korkeudelle +10.10, jolta korkeudel-
ta alkoi juoksu- ja sidetiilinen rakenne. Vain neljässä alimmassa
tiilikerrassa olivat säilyneet pintatiilet, ylempänä vain 2-4 rivin
tiilet. Seinän rikkonaisuuden vuoksi ei voitu saada selvää kuvaa
limityksestä - jos sellaista on ollutkaan. Sen sijaan oli selvää,
että alkuperäinen tiilioviaukko on ulottunut pitkälle kivimuurin

lomaan (65-95 cm). Korkeudelta +11.40 lähtien kivimuuraus on ulottunut noin 20-25 cm:n päähän oviaukosta. Noin korkeudella +12.00 oli laastissa pienen tiilimurskan kerros, jonka päällä olivat hiukan vinoittaiset tiilet tai niiden jäänteet. Tiilet kallistuvat kohti pohjoista noin 6-7 astetta, ja ne tulkittiin oviaukon tiilisen holvauksen alimmiksi tiiliksi.

Oviaukon leveys oli päälinnan pihan puolella säilyneiden tiilien perusteella 126 cm. Oviaukossa oli viiden kiven muodostama kivirivi, joka oli perustettu saven päälle ja jossa oli kivien välissä lähinnä multamaata. Alueen 9202 kaivauksissa havaittiin lähinnä aukon eteläosasta kivien päältä tiilien ja laastin jäännöksiä, mutta mitään selvää rakennetta ne eivät muodostaneet. Kivien yläpinta oli korkeudella +10.05--+10.16. Samaan kiviriviin kuului myös oviaukon tasokartassa näkyvät kaksi sisempänä olevaa kiveä, jotka olivat korkeudella +9.84--+10.02 ja +10.09. Ilmeisesti nämä kivet ovat muodostaneet oviaukon pohjan päälinnan pihan puolella. Tuolloin oviaukon suoran osan korkeus olisi ollut noin 190 cm ja vasta sen päältä on alkanut oven holvaus.

Oviaukon pohjoispuolen seinää oli syvätäytetty jo laajalti vuonna 1990, ja niinpä vanhemmat rakenteet peittyivät korjausmuurauksen taakse. Vanhempi tiilinen seinälinja saatiin esiin noin 15-20 cm:n syvyydeltä ovipielestä.

Myös pohjoispuolelta saatiin esiin noin korkeudelta +12.00 tiilimurskakerros ja sen päältä tiilikerros, jonka tiilet oli muurattu jo alunperin noin 6-7 asteen kulmaan kohti etelää. Rakenne tulkittiin oviaukon holvauksen alimmaksi tiileksi.

Valokuvat: mv: 8704-8729, 8750-8774, 8786-8789, 8877-8878, 8893-
8899, 8910-8914, 8919-8950, 8965-8976, 9020-9032.
6x6: 9142-9147, 9156-9157, 9191, 9193.
dia: 9671-9692, 9712, 9714-9747, 9749-9786.

4.1.2. Oviaukon eteläpieli

Eteläpielen alaosassa oli havaittavissa kaksi erillistä rakennusvaihetta. Eteläpielen länsiosassa oli korkeudella +9.60-+9.90 kahden tiilikerran korkuinen rakenne, joka oli perustettu primäärin kiven ja hiekkakerroksen päälle. Tiilirakenteen laasti on muuta seinää ruskeampaa (LN 92:20) ja ylempää laastia vasten on selvä sauma, jossa on laastin päällä alle 1 cm:n paksuinen multa-
maakerros. Rakenteen länsireuna on osittain rikkoutunut ja osittain kaivamatta I-huoneen puolella. Itäreunassa on yksi kolmannen kerroksen tiili ja ruskeaa laastia, joka rajoittuu idässä multamaahan ja hiekkakerrokseen. Lisäksi alin tiilirakenne ulottuu nykyisen tiilipielen pohjoispuolelle noin 10 cm. Rakenteen säilynyt korkeus on noin 20-30 cm ja alkuperäinen leveys noin 110-120 cm.

Yläpuolella oleva nykyinen ovipieli on rakennettu vanhemman osan päälle niin, että ensin on oviaukon itäosaan rakennettu kivinen perustusosa (leveys noin 80 cm) ja länsiosaan on rakennettu vanhemman osan päälle tiilinen täyttöosa, jossa on vaaleaa laastia (LN 92:21). Korkeudelta +10.10 lähtien oviaukossa on suorat tiilirivit, joista on säilynyt länsireunaa lukuunottamatta kokonaan kaksi alinta. Ylemmät tiilikerrat ovat enemmän tai vähemmän jäänteitä seinän sisustan tiilikerroista. Useat niistä ovat päistään murtuneita. Ovipielen rikkonaisuudesta johtuu myös se, että vain alimmissa kerroksissa on juoksutiiliä. Seinän sisusta on selvästi

rakennettu seinän suuntaisilla tiilillä ja vain oviaukon pieli on rakennettu limityksellä.

Koko eteläpielessä on havaittavissa korkeudella +12.00 tiilimurskakerros, jonka päällä on neljä tai viisi kaltevaa tiiltä jäänteinä tiilikaaresta (6-7 asteen kulmassa).

Koko oviaukon huonoimmin säilynyt osa on ovipielen länsiosa, jossa on noin 20 cm:n syvyydelle selvää korjausmuurausta. Korjausmuurauksen joukossa ja sitä vasten on säilynyt tiilien osia, joiden perusteella voitiin tehdä oletuksia tiiliaukon pykälistä. Vuonna 1992 rakennettiin I-huoneen puolelle tiilinen oviaukko, jossa on ensin yhden juoksutiilen ja sitten yhden sidetiilen profiointi. Tällaista kaksipykälällistä muotoa ei suoraan ovipiielestä havaittu, mutta kaikki säilyneet tiilet viittasivat tällaiseen rakenteeseen.

Eteläpielen itäkulmassa oli vuosisadan alun kuvissa näkyvissä jonkinlainen kolo muurissa, joka saattoi olla esimerkiksi hirrenkolo. Aukon edessä olleet sekundaarit kivet poistettiin, jolloin tuli esiin laastisauman pohja ja pystyseinä, mutta laastissa oli tiukasti kiinni murentuneiden tiilien jäännöksiä. Tiilet viittasivat siihen, että mitään aukkoa ei ole ollut, vaan kokonaan rapautuneet tiilet ovat synnyttäneet kyseisen kolon muuriin.

Kartat: nro 572.

Valokuvat: mv: 8704-8729, 8750-8774, 8786-8789, 8877-8878, 8893-8899, 8910-8914, 8919-8950, 8965-8976, 9020-9032.

6x6: 9142-9147, 9156-9157, 9191, 9193.

dia: 9671-9692, 9712, 9714-9747, 9749-9786.

4.1.3. Oviaukon pohjoispieli

Pohjoispielen länsiosassa on luonnollisen hiekkakerroksen päällä ohut ruskea laastivyöhyke (LN 92:23), johon liittyy ainakin yksi suuri kivi ja yksi tiili. Laastillisen alueen leveys on noin 115 cm, joten se vastaa eteläpielen vanhinta osaa.

Mitään selvää saumaa ei rakenteista kuitenkaan havaittu, vaikkakin länsiosan muuraus korkeudella +9.80-+10.10 oli lähinnä täyttömuurausta. Itäosassa alimman osan muodosti hiekan päälle asetetut kaksi kiveä. Varsinainen tiilinen oviaukko alkoi noin korkeudelta +10.10, jossa oli suoria tiilivarveja valkeassa laastissa (LN 92:-24). Oviaukon useissa tiilissä oli tummia osia - ehkä ennemmin polton kuin palon jäljiltä.

Oviaukon länsiosan tiilirakenteet olivat tuhoutuneet 25-40 cm:n syvyydelle seinän sisään, joten mitään varmoja merkkejä profiloinnista ei saatu. Kuitenkin eteläpielen kaltainen profilointi sopi sillä perusteella, että yksikään tiili ei ollut jatkunut sille alueelle.

Noin korkeudella +12.00 oli koko oviaukon läpi kulkeva tiilimurskakerros, jonka päällä oli jäljellä neljä kallistettua tiiltä (6-7 astetta). Tiilien alla oleva lasti oli selvästi jo alunperin tehty kaltevaksi ja rakenne tulkittiin holvauksen lähtökohdaksi.

Kartat: nro 574

Valokuvat: mv: 8704-8729, 8750-8774, 8786-8789, 8877-8878, 8893-8899, 8910-8914, 8919-8950, 8965-8976, 9020-9032.

6x6: 9142-9147, 9156-9157, 9191, 9193.

dia: 9671-9692, 9712, 9714-9747, 9749-9786.

4.1.4. Oviaukon itäprofiili

I-huoneen itäseinän puolella oviaukon tiilirakenteet olivat tuhoutuneet suurelta osin. Seinäpinnassa oli sekä etelä- että pohjoispuolella pääosin kivimuurausta, joka oli korjausten tulosta. Eteläpielen tiilien perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että tiilimuuraus on saattanut alunperin ulottua pitkälle seinäpintaan, mutta se on korvattu korjauksissa kivellä.

Kartat: nro 573.

Valokuvat: mv: 8704-8729, 8750-8774, 8786-8789, 8877-8878, 8893-8899, 8910-8914, 8919-8950, 8965-8976, 9020-9032.

6x6: 9142-9147, 9156-9157, 9191, 9193.

dia: 9671-9692, 9712, 9714-9747, 9749-9786.

4.2. Itäseinän kynnysrakenteet

I-huoneen itäseinässä oli etelä- ja pohjoisosassa jonkinlaisen seinäkynnyksen rakenteita noin korkeudella +12.80-+12.85. Kynnykset oli vanhemmissa tutkimuksissa tulkittu K- ja L-huoneiden tavoin hirsisten välipohjien kannatusrakenteiksi. Rakenteiden tutkimus aloitettiin osittaisella purkutyöllä jo vuonna 1990 ja vuonna 1992 ne tutkittiin ja korjattiin uudelleen kuntoon.

4.2.1. Eteläinen kynnysrakenne.

Itäseinän eteläinen kynnysrakenne sijaitsi ruuduissa 12:8-9 korkeudella +12.80. Ensin kynnyksen päältä poistettiin selvä korjauslaasti, jonka alta paljastui I työvaiheen rakenteet (kartta nro 575).

Kynnyksessä oli tasossa +12.54-+12.55 vaalea laastikerros,

jossa oli itäseinän alle ulottuva tiiliosa ja ainakin yksi alkupe-
räinen kivi aivan eteläosassa. Sen sijaan kynnyksen länsikulman
muodostivat selvässä sekundaarilaastissa olleet kivet.

Itäseinästä paljastui kivimuurauksen alta ja takaa vaa-
lealla laastilla (LN 92:33) tehty tiilimuuraus, jossa pääosa tii-
listä oli sidetiiliä. Tiilimuurauksen edessä oli laastisauma noin
korkeudella +12.50.

Toisessa vaiheessa purettiin kynnyksen länsiosan kivet,
jolloin alta tuli esiin yhtenäinen laastipinta (korkeus +12.30) ja
sen alta esiin tulleet kivet. Toinen laastikerros (LN 92:16) ja
rapautunut tiilikerros oli korkeudella +12.05.

Itäseinän tiilirakenteet puhdistettiin ja tuolloin saatiin
esiin leikkauslinjassa B tiilimuurauksen takaa lähes valkoinen
laasti (LN 92:15) joka jatkui seinän sisään.

Yhteenvetona voidaan todeta, että eteläosan kynnysraken-
teessa oli kivi- ja tiiliperustuksen päällä laastisauma korkeudella
+12.50-+12.58 niin että se laski kohti pohjoista. Tähän saumaan
saattoivat liittyä muutamat lounas-koillinen suuntaiset tiilet
kynnyksen keskiosassa. Kynnyksen länsiosassa oli laaja laastikerros
korkeudella +12.30 ja sen alla aivan eteläseinän juurella kiinni
tiili- ja laastikerros, jotka saattoivat liittyä johonkin rakentee-
seen.

Kartat: nrot 575 ja 576

Valokuvat: mv: 8786-8789, 8947, 8965-8976

dia: 9787-9794.

4.2.2. Pohjoinen kynnysrakenne

I-huoneen itäseinän pohjoisosassa oli selvä kynnysrakenne ruuduissa 12:1-3. Pintakonservoinnin alta paljastui kivi- ja tiilitaso, jonka korkeus oli noin +12.50--+12.60. Kynnyksen länsiosan kivistä osa oli liikkunut kohti länttä ja kiven ja alkuperäisen laastin väliin oli kertynyt muutaman sentin levyinen multamaakerros. Kynnyksen pohjoisosassa oli kaksi lounas-koillinen suuntaista tiiltä korkeudella +12.64 ja muutoin tiiliä oli paikoitellen koko rakenteessa.

Ainoastaan aivan itä- ja pohjoisseinien kulmassa oli jäljellä selvä laastitaso korkeudella +12.69. Sauman yläpuolinen suora seinäosa oli tehty ruskehtavasta laastista ja sauman alapuolinen saman värisestä, mutta rakeisemmasta laastista. Selvä sauma ulottui selvästi sekä itäseinän että pohjoisseinän sisään.

Ruuduissa 12:1-3 oli lisäksi toinen mahdollinen seinäkynnyks korkeudella +12.00--+12.10, mutta sen rakennetta ei tutkittu tarkemmin vuonna 1992. Rakenteen pinta oli selvää korjausmuurausta, mutta sisemmistä rakenteista ei ole varmuutta.

Kartat: nro 577

4.3. Itäseinän ikkuna-aukko

I-huoneen itäseinässä on ruuduissa 10-11:4-5 suurikokoinen ikkuna-aukko. Aukon pohjoispieltä avattiin muun korjaustyön yhteydessä ja tuolloin todettiin, että pystyyn asetettujen kapeiden kivien takana on tiilirakenteita. Tiilirakenteet näyttivät seurailevan voimakkaasti levenevän ikkunan muotoja, joten vaikuttaa siltä, että ikkunan muoto noudattelisi alkuperäistä rakennetta. Esiin

tulleet tiilet peitettiin laastilla ja ikkuna-aukko korjattiin tilapäisesti odottamaan varsinaisia tutkimuksia.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: mv: 9120-9124

dia: 9800-9803

5. K-huoneen itäseinä

K-huoneen korjaukset aloitettiin vuonna 1990, jolloin myös aloitettiin itäseinän oviaukon, tiilikomeron ja pohjoisosan kynnysrakenteen tutkimukset. Niitä jatkettiin vuonna 1992, jolloin työt saatiin valmiiksi.

5.1. Itäseinän oviaukko.

Vuonna 1990 dokumentoitiin itäseinän oviaukon pielet ja purettiin konservointimuuraus, jonka takaa paljastuivat seinän sisäosat. Oviaukko oli huomattavasti rikkonaisempi kuin I-huoneen oviaukko. Pohjoispuolella oli laajoja konservointialueita, jotka olivat syntyneet K-huoneen itäseinän syvätytön yhteydessä vuonna 1990.

Vuonna 1992 päätettiin poistaa oviaukon keskiosassa olevat sekundaariset porraskivet ja tutkia alla olevat maakerrokset (kaivausalue 9203). Kaivausten tuloksena paljastettiin oviaukon pohjalta oleva - länttä kohti laskeva - kallio ja sen etelä- ja pohjoispuolella olleet tiiliset oviaukkorakenteet.

5.1. Itäseinän oviaukon itäprofiili

K-huoneen itäseinän oviaukon porraskivien alla (kaivausalue 9203) oli kulttuurikerrosten alla kohti länttä laskeva

kallio. Päälinnan pihan puolella (itäprofiilissa) oli kallio korkeudella +9.45-+9.60 ja sen päällä oli eteläosassa ohut (noin 1 cm) ruosteraita, jonka päällä oli ohut hiekkakerros (2-3 cm) ja sen päällä koko profiilin kattava savimaa (2-5 cm), jonka pinnassa oli ohut tiilimurskakerros. Savimaan päälle oli asetettu kaksi porraskiveä, joista eteläisempi ulottui eteläpielen sisään.

Eteläisemmän kiven päällä oli etelää kohti kohoava laastikerros ja kaksi eteläpielen päällekkäistä tiiltä. Noin korkeudella +9.90-+10.00 oli kivien ja laastin päällä laastin ja tiilimurskan sekainen multamaa, jonka päälle oli asetettu ylemmät porraskivet.

Pohjoisosassa savimaan päällä oli pohjoispielen laastikerros ja siihen liittyi kaikkiaan kolme tiiltä ja yksi kivi. Pohjoisosassa ylemmät porraskivet oli asetettu tiilen ja laastikerroksen päälle.

Kahden porraskiven korkeus oli noin +10.20 ja niiden asema multamaan päällä ja osittain pielirakenteiden päällä asettaa kivien alkuperäisyyden kyseenalaiseksi. Ilmeisesti on niin, että ainoa oviaukon alkuperäinen portas on ollut korkeudella +9.89-+9.92.

Kartat: nrot 579 ja 580.

Valokuvat: mv: 8845-8846, 8849, 8876, 8879-8892, 8915-8916,
8997-8999.

6x6: 9182-9187, 9192.

dia: 9808-9816, 9848-9898, 9900-9913.

5.1.2. Eteläpieli

Eteläpielen alla oli kohti länttä laskeva kallion pinta,

jonka päällä oli itäosassa 2-3 cm:n paksuinen hiekkakerros, sen päällä ohut ruosteraita (alle 1 cm) ja ainakin yksi tiili, joka ulottui profiiliin saakka. Tiilen päällä oli 1-5 cm:n paksuinen tumma multamaakerros, joka oli länsiosassa jopa 10-15 cm paksu. Tumman multamaan päälle oli rakennettu paksun laastin peitossa oleva tiilinen eteläpieli.

Oviaukon eteläpieli dokumentoitiin kahdessa vaiheessa, sillä tutkimuksissa paljastui laastin takaa uusia tiiliä. Pielien tiilisestä alaosaan saatiin esiin kaikkiaan noin 15 tiiltä, jotka muodostivat selvästi varsinaiseen seinään nähden vinoittaisen rakenteen. Länsikulman säilyneet tiilet olivat lähes suorassa kulmassa itäseinään, samoin itäkulman, mutta pielen keskiosassa (100 cm:n matkalla) pieli kääntyi kohti kaakkoa noin 12-14 astetta. Vastaava kulma oli myös pohjoispielen alaosaan.

Eteläpielen itäkulma oli löydettyjen tiilien perusteella profiiliton. Sen sijaan itäkulman profiilointia ei voitu ratkaista. Säilyneet tiilet muodostivat alimman yhtenäisen tiilirivin korkeudelle +9.80, jonka alapuolella seinässä oli paksun laastin (LN 92:29) joukossa rikkonaisia tiiliä. Ilmeisesti tiilipielen uloin kerros oli tuhoutunut suurelta osin, sillä varsinkin länsiosasta esiin sadut tiilet olivat toisen tai kolmannen rivin tiiliä. I-huoneen oviaukosta poiketen K-huoneen oviaukon tiilet on asetettu myös seinän sisärakenteeseen poikittain eli oven suuntaisesti. I-huoneen oviaukossa oven suuntaisia olivat vain pintatiilet ja taustatiilet olivat seinän suuntaisia.

Eteläpielestä voitiin havaita useita eri rakenteita. Niistä alin oli tiilinen ovipieli, jonka vaalea laastiraja oli itäosassa +10.00 ja lännessä noin +9.30. Yläpuolella oli länsiosassa vaa-

lea karkea sekoitteinen laasti, joka rajoittui suureen kiveen ja laastisaumaan (vuodelta 1991) korkeudella +11.30. Samalla korkeudella oli laastisauma myös K-huoneen itäseinän eteläosassa tiilikomeron yläpuolella. Laastisauman yläpuolella jatkui kivirakenne aina korkeudelle +12.30, jossa sekalainen tiilirakenne katkaisi kivirakenteen. Tämä tiilirakenne oli samaa kuin seinän itäosassa ollut noin 30 cm:n levyinen tiiliösa, jonka alareuna oli korkeudella +11.00. Eteläpielen itäkulman muodosti kiviosa, joka alkoi korkeudelta +10.20 tiilipielen päältä ja ulottui seinän yläpintaan saakka.

Kartat: nrot 579, 581, 582.

Valokuvat: mv: 8845-8846, 8849, 8876, 8879-8892, 8915-8916,
8997-8999.

6x6: 9182-9187, 9192.

dia: 9808-9816, 9848-9898, 9900-9913.

5.1.3. Oviaukon länsiprofiili

Lännessä oviaukko rajoittui suurikokoiseen betoni ja kivilohkareeseen, jonka alle ulottui multamaakerros. Luoteiskulmassa (+9.17) oli suurikokoinen laattakivi (80x80 cm) ja sen alle ulottui kaksi pienempää kiveä (+9.10-+9.05). Nämä kaikki kivet oli asetettu multamaan päälle, joka seuraili kallion muotoja.

Kartat: nro 579

Valokuvat: mv: 8845-8846, 8849, 8876, 8879-8892, 8915-8916,
8997-8999.

6x6: 9182-9187, 9192.

dia: 9808-9816, 9848-9898, 9900-9913.

5.1.4. Oviaukon pohjoispieli

Pohjoispielessä oli alimpana länttä kohti laskeutuva kallio, jonka päällä oli lähes keskiosassa pieni tumman multamaan alue (noin 10 cm) ja muutoin kallion päällä oli 5-10 cm:n paksuinen multamaakerros, johon osa tiilistä oli asetettu. Multamaan päällä oli laasti- ja tiiliseinä. Pielen tiiliosa rajoittui oviaukon keski- ja itäosaan, jossa oli kaikkiaan kymmenkunta tiiltä jäljellä. Länsiosassa oli suuri korjausalue, jonka takaa saatiin esiin kaksi pahoin rapautunutta tiiltä korkeudelta +9.25. Tiilipielen vaalea hienojakoinen laasti (LN 92:27) ulottui noin korkeudelle +9.90-+10.10, jonka päältä alkoi rakeinen vaalea laasti (LN 92:28) ja siihen liittyvä kivirivi.

Eteläpielen tavoin pohjoispieli oli rakennettu vinoittain, niin että länsi- ja itäkulmat olivat lähes suorassa kulmassa itäseinään ja keskiosa oli vinoittain kohti kaakkoa noin 12-16 astetta. Pohjoispielestä tavoitettiin kaikkiaan kolme sisäkkäistä tiiliriviä, jotka kaikki olivat oviaukon suuntaisia.

Oviaukon korjaustöiden yhteydessä jouduttiin osa pohjoispieltä purkamaan. Tuolloin tuli esiin kolmannen tiilirivin pohjoispuolelta poikkeava muurirakenne. Seinän keskiosassa oli vaaleasta kiinteästä laastista (LN 92:31) muurattu rakenne, jossa oli yksi suurikokoinen kivi korkeudella +9.80 ja eteläpuolella laasti laskeutui ovipielen tiilien alle korkeudelle +9.20. Rakenne erottui selvästi itäpuolisesta seinästä, joka oli lähinnä täyttömuurausta. Sen sijaan rakenne jatkui kohti länttä niin pitkälle kuin sitä voitiin seurata. Suurikokoisen kiven ja laastin päällä oli kauttaaltaan noin 1 cm:n paksuinen tumma humusmaakerros. Lisäksi kiven

päällä ja itäpuolella oli noin 5-10 cm:n korkuinen lähes tyhjä tila, jossa oli irtonaisia tiilien ja kivien paloja.

Kartat: nrot 579, 583, 584, 585.

Valokuvat: mv: 8845-8846, 8849, 8876, 8879-8892, 8915-8916,
8997-8999.

6x6: 9182-9187, 9192.

dia: 9808-9816, 9848-9898, 9900-9913.

5.2. Itäseinän eteläosa ja tiilikomeron päällinen

K- ja L-huoneiden välisessä oviaukossa on itäpuolella suurikokoinen tiilikomero, joka korjattiin vuonna 1990. Vuonna 1991 sen pohjoispäätä purettiin, mutta mitään alkuperäistä osaa ei havaittu. Sen sijaan tiilikomeron itäpuolella olevan kiviseinän rakenteissa oli runsaastikin alkuperäisiä osia. Samoin voitiin todeta, että tiilikomeron takaosan - mahdollisesti - alkuperäiset osat oli rakennettu selvästi kiviseinää vasten myöhemmässä vaiheessa.

Ruuduissa 9-11:16-18 oli alimpana osana neljän kivikerran korkuinen seinäosa, jonka päällä korkeudella +11.40 oli laastisauma. Sauman alapuolinen kiviseinä oli tasattu pienellä kiviaineksella ja sauman yläpuolinen kiviseinä oli noin 10-30 cm sisempänä. Ylemmässä kiviosassa oli kaikkiaan kolme kivikertaa, ja sen päältä alkoi vuonna 1990 tutkittu ja korjattu kynnsrakenne. On mahdollista, että seinän laastisauma on ulottunut myös itäseinän oviaukon eteläpielehen, josta havaittiin vuonna 1991 laastisauma noin korkeudelta +11.30.

Kartat: nrot 589 ja 581

Valokuvat: 6x6: 9190, 9192.

dia: 9946-9947.

5.3.1. K-huoneen itäseinän kynnysrakenne

Ruuduissa 12:10-11 oli säilynyt noin puolen metrin mittainen kynnysrakenne korkeudella +12.45-+12.50. Ohuen konservoitikerroksen alla oli jäljellä kivi- ja tiilirakenne korkeudella +12.36-+12.51 ja aivan pohjois- ja itäseinien kulmassa tasainen laastikerros korkeudella +12.52. Ilmeisesti laastikerros oli ainoa säilynyt osa alkuperäistä kynnysrakennetta.

Kynnysrakenteen kanssa samalla kertaa avattiin myös muurin harjaa ruudusta 12:12, jossa oli alimpana korkeudella +12.03 kaksi lounas-koillinen suuntaista tiiltä ja niiden päällä länsi-itä suuntainen tiili korkeudella +12.31. Sen lisäksi muurin harjan päällä oli rapautuneita tiiliä runsaasti.

Kartat: 586

Valokuvat: mv: 8909-8910, 9089-9095.

6x6: 9188-9189.

dia: 9914-9925.

5.3.2. Itäseinän pohjoisosan seinärakenne

Itäseinän ikkuna-aukon pohjoispuolella ollut selvä korjausmuuraus purettiin ruuduista 11-12:11-12, jolloin esiin tuli seinän sisusrakenne. Alimpana osana tuli esiin noin korkeudelta +10.80-+11.20 valkoisella laastilla muurattu seinä, jossa oli keskikokoisia kiviä linjassa. Noin korkeudella +11.20-+11.30 oli yksi tai kaksi kerrosta pieniä pyöreitä luonnonkiviä ja joukossa run-

saasti kalkkikivien paloja ja ylimpänä tiilimurskaa. Korkeudella +11.30 oli tummapintainen laastisauma, joka kattoi ruudut 11:10-12. Laastisauman päällä oli ruskea laastillinen osa, jossa oli ensin kerros lähinnä tiilimurskaa ja sen päällä yksi kivikerta pienehköjä kiviä. Seuraava tummapintainen laastisauma oli korkeudella +11.70. Sauman päällä oli lähinnä vaalealaastillinen rakenne, jossa oli kaksi tai kolme kivikertaa suurehkoja kiviä linjoissa. Kerros päättyi kivi- ja tiilirakenteeseen noin korkeudelle +12.50, jossa oli edellä mainittu kynnysrakenne ja etelämpänä vinoittaiset tiilet.

Itäseinässä olevan ikkuna-aukon pohjoispieli purettiin korjaustöiden yhteydessä, mutta aikaisempiin tutkimuksiin ei tullut mitään lisättävää. Uusi ikkuna-aukko tehtiin vanhojen pielien paikalle ja ikkunan holvauksen päälle tehtiin uusi holvaus.

Kartat: nrot 586 ja 589 (muurikartat).

Valokuvat: mv: 8909-8910, 9089-9095.

6x6: 9188-9189.

dia: 9914-9945.

6. Päälinnan länsisiiven itäseinä

Päälinnan länsisiiven itäseinässä tehtiin vuonna 1992 muutamia pienempiä muuraustöitä. Ensimmäkin seinän hirrenkolot (vuodelta 1990) muurattiin neliön muotoisiksi, K-huoneen oviaukon eteläpieli muurattiin kuntoon ja K-huoneen ikkuna-aukon ulkopuoli korjattiin.

Ikkuna-aukon eteläpuolelta poistettiin muutama pintakivi, joiden takka tuli esiin valtaosin sidetiilinen muuraus, jossa useat tiilistä olivat alunperin ulottuneet seinäpintaan saakka. Tiilirakenteesta

kenne jatkui selvästi nykyisen maanpinnan alle (noin +10.60), joten osa tiiliseinästä on vielä havaitsematta.

Kartat: nro 588

Valokuvat: mv: 9097-9100, 9111-9115, 9125-9129.

dia: 9804-9807, 9971-9981.

7. Päälinnan eteläinen julkisivu (S ja R -huoneiden kohdalla)

Vuonna 1991 aloitettiin päälinnan eteläisen julkisivun tutkimukset. Tuolloin purettiin seinän yläosasta korjauskerroksia, joiden alta paljastui kaksi rinnakkaista muurirakennetta ja mahdollinen ikkuna-aukko. Vuoden 1991 tutkimusalue peitettiin muovilla ja siihen ei koskettu vuoden 1992 aikana.

Vuonna 1992 tutkimukset keskitettiin pääsisäänkäynnin itäpuolella olevaan kiviseen tukiosaan ja siihen liittyviin rakenteisiin. Alueen tutkimuksia ei saatu vielä valmiiksi kuluneen vuoden aikana, vaan rakenteet peitettiin talveksi. Niinpä rakenteiden tarkka dokumentointi on tarkoitus raportoida vasta vuonna 1993.

Tukiosan yläpuolinen kivi- ja tiiliseinä oli huonokuntoinen ja tutkimukset aloitettiin sen osittaisella purkamisella. Lähinnä ruudussa 8:7 oli pintatiilien takana ja osittain joukossa alkuperäistä tiilimuurausta. Sen sijaan ruuduissa 8:8-9 oli pintamuurauksen takana rikkonainen seinäpinta, jossa oli viitteitä tiilimuurauksesta. Tukiosan betonisen pintamuurauksen alla oli paksu korjausmuuraus (noin 30-40 cm), jonka alla oli viitteitä alkuperäisestä rakenteesta. Tukiosan ja eteläseinän tiilirakenteen välisestä liitoksesta ei ole vielä täyttä varmuutta, mutta on mahdollista, että ne muodostavat yhtenäisen rakenteen.

Vanhimmissa valokuvissa on havaittavissa oviaukon itäpuolelta pieni aukko, joka ei kuitenkaan ollut näkyvässä vuonna 1992. Niinpä ruudusta 9:6-7 poistettiin tummalla merkitty kivi, jonka takaa paljastui tiili- ja kivirakenteiden aukko, joka ulottui muurin läpi R-huoneeseen, jossa se oli otettu esiin jo aikaisemmissa korjaustöissä. Myös tämän aukon tarkemmat tutkimukset ovat vielä kesken.

Ruuduissa 8-9:10 oleva tiilinen kulmamuuraus todettiin tutkimuksissa selvästi sekundaariksi rakenteeksi ja siinä oli käytetty erittäin poikkeuksellisia tiiliä, sillä tiilien koko oli 42-43 x 14 x 7 cm. On mahdollista että tukiosan nykyinen itäseinä on rakennettu alkuperäisen rakenteen itäpuolelle suojamuuraukseksi ja että alkuperäinen tukirakenne olisi ollut noin 0.5 metriä kapeampi.

Kartat: (muurikartat)

Valokuvat: mv: 9078-9085, 9106-9110, 9116-9119, 9132-9135.

6x6: 9194-9205.

dia: 9600-9641.

Kuusistossa 31.3.1992.

FL Kari Uotila

Kari Uotila

KUUSISTON LINNAN TUTKIMUKSET VUONNA 1992.

MUURITUTKIMUSTEN JA KAIVAUSTEN 9201, 9202, 9203 JA 9204

KARTTALUETTELO:

nro 554. Alue 9201. Taso 1.	K. Uotila. A4 ja	1:20
nro 555. Alue 9201. Taso 2.	--- ---	---
nro 556. Alue 9201. Taso 2b.	--- ---	---
nro 557. Alue 9201. Taso 3.	--- ---	---
nro 558. Alue 9201. Taso 4.	T. Jäkärä. ---	---
	K. Uotila.	
nro 559. Alue 9201. Pohjoisosan tasot 1-3.	T. Jäkärä. A3	1:20
	K. Uotila.	
nro 560. T ja U -huoneiden välinen oviaukko. pohjataso.	K. Uotila. A3	1:20
nro 561. Alue 9201. Pohjoisprofiili.	K. Uotila. A4	1:10
nro 562. Alue 9201. Länsiprofiili. (U-huoneen länsiseinä)	K. Uotila. A4	1:10
nro 563. U-huoneen pohjoisseinän tiilikaari.	K. Uotila. A4	1:10
nro 564. X-huoneen eteläseinän päällinen.	K. Uotila. A4	1:20
nro 565. U-huoneen koilliskulman rakenne.	K. Uotila. A4	1:20
nro 566. T-huoneen itäpää. Etelä- ja itäprof.	K. Uotila. A3	1:10
nro 567. Alue 9202. Tasot 2-5.	K. Uotila. A3	1:10
nro 568. Alue 9202. Pohjataso.	K. Uotila. A4	1:10
nro 569. Alue 9202. Etelä- ja itäprofiili.	K. Uotila. A3	1:10
	T. Jäkärä.	
nro 570. I-huoneen oviaukon länsipieli (Alueen 9202 länsiprofiili)	K. Uotila. A3	1:10
nro 571. I-huoneen oviaukko. pohjataso.	K. Uotila. A3	1:10
nro 572. I-huoneen oviaukko. Eteläpieli.	K. Uotila. A3	1:10
nro 573. I-huoneen oviaukko. Itäpieli.	K. Uotila. A4	1:10
nro 574. I-huoneen oviaukko. Pohjoispieli.	K. Uotila. A3	1:10
nro 575. I-huoneen itäseinän eteläosan kynnysrakenne. I vaihe.	K. Uotila. A3	1:20
nro 576. I-huoneen itäseinän eteläosan kynnysrakenne. II vaihe	K. Uotila. A3	1:20
nro 577. I-huoneen itäseinän pohjoisosan kynnysrakenne.	K. Uotila. A4	1:20
nro 578. Alue 9203. Lähtötilanne ja tasot	K. Uotila. A3	1:20

1, 1b ja 2.

nro 579.	Alue 9203. Pohjataso. (K-huoneen itäs. oviaukon pohja)	K.Uotila. A3	1:10
nro 580.	Alue 9203. Itäprofiili.	K.Uotila. A4	1:10
nro 581.	K-huoneen itäseinän oviaukko. Eteläpieli A-A1.	K.Uotila. A3	1:10
nro 582.	K-huoneen itäseinän oviaukko. Eteläpieli B-B1.	K.Uotila. A4	1:10
nro 583.	K-huoneen itäseinän oviaukko. Pohjoispieli A-A1.	K.Uotila. A4	1:10
nro 584.	K-huoneen itäseinän oviaukko. Pohjoispieli B-B1.	K.Uotila. A4	1:10
nro 585.	K-huoneen itäseinän oviaukko. Pohjoispieli C-C1.	K.Uotila. A4	1:20
nro 586.	K-huoneen itäseinä. Pohjoisosan kynnysrakenne.	K.Uotila. A4	1:20
nro 587.	Alue 9204. Tasot ja eteläprofiili.	K.Uotila. A3	1:20
nro 588.	Päälinnan länsisiipi. K-huoneen ikkunan eteläpuolinen rakenne.	K.Uotila. A4	1:10
nro 589.	K-huoneen itäseinä. Vanhemmat rakennusosat.	K.Uotila. A4	1:50
nro 590.	U-huoneen kaakkoisseinä, hirrenkolo 4:n kohdalta leikkaus.	K.Uotila. A4	1:20

Kuusiston linna: Muuritutkimukset vuonna 1992 ja
 Kaivausalueet 9201, 9202, 9203 ja 9204.
 kino mv-filmit kuvaaja K.Uotila

nro	alue	kohde	detalji	
filmi nro:1		kuvattu syksyllä 1991		
8524	D-torni	itäseinä	ulkop.eteläosa.	E
8525			ulkop.pohj.osa	SE
8526	III-esip.	itäs.ulkom	eteläosa korotettuna	SE
8527			keskiosa korotettuna	SE
8528				SE
8529			oviaukko	SE
8530			Pohj.osa korotettuna	SE
8531				SE
8532		itäs.sisäs	eteläosa	NW
8533			keskiosa	W
8534			pohj.osa	SW
8535		luot.sisäs.	YK.	S
8536		itäs.sisäm	oviaukko	NW
8537	L-huone	ulkomuuri	ikkuna-aukko muurattuna	E
8538				E
8539	L-huone	länsiosa	savetus	NE
8540	Torni 12	eteläs.	pintarakenne	SE
8541				SE
8542		pohj.seinä	pintarakenne	NE
8543				NE
8544	Päälinna	pohj.portti	YK	S
8545	Alue 9104	pohj.prof.		S
8546		itäprof.		W
8547		eteläprof.		N
8548		länsiprof.		E
8549		pohj.prof.	YK	S
8550		itäprof.	YK	W
8551		eteläprof.	YK	N
8552		länsiprof.	YK	E
8553		eteläprof.	yläosa	N
8554	I esipiha	luoteisosa	YK	SE
8555				SE
8556	I esipiha	A-torni	eteläs.oviaukko	SE
8557				SE
8558		länsis.	sisäp.ikkuna-aukko	E
filmi nro:2		huhtikuu 1992		
8559	U-huone	länsiseinä	YK ennen kaivauksia	E
8560				E
8561				E
8562				NE
filmi nro:3		huhtikuu 1992		
8563	Alue 9201	taso 1	YK, ruutu B	S
8564		taso 1	YK, ruutu B	SE
8565		U-huone	länsiseinä	N
8566				S
8567				SE
8568		taso 1	YK, ruutu A	E

8569		taso 1	YK, ruutu A	NE
8570		taso 1	YK, ruutu A	SE
8571		taso 1	YK, ruutu A	S
8572		taso 2	YK, ruutu A	E
8573		taso 2	YK, ruutu B	E
8574				S
8575				E
8576		taso 2	ruutu A	S
8577			ruutu A	SE
8578				SE
8579		taso 2	ruutu B, kiven edusta.	SE
8580		taso 2	ruutu A. YK	SE
8581				E
8582			ruutu A, detalji.	E
8583			YK, ruutu A	E
8584				E
8585		taso 2b	ruutu B, kiven edusta	NE
8586			ruutu B	S
8587				S
8588			ruutu B, detalji.	S
8589			ruutu A	E
8590			ruutu A, detalji	E
8591				S
8592			ruutu A, detalji	E
8593			ruutu A, detalji.	E
8594	Alue 9202	taso 2	YK	N
8595				E
8596				E
8597				S
8598				N
filmi nro:4 toukokuu 1992				
8599	II esip.	luot.seinä	länsiosa ennen purkua	SE
8600				S
8601			keskiosa	S
8602			itäosa	S
8603			länsiosan rakenne	SE
8604			keskiosan rakenn	SE
8605			itäosan rakenne	S
8606				S
8607	Alue 9201	taso 3	ruutu A, YK	SE
8608			ruutu A, detalji.	SE
8609			ruutu B, kiven edusta	NE
8610			ruutu B, detalji	S
8611	U-huone	länsiseinä	YK	S
8612	-----			
8613	Alue 9201	taso 3	ruutu B	SE
8614			ruutu B	SE
8615	-----			
8616			YK	E
8617				E
8618			ruutu A, YK	SE
8619				E
8620	-----			
8621			ruutu B, YK	NE
8622	-----			

8623			ruutu B, detalji.	E
8624				SE
8625			YK	NE
8626			YK	S
8627			YK	E
8628			YK	E
8629			YK	N
8630	II esipiha	luot.seinä	itäosan purkutyö	S
8631	-----			
8632			itäosan purkutyö	S

filmi nro 5		toukokuu 1992		
8633	U-huone	koillisk.	muurisauma	SW
8634				SW
8635				SW
8636	-----			
8637				NE
8638			muurirakenne YK	SW
8639				SW
8640	II esipiha	luot.seinä	purkutyö	NE
8641				NE
8642			seinärakenne	E
8643			YK	S
8644			seinärakenne	S
8645			seinäsaumat	S
8646				S
8647			seinärakenne	S
8648				S
8649			saumarakenne	S
8650		työkuva	Siren.Siekkinen, Alanen, Koivisto.	N
8651	II esipiha	luot.seinä	purkutyö	SW
8652				SW
8653	-----			
8654	-----			
8655	-----			
8656			korjaustyö	SE
8657				SW
8658			seinärakenne	S
8659			seinärakenne	S
8660			laastisauma	S
8661			laastisauma	S
8662			paikkausrakenne	SE
8663			seinän ja pilarin liitos	W
8664			seinän alaosa	SW
8665				SW
8666			seinärakenne	S
8667			seinän saumat	S

filmi nro 6		toukokuu 1992		
8668	U-huone	Länsiseinä	purkutyö	E
8669	-----			
8670			säilyneet rakenteet	SE
8671	-----			

8672			purkutyö	N
8673	II esipiha	luot.seinä	purettu itäinen seinä	S
8674				S
8675			seinän sisustarakenne	SW
8676				S
8677				SW
8678			seinän alaosa	SW
8679				SW
8680				SW
8681	alue 9202		taso 3. YK	S
8682				E
8683				N
8684	II esipiha	luot.seinä	itäosan alaosan muuraus (Siekkinen)	SW
8685				S
8686	Alue 9202		taso 4	N
8687				S
8688				S
8689				S
8690			alempi kivetyks	E
8691			alempi kivetyks	E
8692			taso 5	N
8693			detalji, pihakivetyks.	E
8694				W
8695				N
8696			YK	N
8697			YK	N
8698			YK	S
8699			YK	E
8700			taso 6	E
8701				E
8702			YK	E
8703			YK	E

filmi nro		toukokuu 1992		
8704	I-huone	itäseinä	oviaukon eteläpieli	NE
8705				NE
8706				N
8707			oviaukon pohj.pieli	SE
8708				SE
8709				SE
8710				E
8711			oviaukon eteläpieli	NE
8712				NW
8713				NW
8714				N
8715			eteläpielen sisäreuna	N
8716			pohj.pieli	SW
8717				SW
8718			p.pielen sisäreuna	S
8719			p.pielen ulkoreuna	SW
8720				
8721			e.pielen sisäreuna	N
8722			eteläpielen sauma	N
8723				N
8724			p.pielen ulkoreuna	S

8725					S
8726			oviaukon YK		E
8727			e.pielen ulkopuoli		E
8728			p.pielen ulkopuoli		E
8729			eteläpieli		NE
8730	II esipiha		työkuva		SE
8731	Alue 9202	eteläprof.	YK		N
8732			eteläprof. yläosa		N
8733			eteläprof. alaosa		N
8734			eteläprof. pohja		N
8735	Alue 9201	taso 6	pohjahiekka		SE
8736					E
8737					E
8738	Alue 9202	taso	pohjahiekka		N
filmi nro 8		touko-kesäkuu 92			
8739	Alue 9202	eteläprof	YK		N
8740		itäprof	eteläosan prof.		NW
8741					NW
8742			keskiosan prof.		S
8743			pohj.osan prof.		W
8744					W
8745			YK		W
8746		pohj.prof.	YK		S
8747			alaosan prof.		S
8748			YK		S
8749		länsiprof	YK		E
8750	I-huone	itäs.	eteläp.ulkokulma		NE
8751					NE
8752					E
8753			eteläpielen sauma		NW
8754			eteläpieli		NW
8755			detalji		N
8756					N
8757					N
8758			eteläp. ulkokulma		NE
8759			eteläpieli. YK		N
8760					NW
8761			eteläp. sisäkulma		N
8762					N
8763					NW
8764			pohj.pieli. YK.		SW
8765			detalji		SW
8766			YK		S
8767			oviaukko YK		S
8768					S
8769	-----				
8770			oviaukko YK		W
8771			pohj.pieli YK		SE
8772					SE
8773			eteläpieli		NE
8774			oviaukko YK		NE

filmi nro 9

8775	Alue 9201	pohjataso	YK, ruutu B	SE
8776				SE
8777				SE
8778		purkutilanne	ruutu A	E
8779				E
8780				E
8781				E
8782				E
8783		luoteiskulma	seinärakenne	SE
8784				SE
8785				E
8786	I-huone	itäseinä	eteläp. sisäpuoli	W
8787			purkutyö	NW
8788				NW
8789				W
8790	II esipiha	luot.seinä	länsiosan muurin harja	E
8791				E
8792				E
8793				W
8794				W
8795			rikkonainen osa	SW
8796				SW
8797				SW
8798			rakennetasot	E
8799			laastisauma	E
8800			länsiosa YK	SW
8801				SW
8802			YK	SW
8803			YK	SW
8804			länsikulman detalji	E
8805			YK	S
8805			YK	S
8806	U-huone	pohj.seinä	keskiosan syvät.	SE
8807				S
8808	II esipiha	luot.s.	länsikulman rakenne	E

filmi nro 10		kesäkuu 1992		
8809	U-huone	pohj.seinä	tiilikomeron takaseinä	S
8810				S
8811				S
8812				S
8813				S
8814			detalji	S
8815				S
8816			syvät. itäosassa	S
8817			syvät. keskiosassa	S
8818			detalji	S
8819			seinän ja tiilip. liitos	SE
8820				SE
8821	alue 9201	pohj.osa	länsiprof.	E
8822			luot.kulma	SE
8823			pohj.prof.	S
8824			YK	SE
8825			YK	SE
8826	U-huone	kaakkk.s	syvätäyttö	N

8827			YK	N
8828			YK	N
8829			YK	NW
8830			detalji	N
8831				N
8832				N
8833	II esipiha	luot.seinä	verkotustyö	S
8834				SE
8835	U-huone	länsis.	luot. kulman liitos	SE
8836				SE
8837			luot. kulma	N
8838				
8839	Paalutus	luoteisranta	ensimmäinen paalutus.	SW
8840				NE
8841				NE
8842				NE
8843				NE
8844				NE

filmi nro 11	kuvattu	heinä -92		
8845	K-huone	itäs. ovi	eteläprofiili	N
8846				NE
8847	Alue 9203	taso I	pintamaa poistettu	E
8848			länsiosan kivirivi	E
8849	K-huone	itäs.ovi	pohj.prof.	SE
8850	Alue 9203	eteläprof.	itä ja etelöp. liitos	NW
8851			tiilijäänteet	NW
8852		pohj.prof.	portaikon jäänteet	SW
8853		itäprof.	portaikkorakenne	W
8854				W
8855		pohja	kallion muoto	E
8856				W
8857		itäprof.	portaikko	W
8858				W
8859			porraskiven alapuoli	W
8860			itä ja etelöp. liitos	NW
8861				NW
8862		eteläprof.	liitoksen YK	NW
8863		pohj.prof.	YK	SW
8864			itä ja pohj.prof. liitos	W
8865		pohja	kallion muoto	E
8866		eteläprof.	YK	N
8867		pohj.prof.	YK	SE
8868		pohja	laastirakenne	E
8869		pohj.prof.	pohj jaitöp. liitos	SW
8870		eteläprof.	etelä ja itöp. liitos	NW
8871		eteläprof.	prof. länsiosa	NW
8872			YK	NW
8873	II esipiha	rakenne 17	YK ennen purkutöitä	SW
8874			paljastettu esille	SW
8875				NE
8876	K-huone	itäs. ovi	eteläprof. korjaus	NW
8877	I-huone	itäs.ovi	eteläpielen muuraus	SE
8878				NE
8879	K-huone	itäs. ovi	pohj.prof. korjaus	SE

nro 12, filmikuvattu	heinä-92		
8880 K-huone	itäs. ovi	pohj.prof. purkutyö	W
8881		seinärakenne	SW
8882			S
8883		pohj. prof. YK	SW
8884		vanhempi seinärakenne	SW
8885			SW
8886			S
8887			S
8888	itäseinä	muuraustyö	
8889		(Siekinen ja Koivisto)	SW
8890	itäs. ovi	pohj.p. vanhempi seinä	SW
8891			SW
8892	itäseinä	korjaustyö	SW
8893 I-huone	itäs.	oviaukon korjaus	N
8894			NW
8895			N
8896			N
8897			N
8898			E
8899 X-huone	itäosa	kynnysrakenne	N
8900			NW
8901		detalji	NW
8902			NW
8903		seinä päältä	W
8904		keskiosa	W
8905		keskiosa	W
8906		länsiosa	W
8907 IV-piha	länsiosa	YK	SE
8908 K-huone	itäs.	korjaustyö	W
8909		kynnysrakenne	W
8910 I-huone	itäs.	oviaukon tiilirakenne	N
8911		tiilikolo	N
8912		tiilen kolo	NE
8913			NE
8914			N
8915 K-huone	itäs ovi	eteläprof. korjaustyö	N
8916			NE

filmi nro 13	kuvattu	heinä -92	
8917 K-huone	itäseinä	purkutyö	W
8918		YK	W
8919 I-huone	itäs. ovi	eteläprof. muuraustyö	E
8920			NE
8921			NW
8922		YK	NW
8923	tiilipil.	ennen purkutöitä	W
8924	itäs. ovi	pohj.p. korjauksessa	SW
8925		YK	SW
8926	itäs.	tiilip. yläpuoli	W
8927		YK	W
8928		tiilipilari	W
8929	itäs.	oviaukko YK	W

8930				W
8931				W
8932		itäs.	kivimuuraus	W
8933		itäs. ovi	eteläprofiili	NW
8934			pohj.prof. YK	SW
8935			eteläprof. leikkaus	W
8936			eteläprof. pohja	W
8937			pohj.p. länsiosa	SW
8938				SW
8939			pohj.p. itäosa	SW
8940			eteläprof. itäosa	NW
8941			eteläprof. keskiosa	NW
8942			eteläprof. itäpieli	N
8943			eteläprof. YK	N
8944				NW
8945			YK	NW
8946			YK	NW
8947		itäseinä	eteläosa YK	NW
8948			oviaukko. YK	W
8949	I-huone	itäs. ovi	muuraustyöt	NW
8950				NW

filminro 14 kuvattu heinä -92

8951	U-huone	koilliskulma	itäs. rakenne	SW
8952				SW
8953			detalji	S
8954			päältä nähtyvä	N
8955				W
8956			rakenne detalji	W
8957				W
8958	II esipiha	luot.seinä	muurin päällysrakenne	S
8959			päällystystyö	SE
8960			(P.Siekkinen)	SE
8961				SE
8962	I-huone	itäs. ovi	oven pohj.puoli	NE
8963				E
8964	K-huone	itäs. ovi	työkuva	E
8965	I-huone	itäseinä	eteläinen kynnys	NW
8966			YK	NW
8967			eteläinen kynnys	W
8968			detalji	W
8969			detalji	W
8970			detalji	W
8971			laastik. jäännökset	NW
8972				NW
8973			detalji	NW
8974			detalji	NW
8975			YK	NW
8976			suora tiilis. esillä	W
8977	K-huone	itäseinä	korjaustyö	W
8978			YK	NW
8979			uusi portaikko	NW
8980	II esipiha	rakenne 17	purkutyö	SW
8981			liitos luot.seinään	SW

8982			lounaisseinän rakenne	W
8983			pilarin rakenne	W
8984			detalji	W

filmi nro 15			kuvattu heinä-elo -92	
8985	Alue 9204	pintamaa	betonilaatta poistettu	S
8986				SW
8987	II esipiha	pilari 17	loun. seinän rakenne	SW
8988			YK	SW
8989			loun. seinä	SW
8990			eteläkulma	S
8991			lounaisseinä	SW
8992			eteläkulma	S
8993			kaakkoisseinä	NE
8994			lounaisseinä	SW
8995		luoteiss.	muurin korotustyö	SW
8996				S
8997	K-huone	itäs. ovi	pohj.p. sisäosa	S
8998				S
8999				S
9000	Alue 9204	taso 1	YK	S
9001				N
9002			itäosa tiilipilarin alla	W
9003			YK	N
9004			detalji	N
9005	U-huone	pohj.seinä	tiilip. itäseinä	E
9006				E
9007				SE
9008			detalji	SE
9009				E
9010			YK	E
9011	Alue 9204	taso 2	YK	S
9012			YK	N
9013			itäosa	N
9014				NW
9015			eteläosa	N
9016			tiilipielen rakenne	E
9017	II esipiha	pilari 17	koillisseinän rakenne	NE
9018				E
9019				E

filmi nro 16			kesäkuu 1992	
9020	I-huone	Itäs. oviaukko	eteläprofiilin alaosa	NE
9021			detalji	N
9022				N
9023				N
9024				NW
9025			eteläprof. länsikulma	N
9026			YK	NW
9027			YK	NW
9028			pohj.profiili	SW
9029			sivusta	W
9030			eteläprofiilin YK	NE
9031				NE

9032			pohj.profiili	SE
9033	II esipiha	työkuva	Walhberg, Venhe, Siren, Alanen	SW
9034	II esipiha	työkuva	Wahlberg, Venhe, Siren Alanen	SW
puuttuu välistä nrot 17-22				
9035	U-huone	kaakkoisseinä	länsiosan syvätäyttö	NE
9036				N
9037			I hirrenkolo	N
9038				N
9040			II hirrenkolo	N
9041				N
9042			detalji	N
9043			III hirrenkolo	N
9044			detalji	N
9045			IV hirrenkolo	N

Filmi nro 17		kesäkuu 1992		
9046	Alue 9203	(I-huone, ovia)	I tason portaat	W
9047			Eteläpieli	NW
9048			tasokuva	E
9049			YK	E
9050			YK	W
9051			eteläpieli	NW
9052			pohjoisoieli	SW
9053			eteläpielen YK	NE
9054			detalji	NE
9055			pohjoispieli	SE
9056			YK	W
9057			eteläp. länsiosa	W

Filmi nro 18		kesäkuu 1992		
9058	Alue 9203	Taso II	Portaikon yläosa, YK	E
9059				E
9060			tukikivetys	E
9061			detalji	E
9062			YK	W
9063			tukikivetys	W
9064		Taso II b	YK	E
9065			detalji	W
9066				W

Filmi nro 19		heinä-elo 1992		
9067	Alue 9204	pohjataso	kaivausten pohjataso	S
9068			YK	S
9069			YK	S
9070			tiilipilarin pohj.kulma	W
9071			YK	N
9072			itäosa	N
9073			YK	N
9074			tiilipilarin pohj.kulma	N
9075				W
9076			länsiseinän perustus	E

9077			Tasokuva, YK	W
9078	Pääl.eteläs.		YK (R-S -huoneiden ulkop.	S
9079		S-huon. ulkos.	YK	S
9080			tiilinen tukirakenne	N
9081			YK	N
9082			YK	N
9083			YK profiilista	S
9084			tiilipilarin ja tiili- seinän liitosrakenne	S
9085			rikkoinainen tiiliosa	S
9086	U-huone	luoteiskulma	YK pohjatasosta	SE
9087			länsiseinän pohjoisosa	SE
9088				E
9089	K-huone	itäseinä	Pohj.osan kynnysrakenne	S
9090			YK	W
9091			YK	W
9092			ikkunan rakentaminen	N
9093			muurirakenne	W
9094			koilliskulman muurirak.	SW
9095			muurirakenne	W
9096	II piha	luoteisseinä	YK muuri korotettuna	SE
9097	Päällinna	K-huon. ulkos.	Ikkunan alueen korjaus	E
9098			detalji	E
9099			detalji	E
9100			detalji kaaresta	E
Filmi nro 20 elo-syyskuu 1992				
9101	Päällinna	eteläjulkisivu	YK, purkutöistä	S
9102			purkutyöt	S
9103	-----			
9104	II esipiha	tukipilari 17	korjaustyöt	W
9105				W
9106	Päällinna	eteläjulkisivu	tiilipilarin ja tiili- seinän liitosalue.	W
9107			tiiliseinän rakenne	S
9108			ikkunan pintarakenne	S
9109			detalji	S
9110			tiilirakenteiden liitos	S
9111	Päälinnan piha	K-huon. ulkos.	oviaukon eteläpielen muuraus	E
9112			YK	E
9113			YK	E
9114			muurirakenne	NE
9115			YK	E
9116	Päällinna	eteläjulkisivu	tiilipilarin ja tiili- seinän liitos	SW
9117			detalji	S
9118			detalji	W
9119			YK	SE
9120	I-huone	itäs. ikkuna	pohjoispielen korjaus	SW
9121			detalji	SW
9122				SW
9123			YK	W
9124			YK	W
9125	Pääl. piha	K-huon. ulkos.	hirren kolo puhdistettuna	E

9126			E	
9127			E	
9128		YK	E	
9129		YK	E	
9130	II esipiha	itämuuri	syvätäyttö	W
9131			puhdistettu	W
9132	Päälinna	eteäjulkisivu	tiilirakenne ja pilari	SW
9133			detalji	SW
9134	-----			
9135			detalji	SE

Kuusiston linna

Muuritutkimukset 1992 ja kaivausalueet 9201,9202,9203,9204.
6 x 6 mustavalkoinen filmi. kuvaaja K. Uotila

filmi nro 1.	kuvattu touko -92		
numeralue	kohde	detalji	
9136 II esipiha	luot.seinä	kerroksellinen muuraus	SW
9137		muurauskerrokset	SW
9138		muurauskerrokset	SW
9139		detaljikuva	S
9140		detalji	S
9141		detalji	S
9142 I-huone	itäs. ovi	eteläprofiili	NW
9143 --			
9144 --			
9145 I-huone	itäs. ovi	pohjoisprofiili	SW
9146		YK	SW
9147		eteläprofiili	NW

filmi2.	kuvattu touko -92		
9148 II esipiha	luot.seinä	muurin purkutyö	SW
9149		YK	SW
9150		YK	S
9151		detalji rakenteesta	S
9152		detalji	S
9153		YK	S
9154		YK	S

filmi nro 3	kuvattu touko -92		
9155 II esipiha	kaivaukset	YK	N
9156 I-huone	itäs. ovi	pohj.prof.	SE
9157		eteläprof.	NE

filmi nro 4	kuvattu touko-kesä -92		
9158 U-huone	pohj.seinä	tiilikomeron takaseinä	S
9159		YK	S
9160		YK	SW
9161		YK	SE
9162		seinärakenne	S
9163		tiilik. rakenne	S
9164	länsiseinä	YK	E
9165	pohj.seinä	syvätäyttö	SW
9166		syvätäyttö	S
9167		tiilipilarin rakenne	SE
9168 II esipiha	kaivaukset	YK	SW
9169 U-huone	länsiseinä	työkuva	E

filmi nro 5	kuvattu touko-kesä -92		
9170 U-huone	länsiseinä	rakenne pohjalla	SE
9171		YK	S
9172		seinärakenne	S
9173		YK	E

9174			länsiseinän profiili	E
9175	Linnan	luot.puolen	paalutus YK	SW
9176			paaluja	SW
9177			paaluja	S
9178			YK	NW
9179			YK	NW
9180			YK	NW
9181			YK	NW
filmi nro 6 kuvattu kesä-heinä 92				
9182	K-huone	itäs. ovi	eteläprof.	NW
9183			eteläprofiili	W
9184			oviaukko	W
9185			YK	W
9186			pohj.profiili	SW
9187			YK	W
9188		itäseinä	purkutyöt	W
9189			YK	NW
9190			eteläosa	W
9191	I-huone	itäs. ovi	muuraustyö	W
9192	K-huone	itäs. ovi	vanhempi seinärak.	SW
9193	I-huone	itäs. ovi	muuraustyö (Alanen, Siren)	NW
filmi nro 7 heinä-elo 1992				
9194	Päälinna		eteläjulkisivu YK, (R-S -huodein ulkos.	S
9195			Tiiliseinän ja tiilipi- larin liitos	SW
9196			detalji	SW
9197			detalji	SW
9198			ikkuna-aukko	S
9199			liitosrakenne	SW
9200			ikkuna-aukko	S
9201			ikkuna-aukko	S
9202			liitosrakenne ylhäältä	E
9203			liitosrakenne lännestä	W
9204			ikkuna-aukko detalji	S
9205			tiiliseinän YK	S
filmi nro 8 elo-syyskuu 1992				
9206	II esipiha	itäseinä	muurirakenne	W
9207			muurirakenne	W
9208			YK	W
9209			YK	W
9210			YK	SW
9211			YK	W
9212			YK	NW
9213			laaja YK	N
9214			laaja YK	N
9215			muurirakenne	W
9216			muurirakenne	W
9217			muurirakenne	W

filmi nro 9	syyskuu 1992		
9218	II esipiha	itäseinä	pohjoisosan tiilirakenne W
9219			tiilirakenne W
9220			YK ja D-torni SW
9221			YK N
9222			tiilirakenteen detalji N
9223			tiilipilari S
9224			laaja YK W
9225			pohjoisosan tiilirakenne W
9226			YK NW
9227			YK W
9228			YK W
9229			laajin YK NW

Kuusiston linna
 Muuritutkimukset 1992 ja kaivausalueet 9201,9202,9203,9204.
 diakuvat kuvaaja Kari Uotila

nro	alue	kohde	detalji	
9230	U-huone	länsiseinä	ennen purkutöitä	E
9231			YK ennen purkutöitä	E
9232			YK	E
9233			kaivausalue 9201	
			lähtötilanne	NE
9234			länsis. pohjoisosa eli	
			oviaukon länsipieli	SE
9235			seinän yläosa	SE
9236			matala eteläosa	S
9237			pohj-osan profiili	S
9238			pohj.osan rakenne	E
9239			oviaukon pielirakenne	N
9240			purkutyö	E
9241			YK purkuvaiheesta	E
9242			sisäosan tiilimurskaa	SE
9243			sisäosan sekundaarimuur.	NE
9244			detalji	NE
9245			sisempi muurirakenne	NE
9246			detalji	E
9247			seinän sisustan tiilim.	NE
9248			ovipielen kalkkikivet	SE
9249			detalji	SE
9250			purkutyö (H. Siren)	E
9251			purkutyö	E
9252	Alue 9201	pinta	YK purkutyön jälkeen	E
9253			seinän alaosa	E
9254			Alueen 9201 pinta	SE
9255			seinän eteläosa	NE
9256			eteläosan profiili	S
9257			eteläosan muurirakenne	S
9258			eteläosan YK	E
9259		taso 1	eteläosan muuria esiin	
			otettuna	S
9260			detalji eteläosasta	S
9261			keskiosan suuret kivet	SE
9262			pohjoisosan tiilirak.	S
9263			tiilirak.	SE
9264			ruudun A suuret kivet	E
9265			YK ruudusta A	E
9266			pohjoisosan tiilirak	E
9267			ruudun A suuret kivet	E
9268			ruudun A pohjoisosa	E
9269			ruudun A YK	SE
9270		taso 2	ruudun B YK	E
9271			detalji ruudusta B	E
9272			eteläosan seinä	S
9273			ruudun A YK	E
9274			ruudun A suuret kivet	E
9275			ruudun A YK	SE
9276			ruudun A nokimaa-alue	E
9277			ruutu A YK	N

9278		suuren kiven alla olevat savimaat ja tiilet	SE
9279		ruutu B, YK	NE
9280		ruutu B, savimaa	SE
9281		ruutu B, seinärak. ja savimaa	SE
9282		ruutu B, YK	S
9283		ruutu A, nokimaaalue	E
9284		ruutu A, detalji	E
9285		ruutu A, nokimaa ja hiekka ja savimaa	S
9286		ruutu A, YK nokimaasta	SE
9287		ruutu A, hiekkamaa	E
9288		ruudut A ja B, YK	NE
9289		ruudun A pohj.osa tiilirakenne	S
9290	taso 2b	ruudun A nokimaaalue	SE
9291		ruutu A, savimaa, detalji	E
9292		nokimaa-alue	E
9293		ruudun B suuri kivi	NE
9294		YK	E
9295	taso 3	YK	E
9296		ruutu A, nokimaa-alue	SE
9297		ruutu A, suuret kivet	E
9298		ruutu B, YK	NE
9299		ruutu B, YK	S
9300		ruutu B, YK	SE
9301		ruutu A, YK	SE
9302		laaja YK	NE
9303		ruutu A, YK	E
9304		ruutu B, YK	NE
9305		ruutu B, YK	E
9306	ruudun A luoteisosa	pintamaa seinän purkutyön jälkeen	N
9307		purkutyön jälkeen	S
9308	länsiseinä	pintamuur. purun jälkeen	E
9309		YK (Tiina Jäkärä)	N
9310	luoteisosa	pohj.osan tiilirakenne	S
9311		YK	SE
9312		YK	SE
9313		YK	SE
9314		ruutu A	S
9315		ruutu A	S
9316		tiilirak. detalji	SE
9317		detalji	SE
9318		tiilirak.	SE
9319		detalji	SE
9320		osa tiilistä poistettu	SE
9321		YK	SE
9322		tiilien purku	SE
9323	U-huone luoteiskulma	YK	SE
9324		seinärakenne	SE
9325		YK	SE
9326		seinärak. ja maakerr.	SE
9327		seinän alaosa	SE

9328	U-huone	länsiseinä	seinä näkyvissä	SE
9329			seinän alaosa	SE
9330			luoteiskulma	SE
9331		pohj.seinä	tiilipilarin pohja	S
9332		luoteiskulma	laaja YK	SE
9333			YK	SE
9334			seinärakenne	SE
9335		länsiseinä	seinän alaosa	S
9336		luoteiskulma	seinärakenne	S
9337		länsiseinä	yläosan purkutyö	SE
9338			purkutyö	SE
9339			detalji pohjoisosasta	S
9340			detalji pohj.osasta	S
9341		oviaukko	länsipielen tiilirakenne	NE
9342			detalji	NE
9343	U-huone	koilliskulma	liitosalueen rakenne	SW
9344			detalji	SW
9345			seinärakenne päältä	NE
9346			seinärakenne	W
9347			seinärakenne	W
9348			seinä sivulta	W
9349	U-huone	pohjoisseinä	länsiosan tiilikomeron	
			takaseinärakenne	SW
9350			rakenne	S
9351			YK	SE
9352			YK	SE
9353			YK	S
9354			itäosan syvätäyttö	SW
9355			komeron takaosa	S
9356			detalji	S
9357			detalji	S
9358			seinän syvätäyttö	S
9359			komeron takaosa	S
9360			detalji	S
9361			detalji tiilirak.	S
9362			seinän syvätäyttö	S
9363			tiilipilarin itäseinä	SE
9364			syvätäytön YK	SW
9365			tiilip. itäseinä	E
9366			detalji	E
9367			detalji	E
9368			tiilikomeron takaseinän	
			rakenne	SE
9369			syvätäytön detaljikuva	S
9370			itäosa	S
9371			itäosa	S
9372			länsiosan yläreuna	S
9373			syvätäyttö (Alanen	
			Koivisto)	SW
9374			syvätäyttö	SW
9375	U-huone	luoteiskulma	YK	SE
9376	U-huone	kaakkoisseinä	länsiosan syvätäyttö	N
9377			itäosan syvätäyttö	NW
9378			detalji	N
9379			detalji laastisaumasta	NE
9380			laastisauman detalji	N

9381			länsiosan YK	NE
9382			Hirrenkolo nro 1	NW
9383			nro 2	NW
9384			nro 3	NW
9385			nro 4	NW
9386			nro 5	NW
9387			YK	N
9388			YK	NE
9389			itäosan muurinpäällinen	NW
9390			seinärakenteen detalji	NW
9391			detalji	N
9392			länsiosan YK	NW
9393			YK	NW
9394			keskiosan syvätäyttö	N
9395			hirrenkolot 5 ja 6	NE
9396			hirrenkolot 7 ja 8	N
9397			YK	N
9398			Matti Alanen	N
9399			YK	N
9400			hirrenkolot 5-8	N
9401			hirrenkolot 1-4	NE
9402	T-huone	itäosa	YK	W
9403			YK	W
9404			itäseinän rakenne	W
9405			eteläseinä	NW
9406			detalji eteläs.	NW
9407			YK U ja T-huoneiden oviaukosta.	SW
9408			YK	SW
9409			itäseinä, YK	W
9410			YK	S
9411			itäseinä ja alla olevat hiekkakerrokset	W
9412			detalji itäs.	W
9413			detalji itäs.	SW
9414			detalji eteläs.	NW
9415			detalji eteläs.	NW
9416			itä ja pohj.seinän liitos	SW
9417	II esipiha	luot.seinä	ennen purkutöitä	
			länsiosa	SE
9418			keskiosa	S
9419			itäosa	SW
9420			itäosan detalji	S
9421			itäosan detalji	S
9422			YK	SE
9423			itäosa	SW
9424			muurin harjaosa	NE
9425			muurin harjan purku	NE
9426			muurin harjan purkutyö	NE
9427			purkutyö (H.siren)	S
9428			purkutyö	S
9429			itäosan yäosa	S
9430			purkutyö (H.Siren; M.Alanen)	SE
9431			purkutyö	SE

9432	yläosan purkutyö	NE
9433	ulostyöntävä kivi	NE
9434	YK purkuvaiheesta	S
9435	muurin sisusta	E
9436	detalji	E
9437	YK purkutöistä	S
9438	laastivyöhykkeet	S
9439	laastivyöhykkeet	S
9440	yläosan laastikerros	S
9441	YK purkutöistä	SW
9442	Seinän sisusta	SW
9443	laastikerrokset	SW
9444	seinän sisus päältäpäin	NE
9445	itäosan alaosan seinä	SE
9446	keskiosan korjausta /Alanen, Siekkinen ja Koivisto	SE
9447	Itäosan eri kynnykset	S
9448	seinärakenne sivulta	NE
9449	alimmat kivet	NE
9450	alimpien kivien alkuper. kiinnitys seinään.	SW
9451	keltalaastillinen seinäosa	S
9452	YK	S
9453	seinän sisusta	SE
9454	laastisaumarakenne	S
9455	detalji laastis.	S
9456	detalji laastis.	S
9457	detalji	S
9458	Seinärakenteen liitos pilariin 17.	SW
9459	YK	SW
9460	YK	SW
9461	YK	SW
9462	laastisaumat, YK	S
9463	YK, länsiosa	S
9464	alimmat seinäkivet	SW
9465	pilarin 17 liitos.	SW
9466	pilarin 17 liitos	SW
9467	pilarin kohdalla olevat seinän laastisaumat	SW
9468	keltalaastillinen seinäosa	SE
9469	seinärakenne pilarin 17 kohdalta	SW
9470	YK	SW
9471	keskiosan YK	SE
9472	YK koko itäosasta (Alanen)	S
9473	länsiosan muurinharja	E
9474	detalji laastis.	SE
9475	detalji	S
9476	hirrenkolo 4 taustarak.	S
9477	seinärakenne päältä	W
9478	seinäarak. päältä	E

9479		työkuva(K.Uotila)	W
9480		länsiosan YK	S
9481		YK	S
9482		koko seinän YK	S
		itäosa korotettuna	
9483		länsiosan päällinen	W
9484		YK	E
9485		YK koko seinästä	SW
9486		länsiosan yläosa	SW
9487		YK	SW
9488		YK (laaja)	SW
9489		seinärakenteen detalji	SW
9490		detalji laastis.	SW
9491		detalji laastis.	SW
9492		muurin harjaosa	W
9493		(Siekkinen,Alanen, Mentu)	W
9494		länsiosan muurinharjan laastisauma.	SE
9495		muurin harjan YK	E
9496		YK	E
9497		YK	E
9498		(alanen, Siren ja kaivaukset II pihalla)	W
9499		Itäosan muurin alaosan rakentaminen	W
9500		rakentamistyö YK	S
9501		YK	SW
9502		koko seinän verkotustyö	S
9503		länsiosan verkotus	SE
9504		itäosan bitumi ja kivipinta	SW
9505	pilari 17	pilari 17 slammattuna	S
9506		YK	SW
9507		laaja YK	SW
9508		pilarin pohj.seinän liitos II pihan länsis.	SE
9509		YK	NE
9510		YK	NE
9511		YK	NE
9512		pilarin länsiseinä purettuna	W
9513		länsi- ja eteläs. purettuna	SW
9514		YK	S
9515		länsiseinä detalji	W
9516		YK	W
9517		pilarin itäseinä	SE
9518		detalji	N
9519		itäs. YK	N
9520		länsis. puhdistettuna	W
9521		puhdistettuna	S
9522		YK (Koivisto)	S
9523		eteläseinä	SW
9524		eteläseinä	S
9525		eteläseinä	S
9526	luoteisseinä	yläosan korotus ja	

		muuraustyö.	S
9527		länsiosa	S
9528		verkotustyö (Siekkinen)	W
9529		betonikerros	E
9530		(Alanen ja Siekkinen)	NE
9531		betonin laitto	SW
9532		länsiosa ennen	
		päällistä	S
9533		bitumi ja kivikerta	NE
9534		detalji	NE
9535		osa seinästä kivetty, osa	
		betonilla ja osa bitumia	SE
9536		YK	SE
9537		YK	NW
9538		Korotustyö	SE
9539		pilarin 17 yläpuolinen	NE
		osa.	
9540		länsiosan yläosa	NW
9541		detalji	W
9542	pilari 17	tiilikuori	W
9543		YK	W
9544		YK	NW
9545		länsiseinä	S
9546		YK	SW
9547		länsiseinän tiilikuori	SW
9548	luot.seinä	YK	SW
9549	pilari 17	YK tiilikuori	SW
9550		pohj.seinä ennen tiilik.	NE
9551		YK	N
9552	luot.seinä	itäosan päällinen	W
9553		itäosan päällinen	W
9554	pilari 17	YK	NW
9555	luot.seinä	YK	E
9556	pilari 17	tiilikuori valmiina	NE
9557		YK	SW
9558	luot.seinä	länsiosa ennen uutta	
		pintakuorta	S
9559		YK	S
9560		YK	S
9561		korjaustöiden jälkeen	SW
9562		korjaustöiden jälkeen	SW
9563	II esipiha	itäseinä työkuva (J.Walhberg)	S
9564		keskiosan sortuma	W
9565		detalji	W
9566		viemärin kaivuu muurin	W
		alitse.	
9567		keskiosan sortuma	W
		puhallettuna	
9568		korjattuna	W
9569		toinen halkeama	W
9570		YK	W
9571		Yk ennen korjauksia	W
9572		seinäkynnys, YK	S
9573		tiilipilari	E
9574		detalji	N
9575		kynnysrakenne	N

9576			korjausten aikana	S
9577			eteläisin pilari	SW
9578			tiilirakenteen purku	SW
9579			YK	S
9580			tumma maakerros	SW
9581			YK	S
9582			YK	SW
9583			seinäkynnys, YK	S
9584			YK	W
9585			eteläisin tiilipilari	W
9586			YK	W
9587			hiekan poisto etelä- osasta	S
9588			YK koko itäseinästä	W
9589			YK	W
9590			YK	SW
9591			YK	W
9592			YK	W
9593			pohjoisosa	W
9594			eteläosa, YK	W
9595			pohjoisin tiilikaari	W
9596			YK	NW
9597			YK	N
9598			pohjoisin kaari	NE
9599			YK	N
9600	Päälinna	eteläinen julkisivu	YK ennen purkutöitä	S
9601			YK	S
9602			tukirakenteen pinta	N
9603			detalji	NE
9604			purkutyöt	S
9605			detalji	S
9606			tukirakenteen ja seinän liitoskohta	SW
9607			detalji	SW
9608			detalji	SW
9609			ikkuna-aukko esillä, YK	SW
9610			YK	SW
9611			ikkuna-aukko, YK	S
9612			detalji	S
9613			detalji	S
9614			detalji	S
9615			YK purkutöiden edetessä	S
9616			YK	SW
9617			Tiilirakenne	S
9618			tukirakenteen länsis.	W
9619			ikkuna-aukon alapuoli	S
9620			detalji	S
9621			ikkuna-aukon pohja	SE
9622			detalji	SE
9623			detalji	SE
9624			seinän ja tukiosan liitos	SW
9625			tukiosan yläpinta	SW
9626			detalji	W

9627			rakennekuva	SW
9628			tukirakenteen ja seinän liitos	SE
9629			tukirakenteen pinta	E
9630			YK	SE
9631			seinän tiilirakenne	SE
9632			YK	SE
9633			YK purkutöiden aikana	S
9634			tukirakenteen ja seinän liitos	SW
9635			YK	SW
9636			tiiliosan rakenne	W
9637			detalji	SW
9638			detalji	SW
9639			YK	SW
9640			detalji	S
9641			YK	SE
9642	I-huone	alue 9202	taso 2., YK	SE
9643		itäseinän oviaukko	purkutilanne	NE
9644			purkutilanne	NE
9645			länsiseinä	E
9646		alue 9202	taso 2	E
9647			detalji	E
9648			taso 2	E
9649			YK	N
9650		oviaukko	koko oviaukon YK	NE
9651			eteläpieli	SE
9652			pohjoispieli, YK	SE
9653			pohjoispieli	SE
9654		alue 9202	maakerrokset	N
9655			taso 3	N
9656			taso 3, YK	N
9657			taso 4, YK	N
9658			taso 4, YK	E
9659			taso 5, YK	N
9660			taso 5, YK	N
9661			oviaukon laastikerros	N
9662			taso 5, YK	S
9663			YK	E
9664			YK	E
9665			YK	N
9666			taso 6, YK	E
9667			taso 6, YK	E
9668			YK	E
9669			pohjan hiekka ja savi	E
9670			kerrokset	E
9671			YK, taso 6	E
9672			pohjataso	W
9673		oviaukko	eteläpieli	NE
9674			tiilirakenne	NE
9675			perustusosa	N
9676			pohjoispieli	SE
9677			YK	SE
9678			YK, perustusosa	SE
9679			länsikulman YK	SW

9678		detalji	S
9679		detalji	S
9680		detalji	S
9681		eteläpieli, YK	NW
9682		eteläpielen alaosa	NW
9683		länsikulma	N
9684		keskiosan saumakohta	NW
9685		pohj.pielen sauma	SW
9686		detalji	SW
9687		eteläpielen länsikulma	N
		detalji	
9688		eteläpielen saumakohta	N
9689		pohj.pielen YK	SE
9690		eteläpielen YK	N
9691		pohj.pielen itäkulma	S
9692		detalji	S
9693	alue 9202	eteläprofiili	N
9694		alaosan kerrokset	N
9695		YK	N
9696		liitos länsiseinään	NE
9697		YK	N
9698		keskiosan kerrokset	N
9699		itäprofiili A	NW
9700		profiilin alaosa	NW
9701		itäprofiili C	W
9702		itäprof. YK	W
9703		itäprofiili B	S
9704		itäprofiilin YK	S
9705		itäprofiili C	W
9706		kivetyksen alapuolinen itäprofiili	W
9707		pohjoisprofiili	S
9708		YK	S
9709		pohj.profiilin alaosa	S
9710		länsiprofiili	E
9711		länsiprofiili	E
9712	oviaukko	eteläpielen länsikulma	NE
9713	länsiseinä	alaosa rakenne	NE
9714	oviaukko	länsikulman detalji	N
9715		keskiosan sauma	NW
9716		keskiosa	N
9717		alaosan tiilirak.	N
9718		eteläpielen YK	E
9719		YK	N
9720		YK	N
9721		YK	NW
9722		eteläpielen länsikulma	N
9723		YK ylhäältä	S
9724		pohjoispieli	S
9725		eteläpieli	NW
9726		eteläpielen länsikulma	NW
		YK	
9727		detalji	NW
9728		detalji	NW
9729		YK koko alueesta	SE
9730		eteläpielen alaosa	N

		rakennesauma	
9731		detalji	N
9732		detalji	N
9733		detalji	N
9734		tumma maakerros	N
9735		laastikerros	N
9736		detalji	N
9737		YK purun jälkeen	NE
9738		YK vanh. osasta	NE
9739		YK	N
9740		YK	N
9741		eri tiilirakenteet.	N
9742		YK	NW
9743		YK, eri rakennusvaiheet	NW
9744		pohjoispieli, YK	SW
9745		pohj.pielen länsi- kulman tiilirakenne	S
9746		eteläpielen YK	NE
9747		pohjoispielen YK	SE
9748	alue 9202	kaivausalueen muovitus ja täyttö	S
9749	oviaukko	hiekkatäyttö	E
9750	alue 9202	pohjoisprofiili	S
9751		pohj.profiilin alaosa	S
9752		eteläprofiilin YK	N
9753		länsiprofiili	E
9754		itäprofiili C	W
9755		itäprofiili C	W
9756		detalji	W
9757		itäprofiili C	W
9758		itäprofiili A	W
9759		detalji	W
9760		pohjoispieli, alaosa	SW
9761		pohjoispielen hiekkak.	SW
9762		pohjoispielen mahdolli- nen saumakohta	S
9763		eteläpielen saumakohta	NW
9764		oviaukon länsiprofiili	W
9765		pohj.pielen länsikulma	SW
9766		detalji	SW
9767		itäseinän ovipieli	W
9768		pohjoispuoli	
		itäseinän ovipieli	W
		eteläpuoli	
9769		eteläpieli	NW
9770		koko oviaukon YK	W
9771		tiilipinnan slammaus	SE
9772		slammaus	NE
9773		pohjoispielen muuraustyö (Mentu, Siekkinen)	SE
9774		detalji	SE
9775		eteläpieli slammattuna	NE
9776		detalji	NE
9777		detalji	NE
9778		pohj.pielen länsikulman tiilimuuraus	S

9779			YK muurauksesta (Mentu, Alanen)	SE
9780			pohjoispielen muuraa- minen.	E
9781			lyijypeltin laitto	S
9782			detalji	S
9783			eteläpielen muuraa- minen	SE
9784			YK	NW
9785			YK	NW
9786			YK	NE
9787	I-huone	itäseinän eteläs.kynnys	YK I vaihe	NW NW
9788			I vaihe	W
9789			tasossa	S
9790			tasossa	E
9791			YK	SW
9792			tiilirakenne	NW
9793			detalji	NW
9794			tiilisauma	NW
9795		itäseinä	YK	W
9796		itäseinä	YK	W
9797		oviaukko	YK	SE
9798		itäseinä	YK	NE
9799			työkuva (Siren, Alanen)	NE
9800		itäseinä	ikkuna-aukon pohj.pieli	SW
9801			YK	SW
9802			detalji	W
9803			YK	W
9804	Päälinna	länsiseinä hirrenkolo B	YK	E
9805			detalji aukosta	SE
9806			detalji	E
9807			detalji	E
9808	K-huone	oviaukko (alue 9203)	YK ennen purkutöitä port. yläosa	W
9809			portaikon alaosa	W
9810			oviaukon eteläpieli	E
9811				NW
9812			YK	NW
9813			YK	W
9814			säilyneet tiiliosat	E
9815				W
9816			YK, koko oviaukko	W
9817		alue 9203	yläosan taso 1.	E
9818				E
9819				W
9820			toinen porrastasanne	W
9821			tiilijäänteitä	W
9822			portaikon tiilijäänt.	W
9823			YK ylhäältä	E
9824			YK kallio esillä	E
9825			YK yläosan tiilirak.	W
9826			yläosan kaivuuta	E
9827			suuri sekundaari	E

9828		porraskivi	W
9829		alkuper. porraskivet	E
9830		taso 2, YK	E
9831		sekundaarit tukikivet	E
9832		YK	W
9833		YK	W
9834		tiilirakenteen jäännökset	E
9835		YK tasosta 2 b	W
9836		yläosan YK	W
9837		YK ylhäältä	N
9838		alaosan kivirivi	W
9839		eteläpielen rakenne	N
9840		alaosan kivirivi	N
9841		yläosan tiilirakenne	E
9842		kivet poistettu YK	W
9843		YK tasosta 3	W
9844		YK	E
9845		alarivin kivet poistettu	E
9846		kallio esillä	E
9847		yläosan tiilirakenne	W
9848	oviaukko	YK alueen pohjalta (Walhberg)	W
9849		itäprofiili (porraskivet)	W
9850		tiiliosa	W
9851		detalji	W
9852		porraskivien ja eteläs. liitos	NW
9853		eteläpielen itäkulma	N
9854		detalji sivulta	NW
9855		tiilirakenne	NW
9856		YK, tiiliosasta	NW
9857		tiilipieli ylhäältä	N
9858	oviaukko	YK	NW
9859		oviaukon pohja esillä	W
9860		eteläpieli	NW
9861		koko eteläpieli	NW
9862		YK	NW
9863		YK	N
9864		YK koko ovesta	N
9865		pielen länsiosa	NW
9866		eteläpielen alaosa	NW
9867		YK	W
9868		porraskivien ja eteläs. liitos	NW
9869		YK	NW
9870		porrask. ja eteläs. liitos, detalji.	NW
9871		YK	NW
9872		detalji	NW
9873		YK	NW
9874		työkuva (Mentu)	NW
9875		eteläpieli	E
9876		pohjoispieli, YK	E
9877		YK	SW

9878		YK	SW
9879		länsiosan suurik. kivi.	SW
9880		YK sivulta	E
9881			SE
9882		tiilirakenteet	SW
9883		pohjoisseinää purettuna	SW
9884		tiilipieli	W
9885		YK sivulta	W
9886		YK	SW
9887		YK tiilirak.	SW
9888		YK	SW
9889		YK koko oviaukosta ja eteläosan seinästä	W
9890		YK pohjoispielestä	SW
9891		tiilipieltä purettuna	S
9892		porraskivien ja pohj.s liitos	SW
9893		YK	SW
9894		YK	SW
9895		YK	Sw
9896		puretun tiiliosan takana .	S
9897		detalji	S
9898		detalji	S
9899	alue 9203	työkuva (Jäkärä, ...)	W
9900	oviaukko	porraskivien muuraus	W
9901		detalji	E
9902		YK	W
9903		YK	W
9904		portaikko valmiina	NW
9905		YK K-huoneen itäseinästä	W
9906		oviaukon pohj.pielen muuraus (alanen)	SW
9907		YK	SW
9908		YK	NW
9909		YK	SW
9910		YK	SE
9911		YK oviaukko valmiina	NW
9912		YK	SW
9913		uusi tiilimuuraus	W
9914	itäseinän pohjoisosan kynnys	YK keväällä 1992	W
9915		YK	W
9916		kynnysrakenne	W
9917		seinärakenne	SW
9918		seinärakenteen sisus	SW
9920		detalji	SW
9921		detalji	SW
9922		YK	W
9923		Osa seinää korjattuna	W
9924		seinärakenne	SW
9925		detalji	SW

9926		itäseinän ikkunan	W
		yläkaari	
9927		YK	W
9928		yläkaari	W
9929		YK	W
9930		muurirakenne päältä	N
9931		YK korjausvaiheesta	W
9932		ikkunan pohj.pieli	SW
9933		ikkunan eteläpieli	NW
9934		pohj.pieli	SW
9935		YK ikkunasta	SW
9936		pohjoispieli	SW
9937		pohjoispieli	SW
9938		YK	SW
9939		laaja YK	SW
9940		YK	SW
9941		ikkuna valmiina	NW
9942		YK	W
9943		YK	W
9944		ikkunan tukirauta	NW
9945		seinärakenne päältä	N
9946	K-huone	itäseinä seinärak. tiilikomeron päällä oleva seinärakenne	W
9947		YK	W
9948		YK ylhäältä	W
9949	alue 9204	YK	S
9950		taso 1	S
9951		taso 1	N
9952		itäkulman kallio	E
9953		itäkulman kallio tiili- komeron alla	N
9954		taso 2	N
9955		taso 2 YK	N
9956		taso 2, YK	W
9957		YK	S
9958		tiilikomeron pohj.seinä	N
9959		tiilikomeron pohja	NW
9960		YK	NW
9961		detalji	NW
9962		taso 3	N
9963		länsiseinä	E
9964		eteläprofiili	N
9965		taso 3, YK	N
9966		YK	S
9967		YK	S
9968		huoneen kivetys	S
9969		YK	S
9970		YK	S
9971	Päälinna	länsisiipi	NE
9972		työkuva	E
9973		K-huoneen ikkunan eteläpuoli	E
9974		tiiimuuraus	E
9975		tiilimuuraus	E
9976		detalji	E
9977		ikkunan yläkaari	E

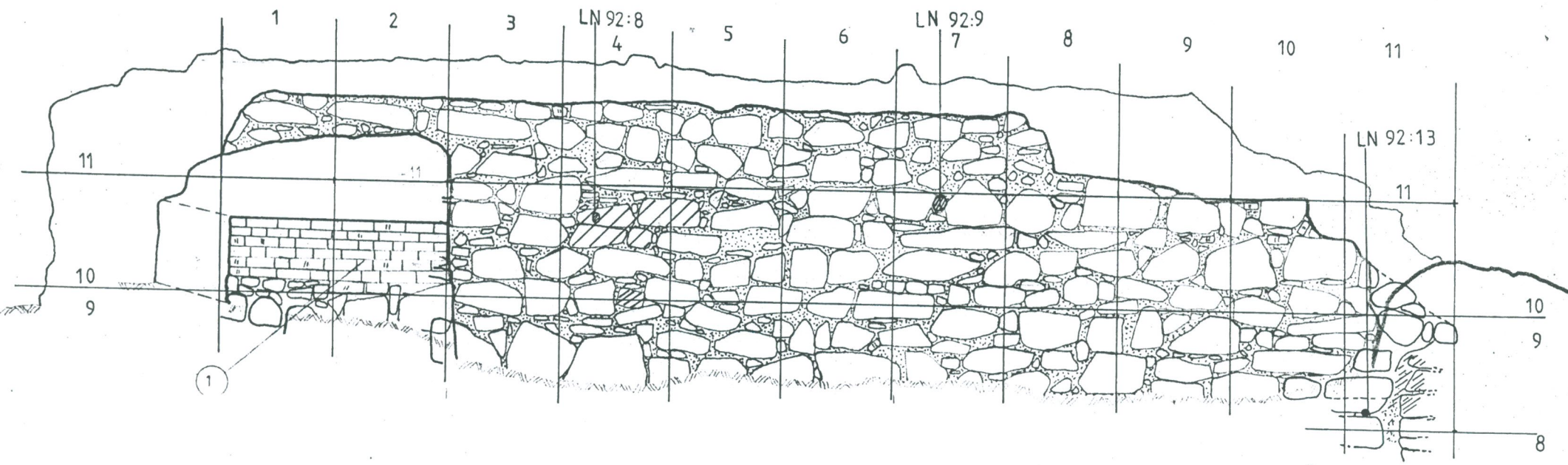
9978			K-huoneen oviaukon eteläpielen yläosa	E
9979			detalji	E
9980			muurausdetalji	NE
9981			detalji	E
9982	U-huone	koillisk.	itäseinän rakenne	W
9983			detalji	W
9984			detalji	W
9985			detalji	N
9986			YK	W
9987		länsiseinä	Yk korjauksista	E
9988			oven pieli	SE
9989			YK	NE
9990			tiilirakenne	NE
9991			YK	SE
9992			YK	E
9993			länsiseinän profiili	S
9994	X-huone	eteläseinä	läntisin tiilik.	N
9995			YK	N
9996			YK	NE
9997			tiilikaaren detalji	N
9998			tiilikkaaren YK	N

Kuusiston linna: Muuritutkimukset vuonna 1992

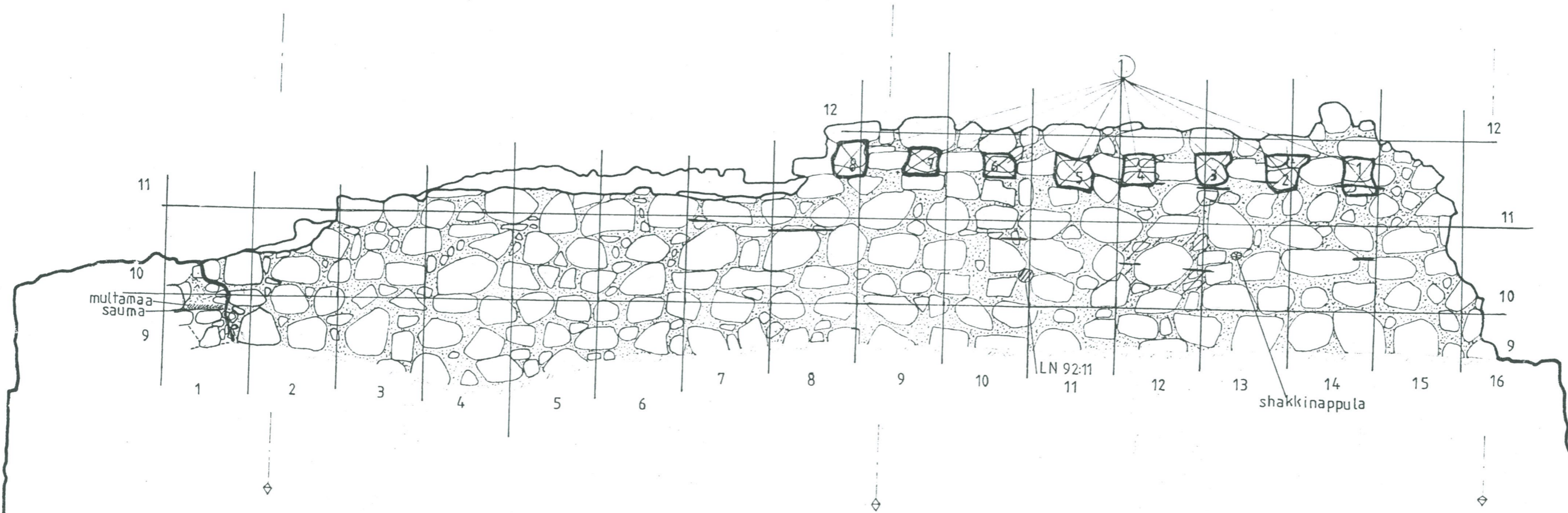
Laastinäytteet:

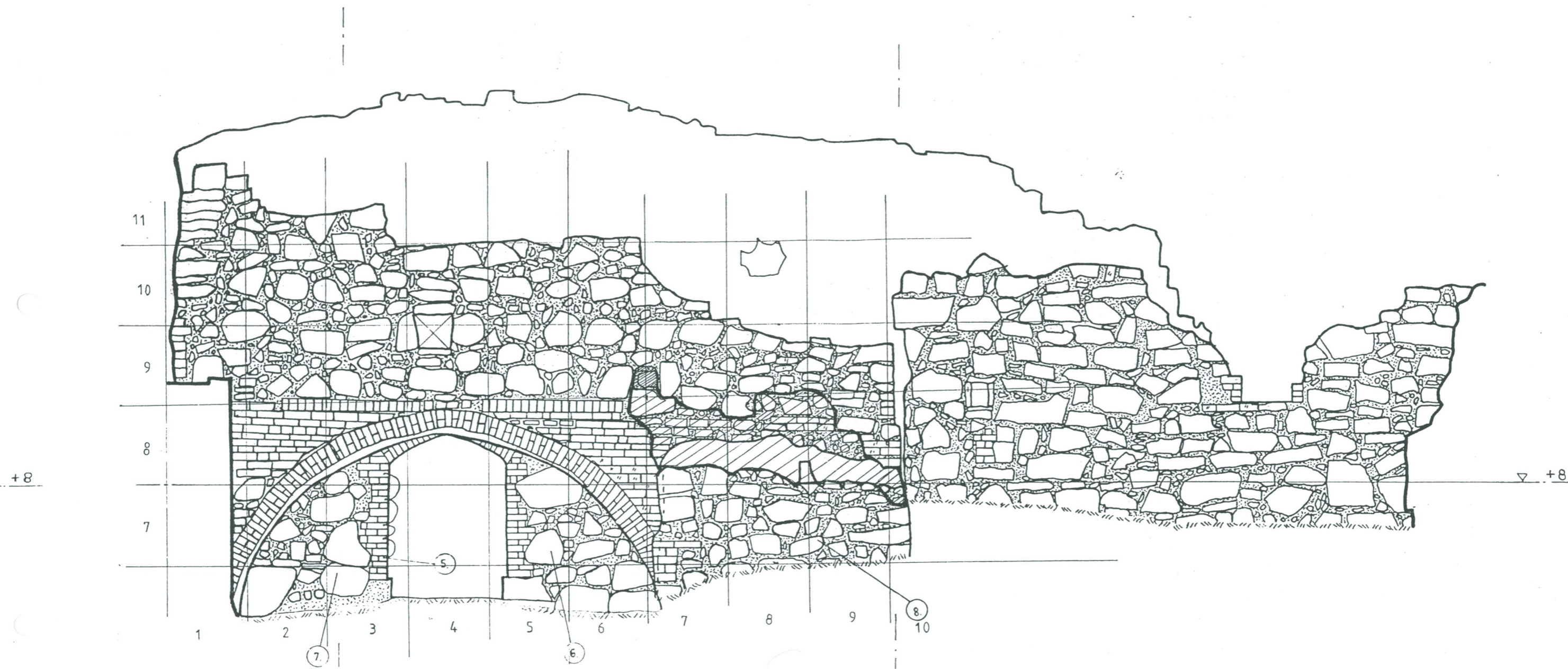
laastinäyte	alue	kohde	laasti:	huomautukset
LN 92:1	II-esip.	luoteiss.	valk.+ kiviä	I tiilisauman alap. ja puskusauma
LN 92:2	II-esip.	luoteiss.	valk.	I tiilis. yläp.
LN 92:3	II-esip.	luoteiss.	valk.	savetus
LN 92:4	II-esip.	tiilip. alaosa	harmaa	seinän sisältä
LN 92:5	II-esip.	luoteiss.	kelt.	keltainen laasti (sekundaari)
LN 92:6	II-esip.	luoteiss. länsiosa	keltainen	tiilirakenne
LN 92:7	II-esip.	luoteiss. länsiosa	valk.	kiviladelma
LN 92:8	U-huone	pohj.s.	harmaa	II komeron takaseinä
LN 92:9	U-huone	pohj.s.	harmaa	seinänosa
LN 92:10	U-huone	pohj.s.s	kelt.	II komeron takaseinä alhaalla
LN 92:11	U-huone	kaakk.s	harmaa	
LN 92:12	U-huone	länsis.	kelt.	
LN 92:13	U-huone	koillisk.	ruskea	Ympärysmuurin laasti
LN 92:14	U-huone	koillisk.	ruskea	seinäosa
LN 92:15	I-huone	itäseinän kynnys	ruskea	II vaihe
LN 92:16	I-huone	itäseinän kynnys	vaalea	II vaihe
numerot 17-19 puuttuvat				
LN 92:20	I-huone	itäs. oviaukko	kelt.	eteläprof alaosa
LN 92:21	I-huone	itäs. oviaukko	vaalea	eteläprof. keskiosa
LN 92:22	I-huone	itäs. oviaukko	vaalea	eteläprof yläosa
LN 92:23	I-huone	itäs. oviaukko	kelt.	pohj.profiilin alaosa
LN 92:24	I-huone	itäs. oviaukko	harmaa	pohj.profiilin yläosa
numero 25 puuttuu				
LN 92:26	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	eteläprof.
LN 92:27	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	pohj.prof. alaosa hieno laasti
LN 92:28	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	pohj.prof. yläosa
LN 92:29	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	eteläprof. alaosa
LN 92:30	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	eteläprof. yläosa
LN 92:31	K-huone	itäs. oviaukko	kelt.	pohj.prof. takana oleva
LN 92:32	K-huone	itäs. oviaukko	harmaa	takas. yläpinta multamaan päällä
LN 92:33	I-huone	itäs. I kynnys	harmaa	kynnyslaasti

U-HUONE
POHJOISSEINÄ

U-HUONE
KAAKKOISSEINÄ

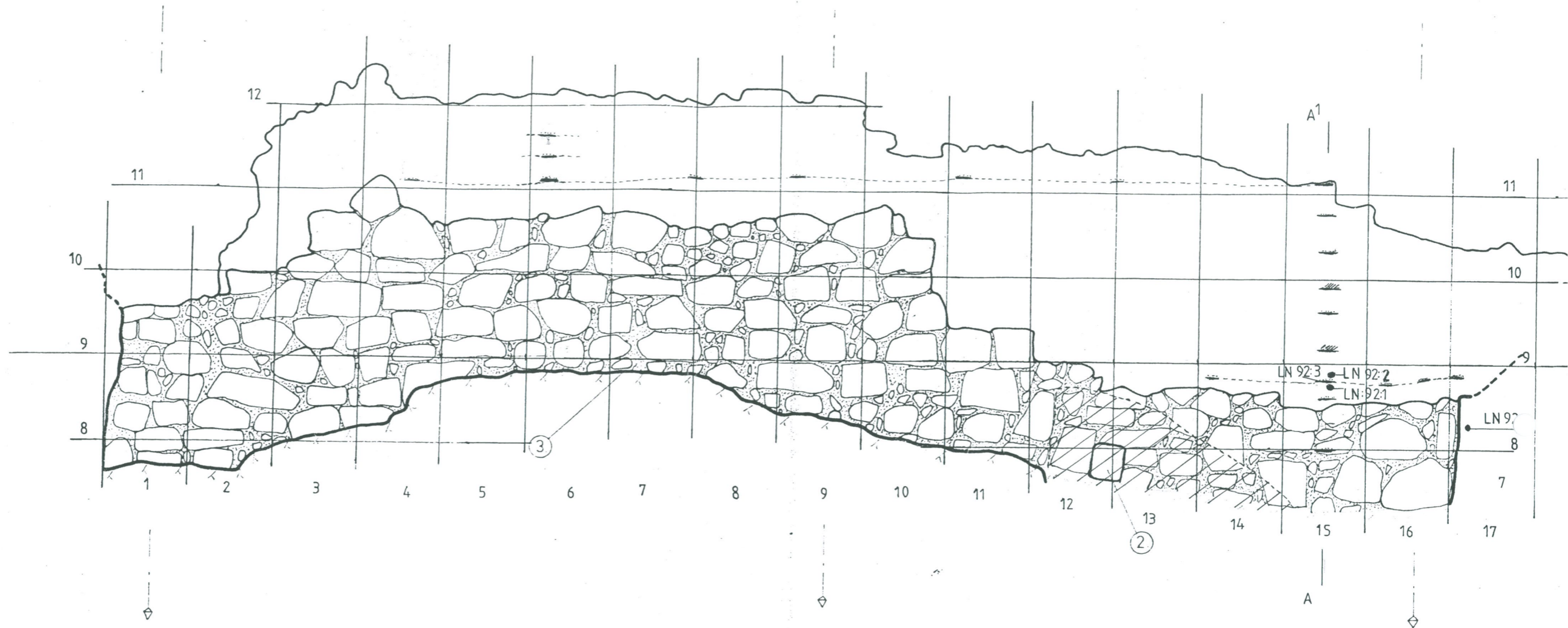

R-JA S HUONEEN ETEL. ULKOSEINÄ

MUISTIINPANOT.

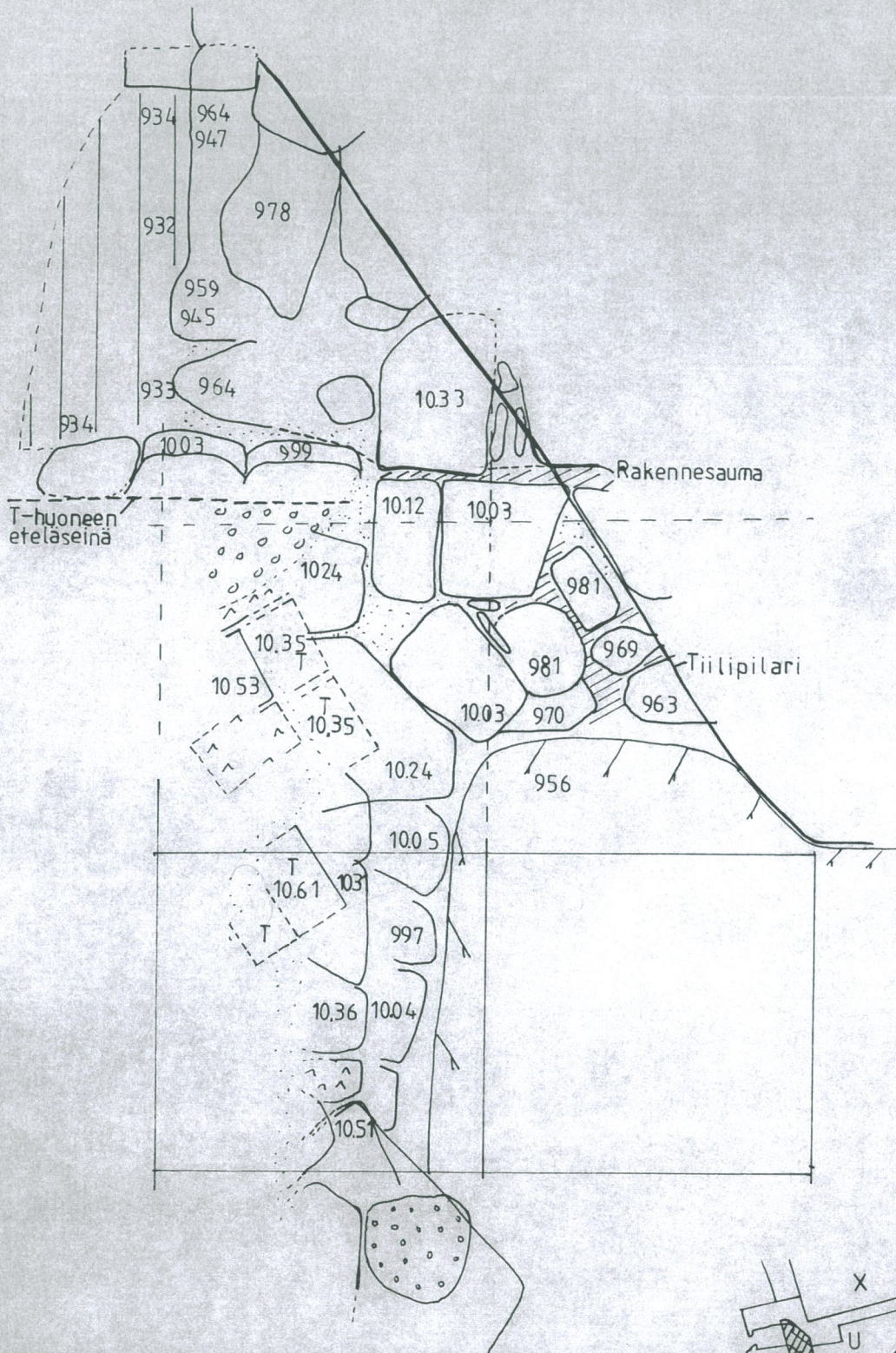
1. RAUTAKOUKKU.
2. TIILIMITTOJA. $29 \times 14.5 \times 8$, $29 \times 14 \times 8$,
 $29 \times 14 \times 8$, $28.5 \times 14 \times 8$,
3. O -HUONEEN ITÄSEINÄ
4. M -HUONEEN LÄNSISEINÄ
5. TIILIMITTOJA. $21 \times 12 \times 7$, $26 \times 12 \times 7$, $26 \times 12 \times 7$
 $22 \times 12 \times 7$, $27 \times 12 \times 7$
6. SEINÄPINNASTA SISÄÄN NOIN 145 cm
7. " " " " 144 "
8. " " " " ULOS " " 104 "

PIHA II LUOTEISSEINÄ

1:50

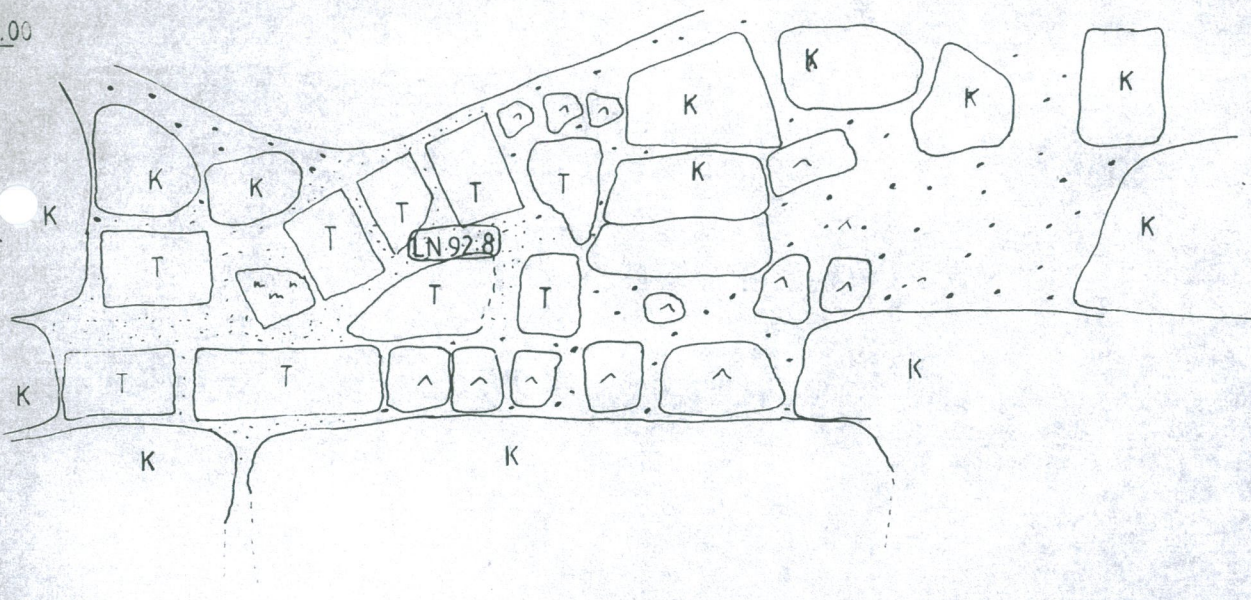

- = MULTAMAA
- = LAASTIA

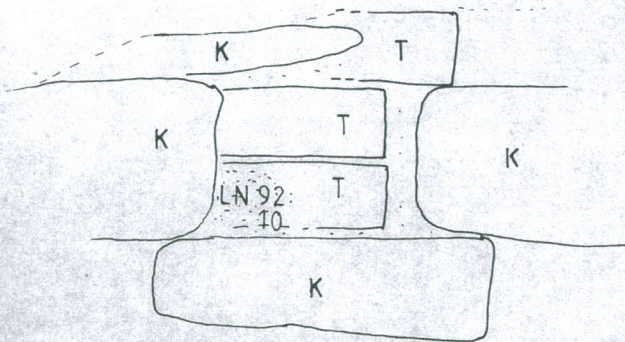
0 50 1m

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 560 T - U -HUONEIDEN VÄLINEN AUKKO, TASO	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

+11.00

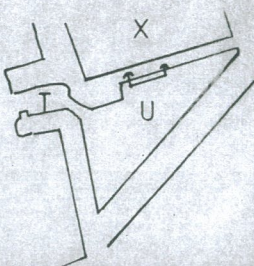

+10.00

- = RUSKEA LAASTI
- = VALKOINEN LAASTI

0 50cm

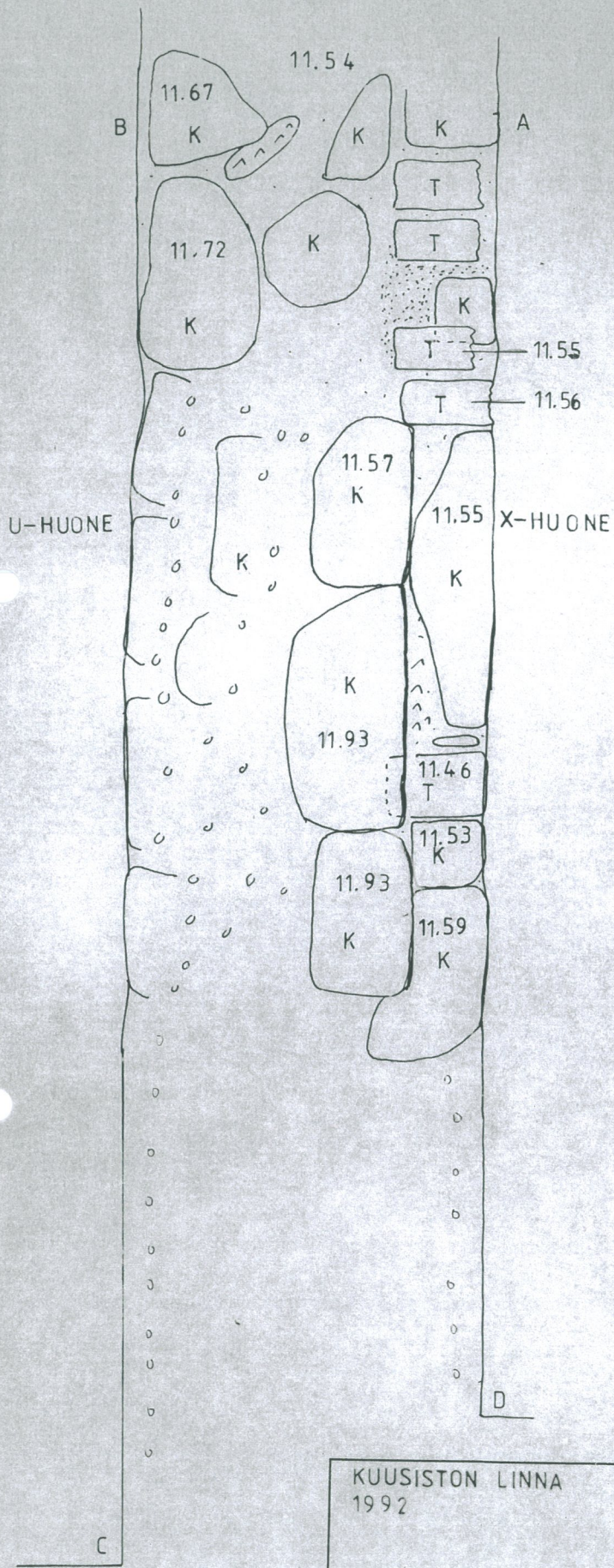
KUUSISTON LINNA
1992

KARTTA N:O 563
U-HUONEEN PÖHJOISSEINÄ

MITTAUSDOKUMENTOINTI
1:10
K.UOTILA

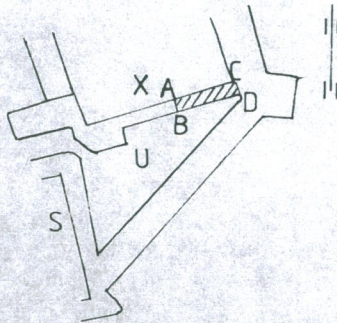
MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

RITARIHUONE
00170 HKI 17

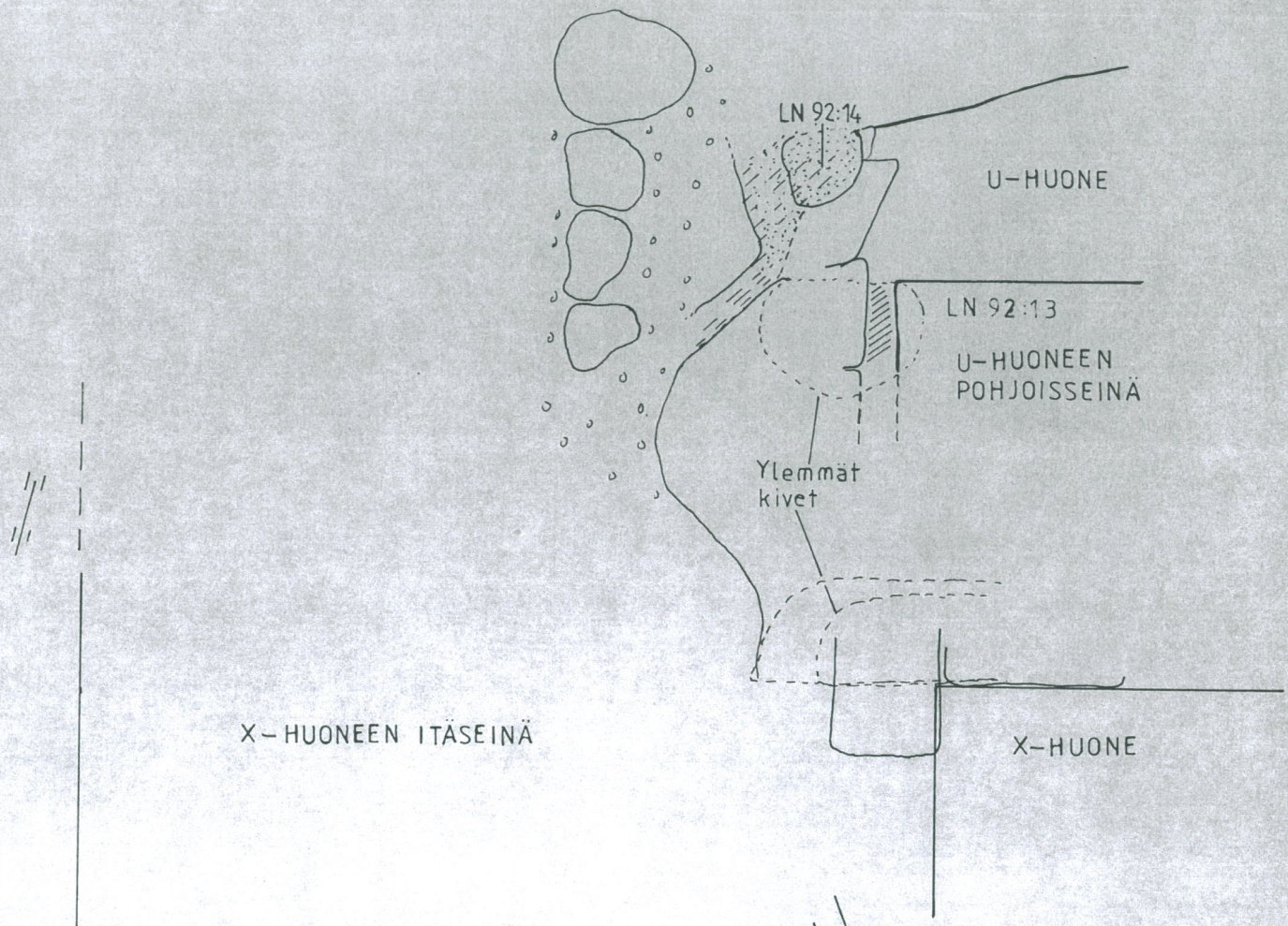

- =RUSKEA LAASTI
- =VAALEA LAASTI
- =KORJAUSLAASTI

0 50 1m

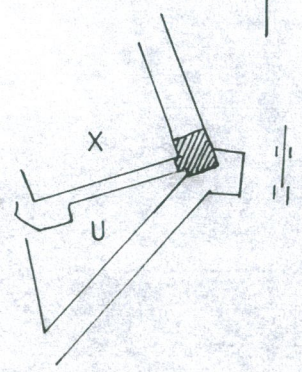

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 564 X-HUONE, ETELÄSEINAN PÄÄLLISRAKENNE JA KYNNYS.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

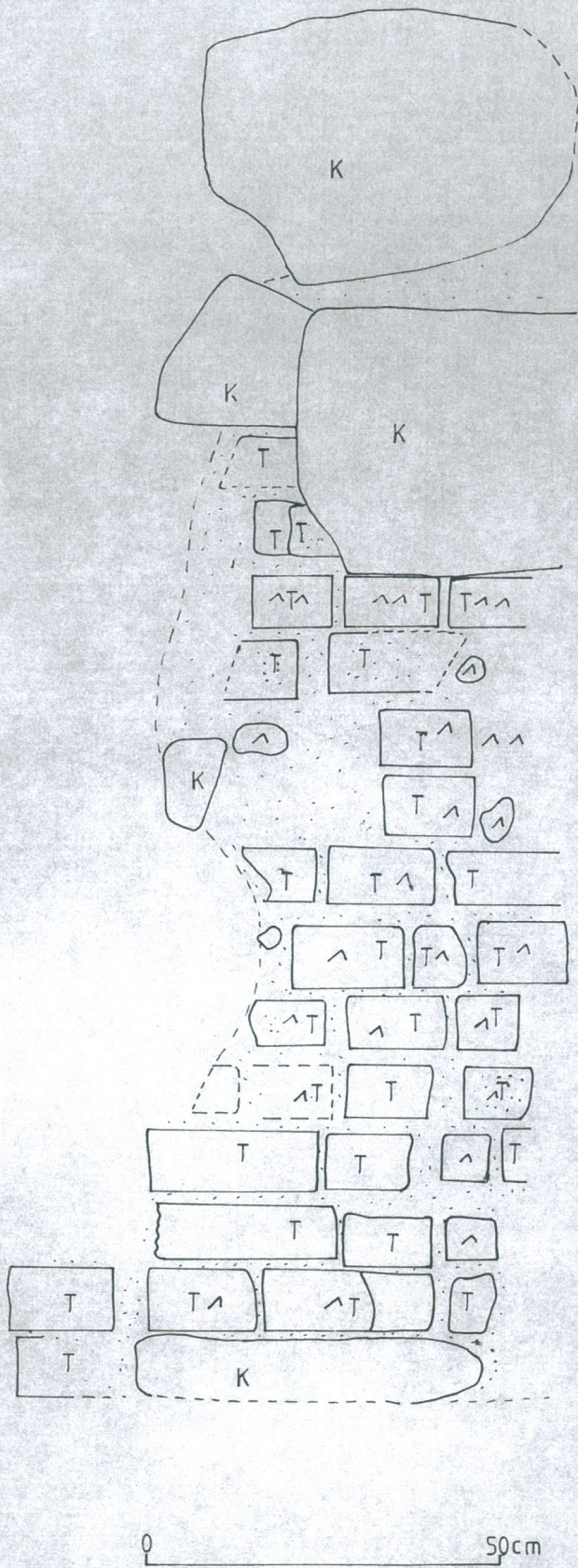

- = SLAMMIPINTA
- = VAALEA LAASTI
- = MULTAMAA

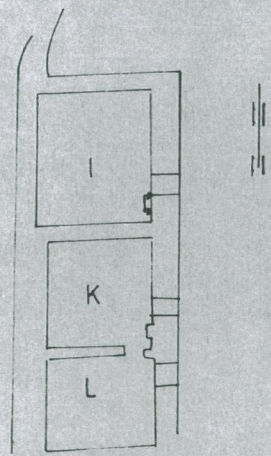
0 50 1m

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 565 U-HUONEEN KOILLISKULMAN RAKENNE	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

11.00

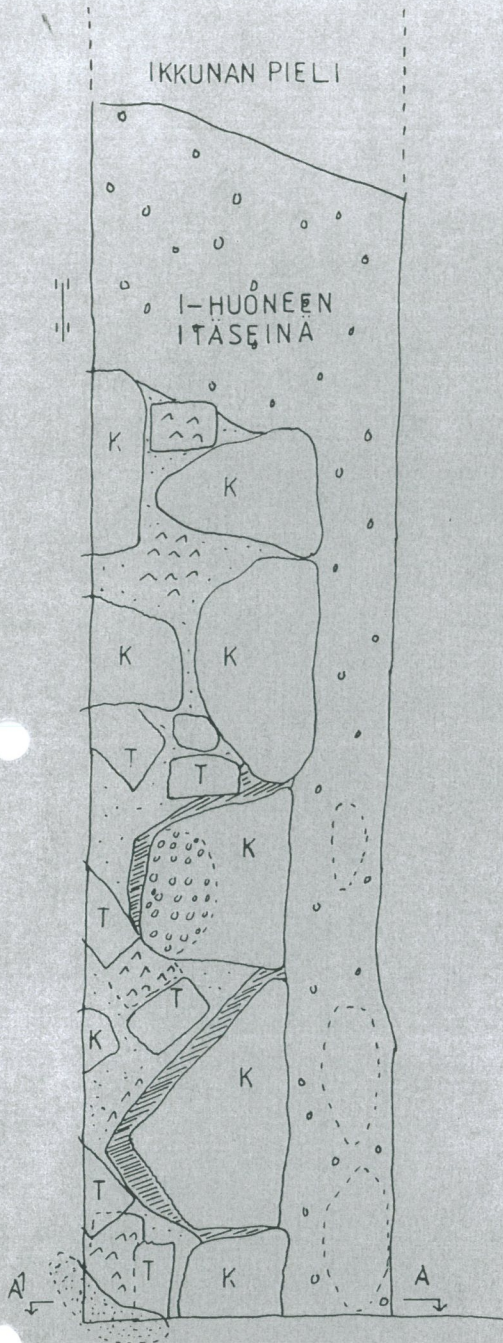

0 50cm

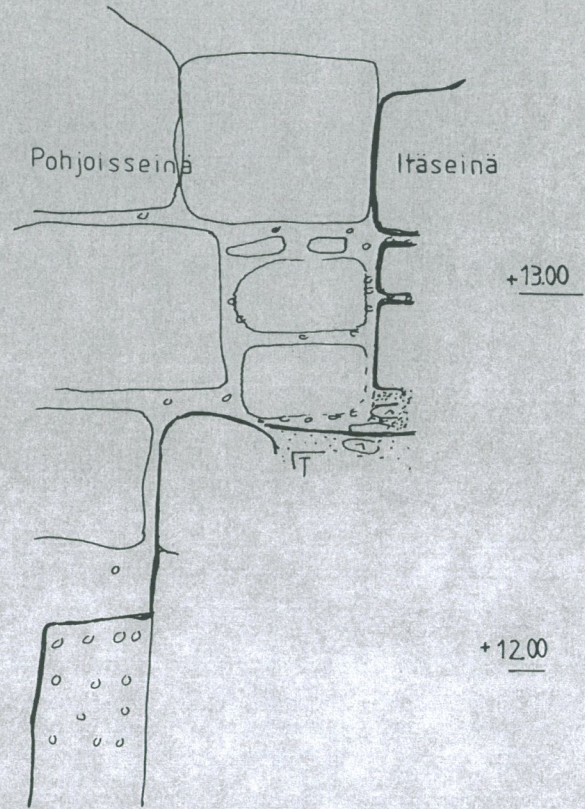
KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 573 I-HUONEEN ITÄSEINÄ OVIAUKKO.ITÄP ROFIILI ETELÄPIELI.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

IKKUNAN PIELI

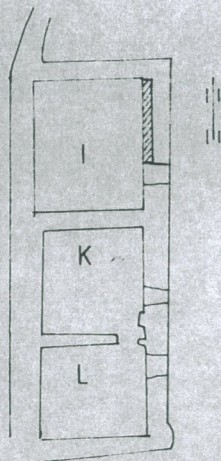
I-HUONEEN
ITÄSEINÄ

A POHJOISPROFIILI A1

- = KORJAUSLAASTI
- = SLAMMIPINTA
- = VAALEA LAASTI
- = MULTAMAA

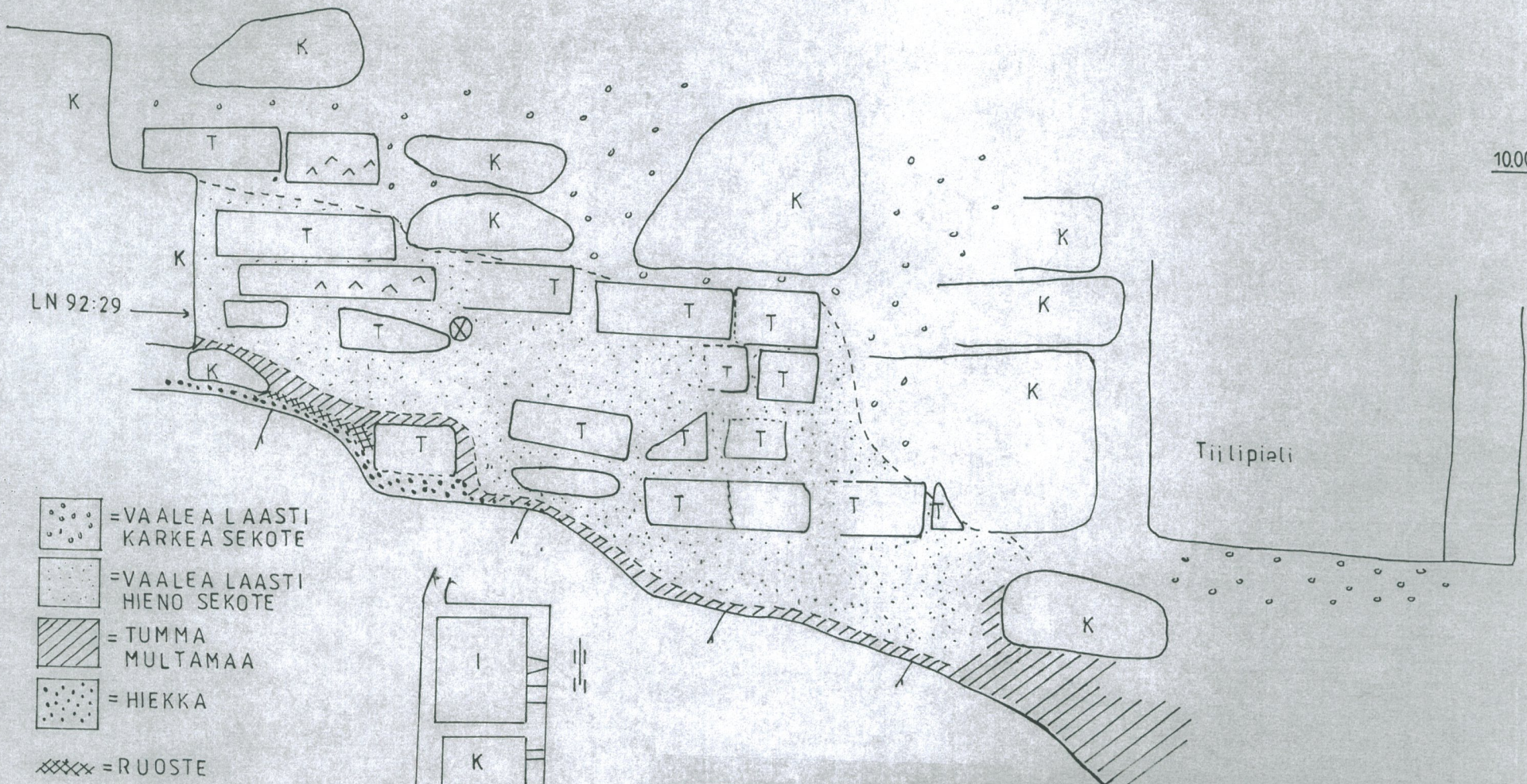

0 50 1m

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 577 I-HUONE, ITÄSEINÄ POHJOISOSAN KYNNYS
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611

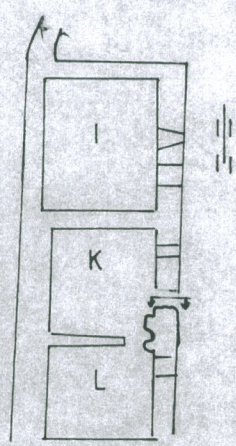
10,00

10,00

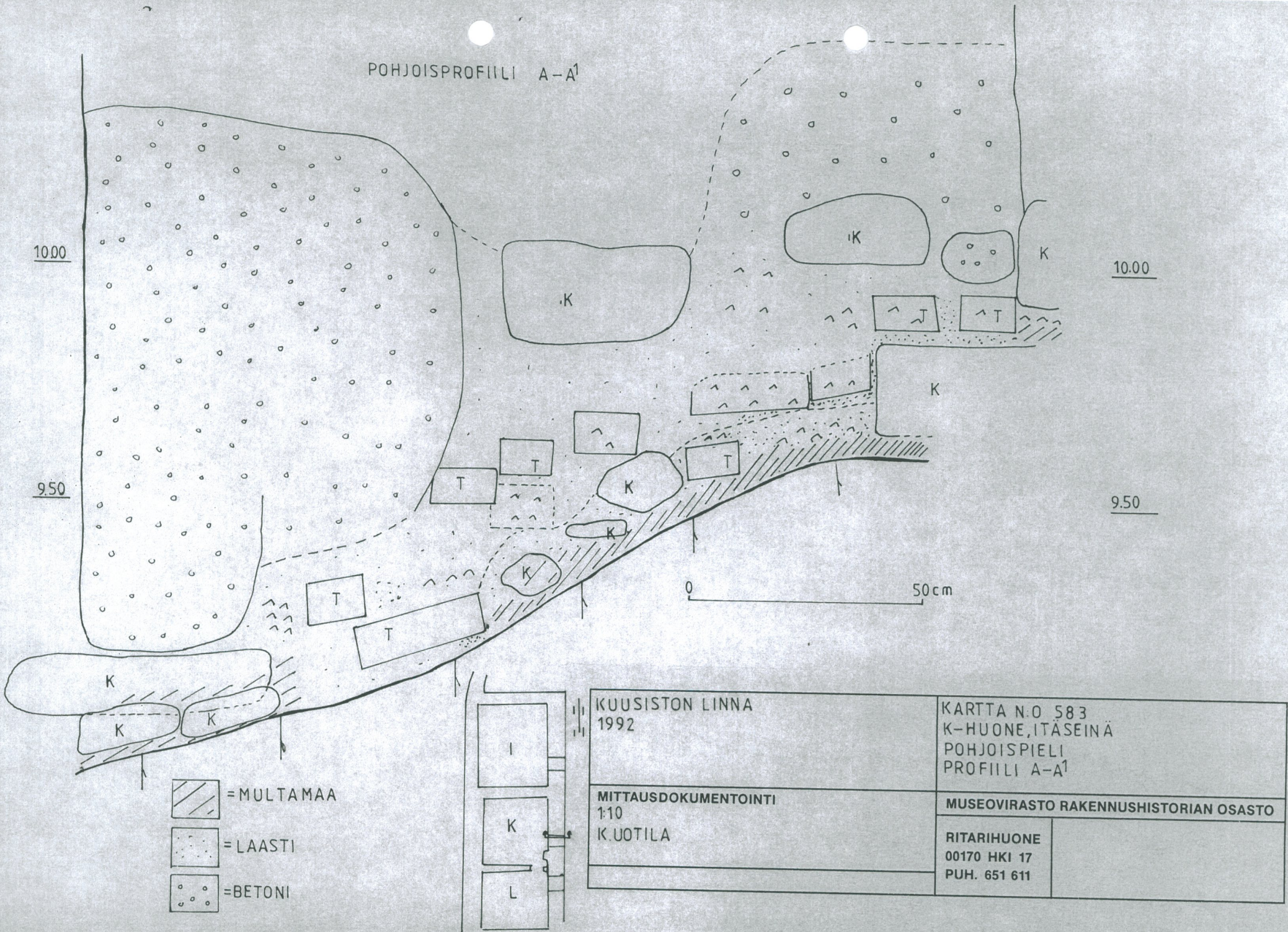
- = VAALEA LAASTI KARKEA SEKOTE
- = VAALEA LAASTI HIENO SEKOTE
- = TUMMA MULTAMAA
- = HIEKKA
- = RUOSTE

0 50 1m

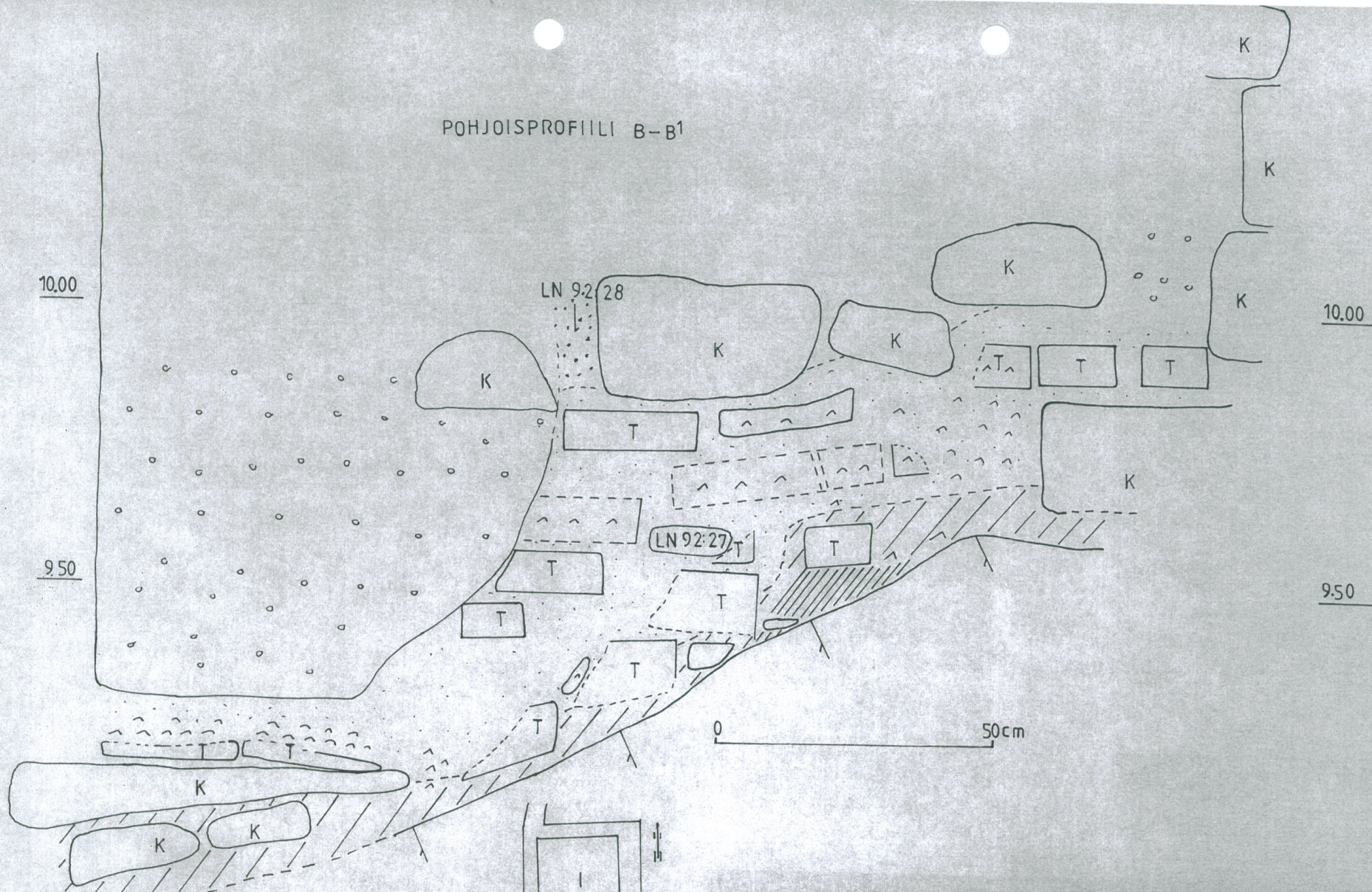

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 582 K-HUONEEN ITÄSEINÄ, OVIAUKKO ETELÄPROFIILI B-B ¹	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

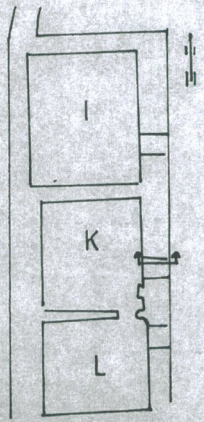
POHJOISPROFIILI A-A¹

POHJOISPROFIILI B-B1

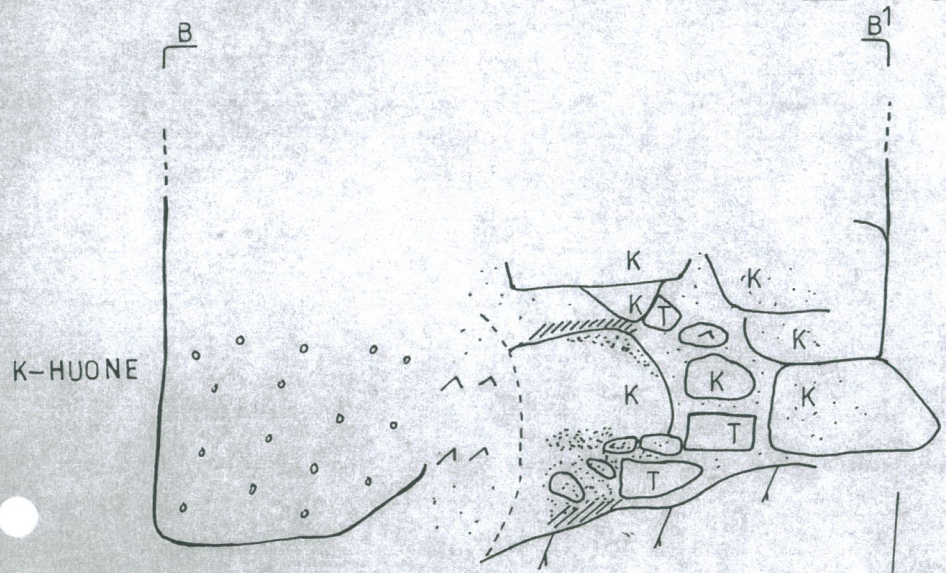
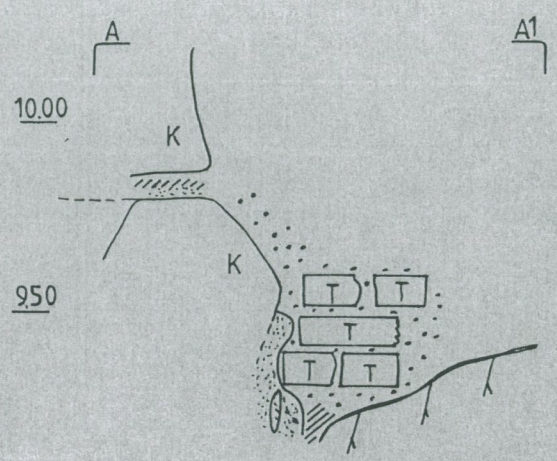
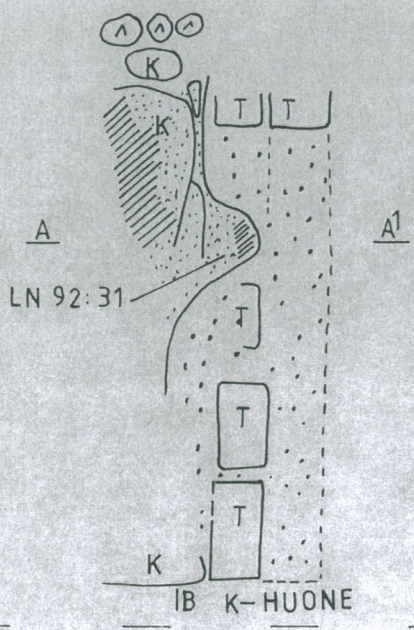

- = MULTAMAA
- = TUMMA MULTAMAA
- = VAALEA LAASTI
- = RAKEINEN LAASTI

KUUSISTON LINNA	K-HUONE, ITÄSEINÄN OVIAUKKO, POHJOISPROFIILIN IIVAIHE.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UOTILA	KARTTA N:O 584 MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

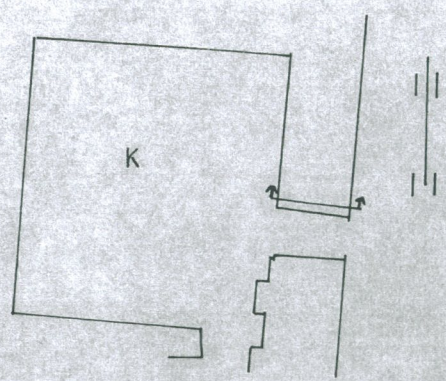
B¹ PIHA

10.00
PIHA
9.50

- =VAALEA KIINTEÄ LAASTI
- =KELT. LAASTI
- =VAALEA LAASTI
- =TUMMA HUMUSMAA

0 50 1m

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 585 K-HUONE, ITÄSEINÄN OVI POHJOISPROFILI C-C ¹	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

POHJOISPROFILLI

TASO

1250

Pohjoisseinä

Itäseinä

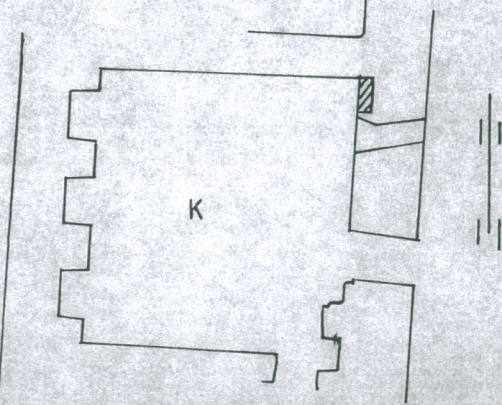
K-HUONEEN
POHJOISSEINÄ

1150

K-HUONEEN
ITÄSEINÄ

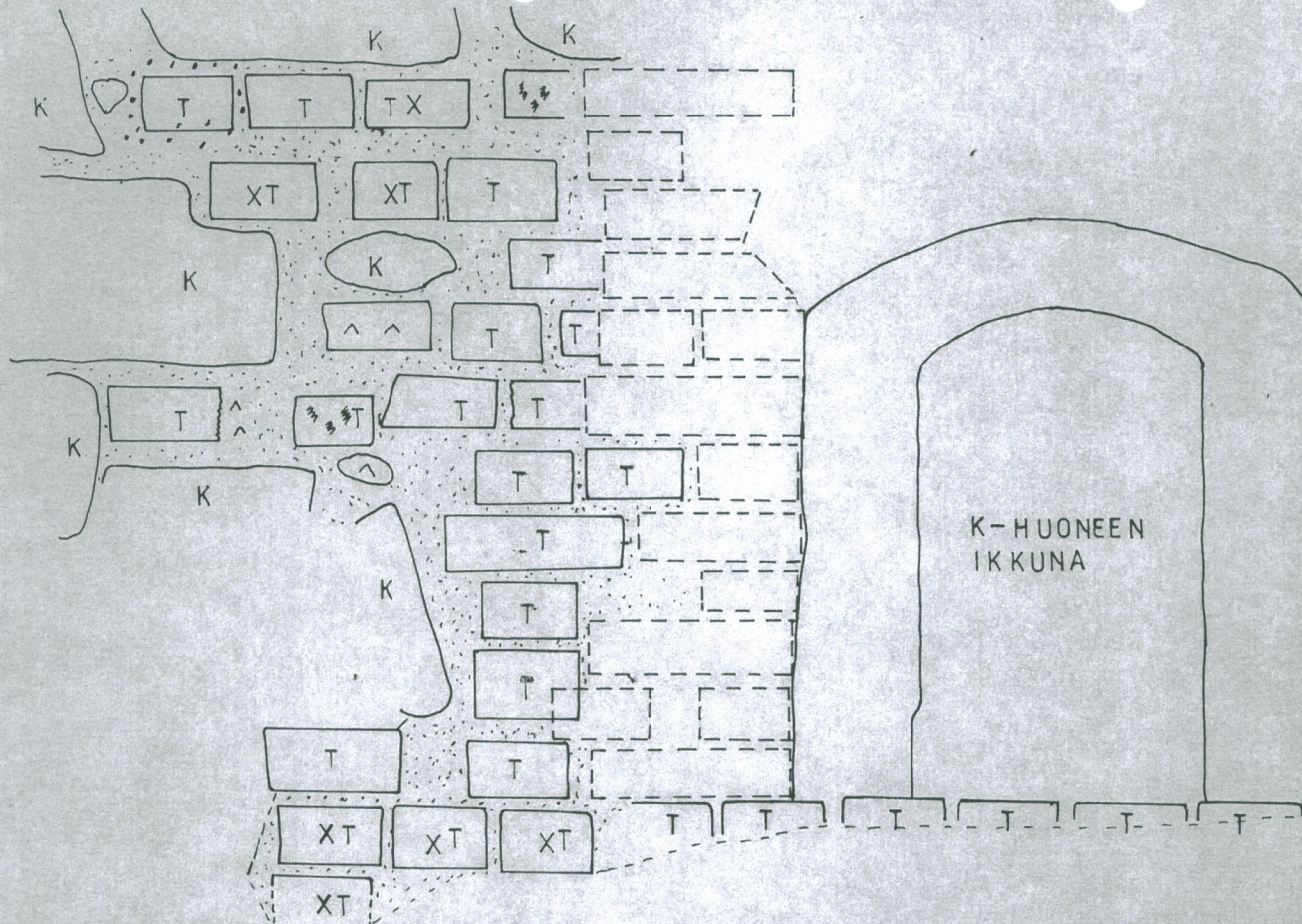
0 50 1m

- = VAALEA LAASTI
- = TUMMA LAASTIPINTA
- = SLAMMIPINTA
- = KORJAUSLAASTI

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 586 K-HUONE, ITÄSEINÄ POHJOSAN KYNNYS	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

11.50

10.50

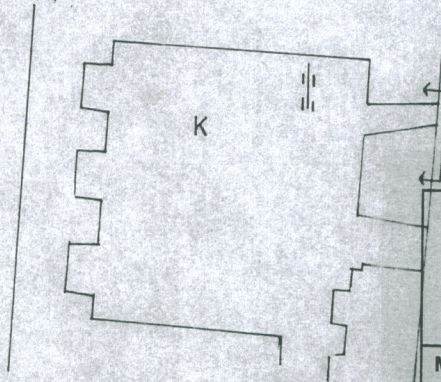
XT=PINTATIILI

[dashed box] = UUSI TIILI

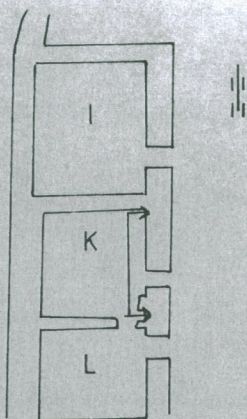
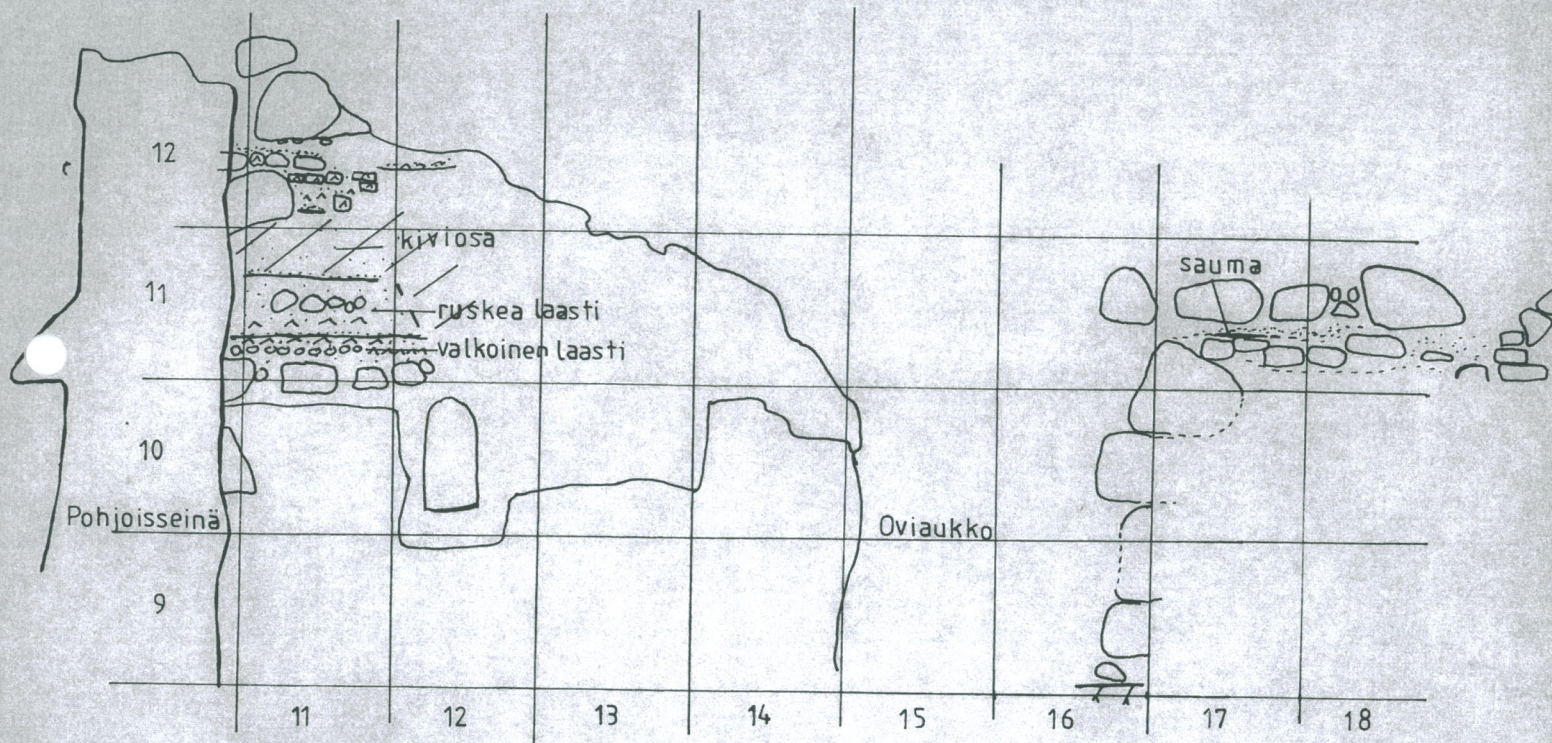
[dotted box] = VAALEA LAASTI

[cross-hatched box] = RUSKEA LAASTI

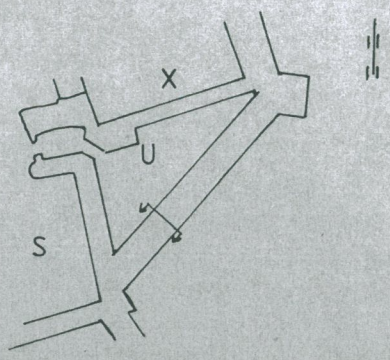
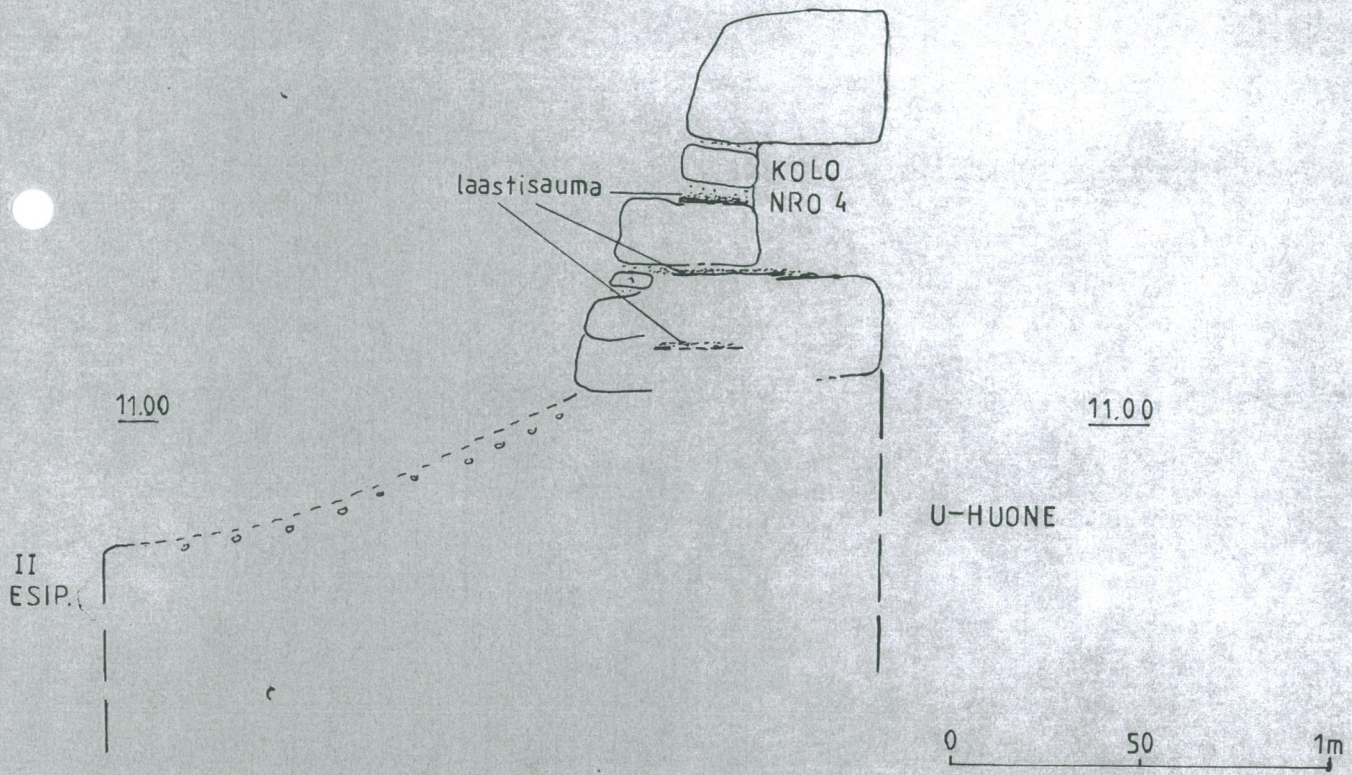
0 ————— 50cm

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 588 PÄÄL. LÄNSISIPI. ITÄSEINÄ K-HUONEEN KOHDALTA.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
	RITARIHUONE 00170 HKI 17	

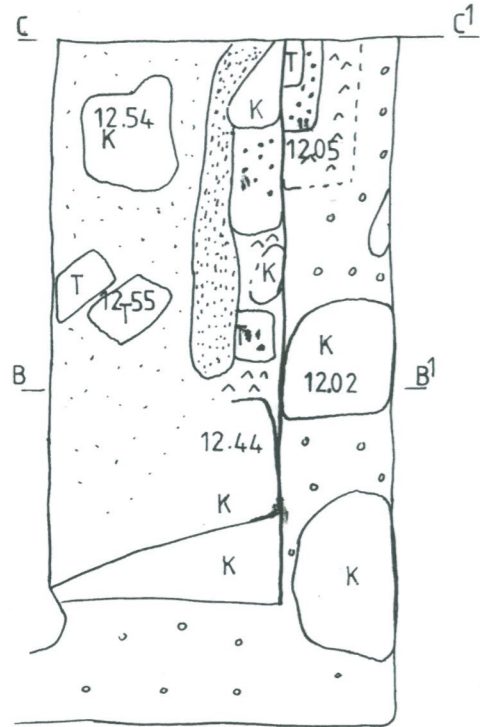

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 589 K-HUONEEN ITÄSEINÄ VANHEMMAT RAKENTEET.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:50 K.UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

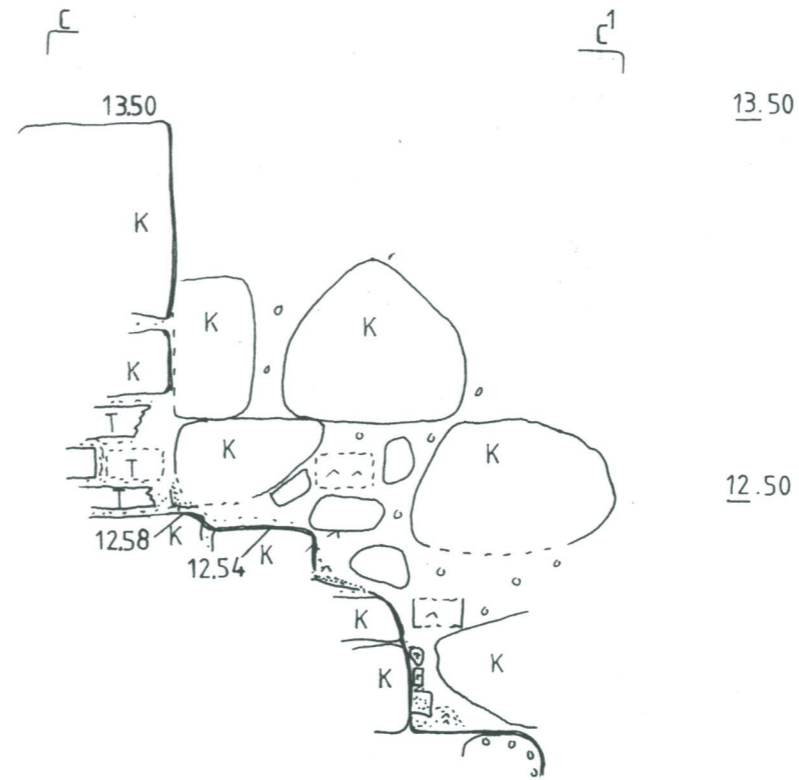

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 590 U-HUONEEN KAAKKOISSEINÄ HIRRENKOLO N:O 4.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
	RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

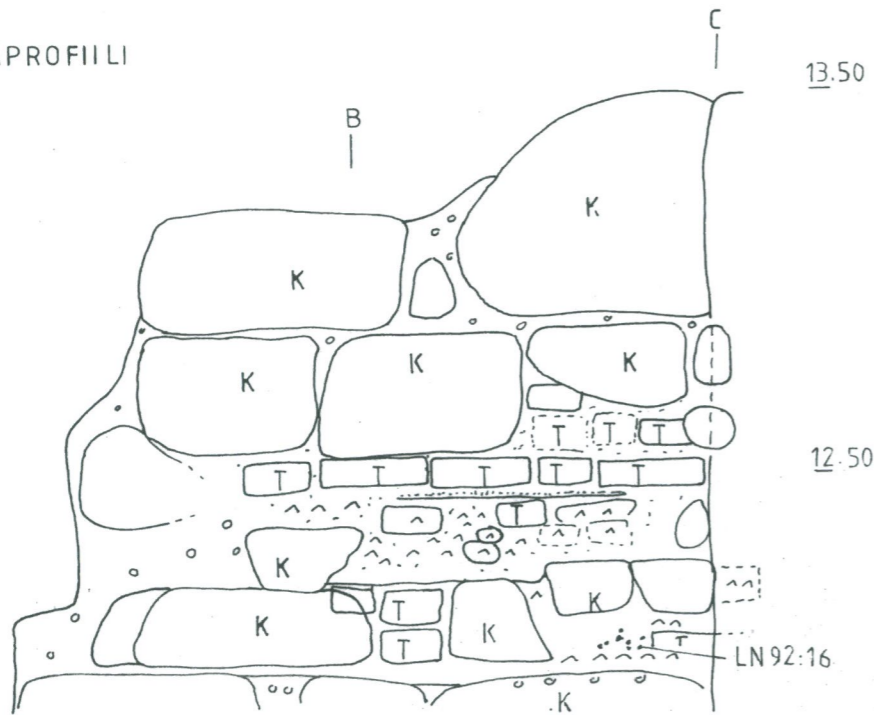
II TYÖVAIHEEN TASO

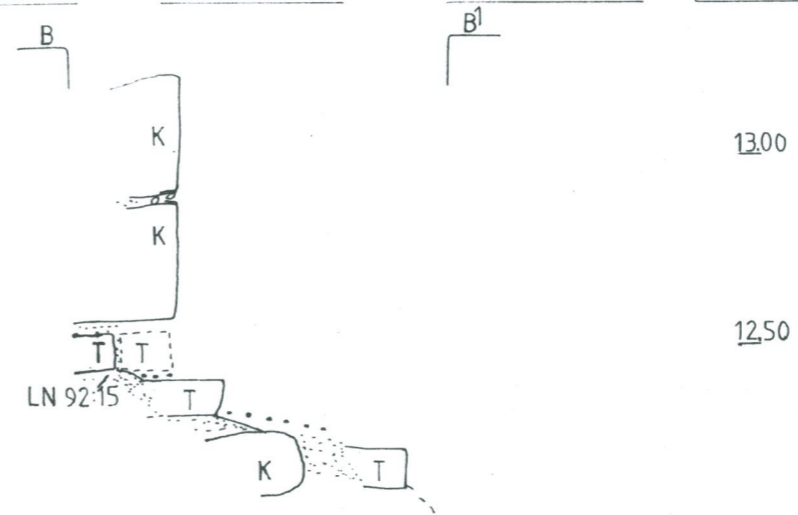
ITÄSEINÄN LEIKKAUS C-C'

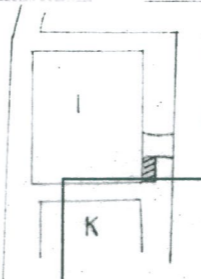
ITÄPROFIILI

ITÄSEINÄN LEIKKAUS B-B'

- = RUSKEA LAASTI
- = VALKOINEN LAASTI
- = SLAMMIPINTA
- = KORJAUSLAASTI

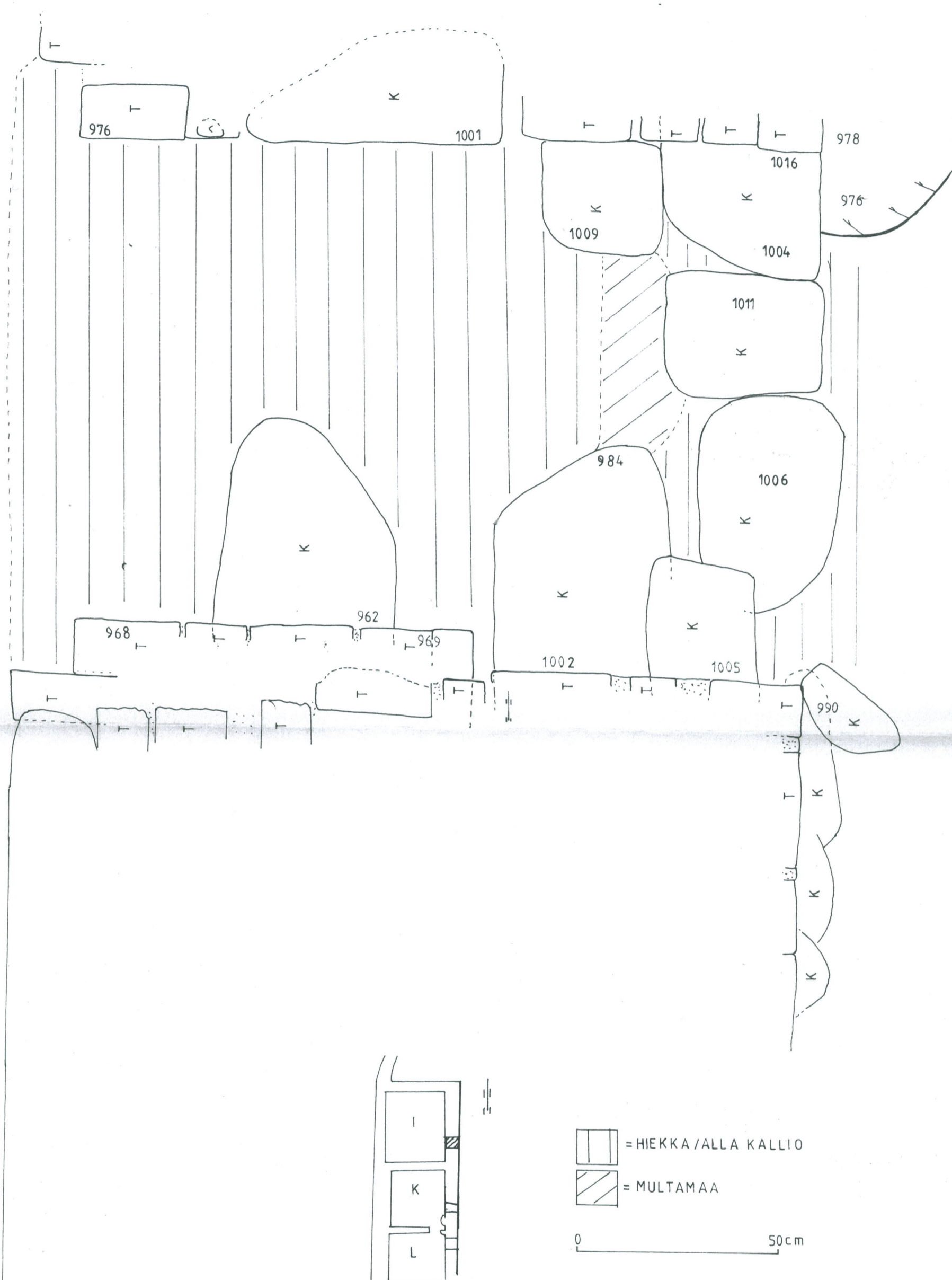

KUUSISTON LINNA
1992

KARTTA N:O 576
I-HUONE, ITÄSEINÄ
ETELÄOSAN KYNNYS
II VAIHE

MITTAUSDOKUMENTOINTI
1:20
K. UOTILA

MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
RITARIHUONE
00170 HKI 17
PUH. 651 611

I-huoneen
eteläseinä

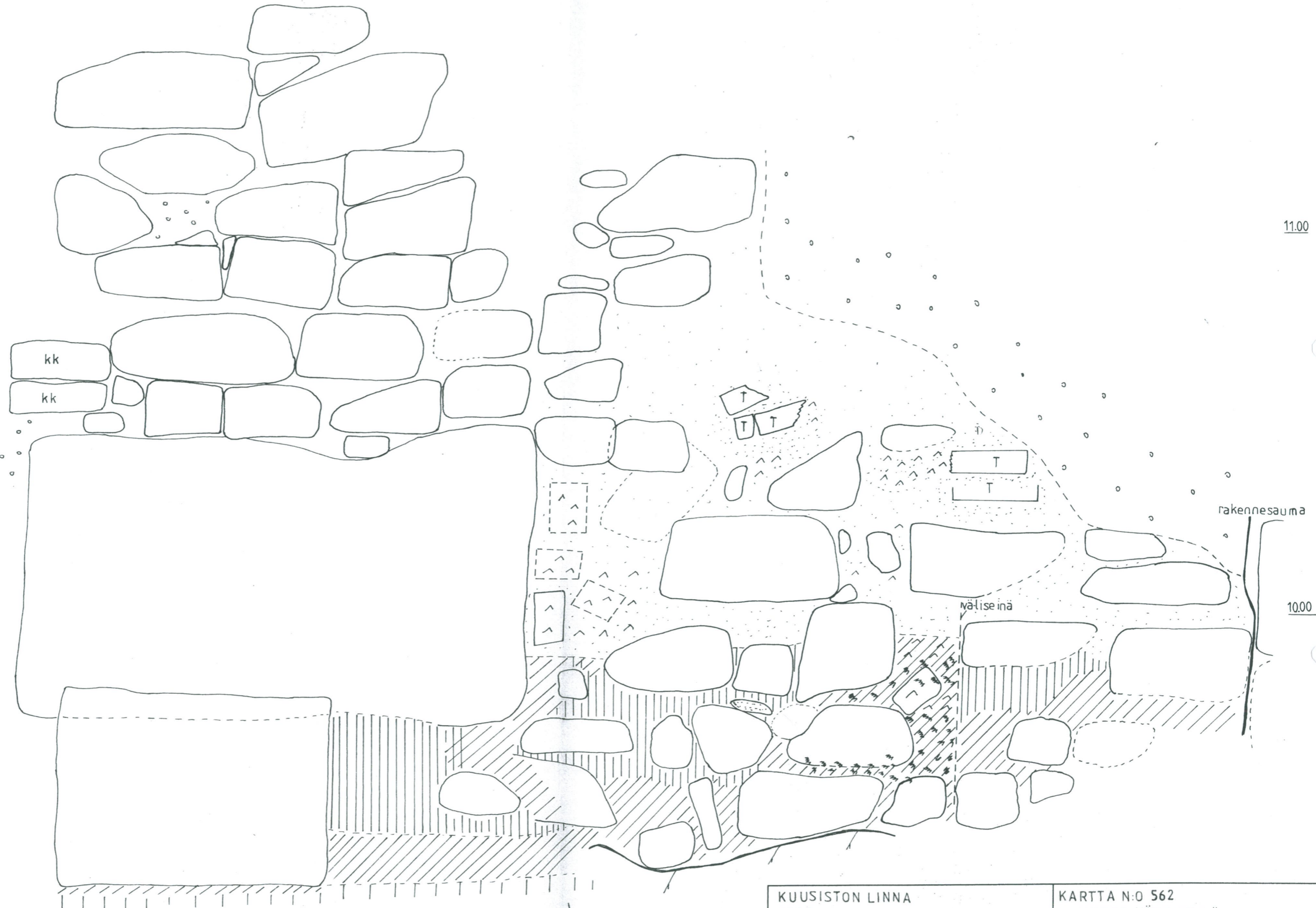
KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 571 I-HUONE, ITÄSEINÄN OVIAUKKO. POHJATASO
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
	RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611

11.00

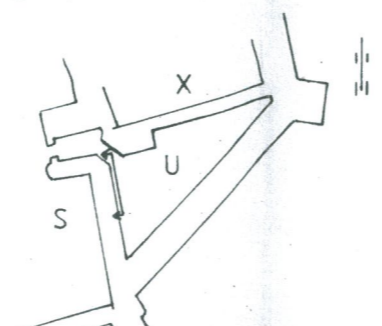
11.00

10.00

10.00

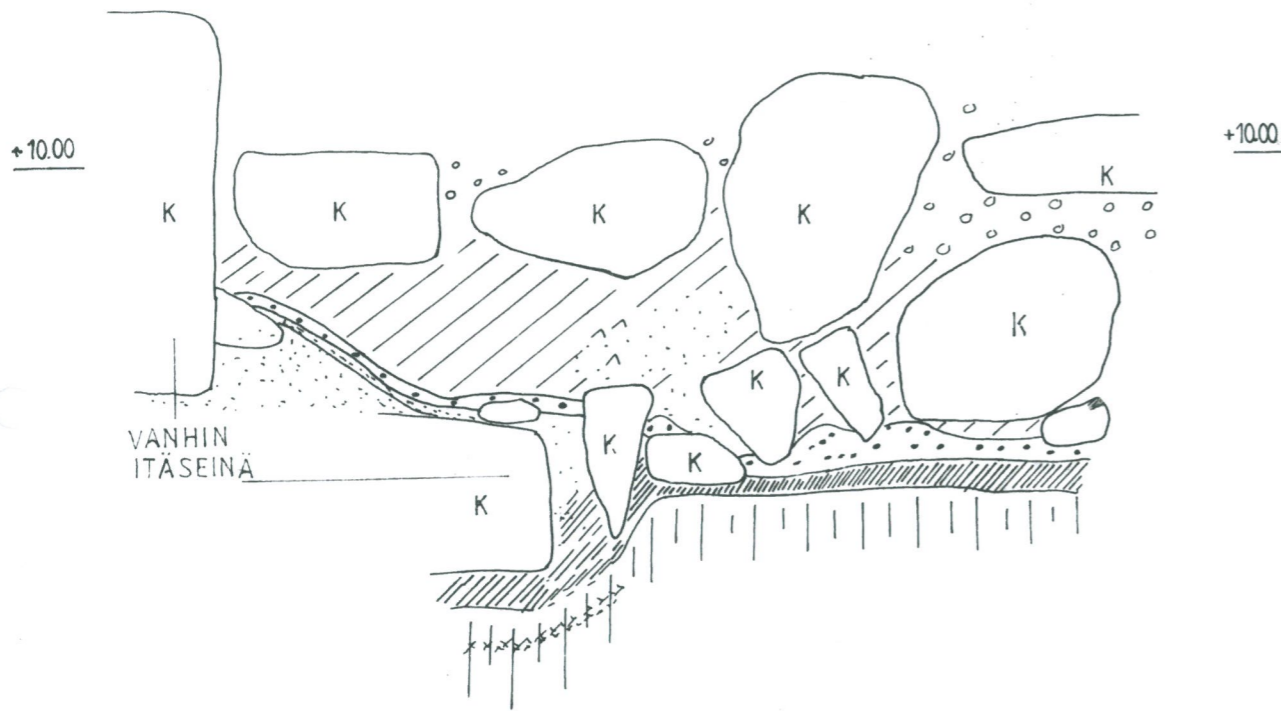

- = MULTAMAA
- = HIEKKA/SAVI/HIESU
- = KALKKIKIVI
- = NOKIMAA
- = VAALEA-LAASTI
- = 0
- = 50cm
- = SAVI
- = KORJAUS-LAASTI

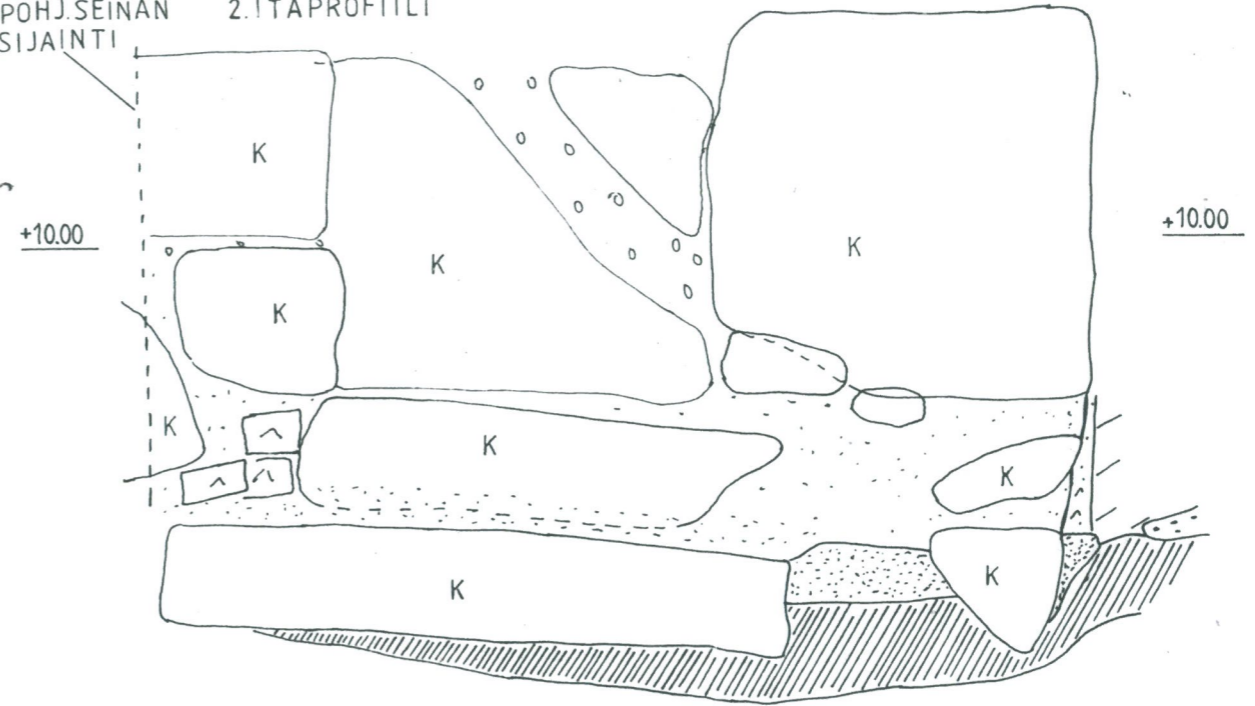

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 562 U-HUONE. LÄNSISEINÄ PROFIILI	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

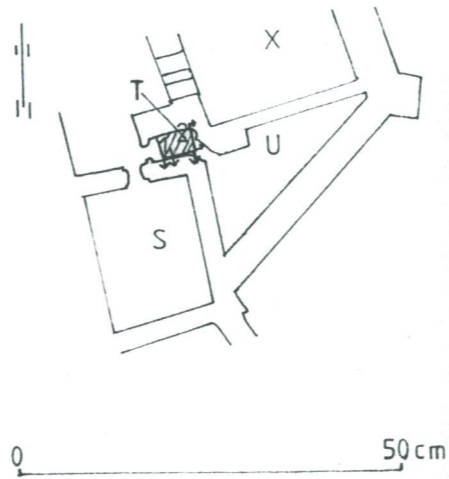
1. ETELÄPROFIILI

2. ITÄPROFIILI
POHJ.SEINÄN
SIJAINTI

- = MUURAUSLAASTI
- = LAASTIKERROS
- = HIEKKA
- = MULTAMAA
- = TUMMA HUMUS
- = KORJAUSLAASTI
- = RUOSTEMAA
- = HIEKKA/SAVI

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA NO 566 T-HUONE, ITÄOSA ETELÄ- JA ITÄPROFIILI	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

12.00

12.00

11.00

11.00

10.00

10.00

ETELÄPROFIILI A-A¹

KIVIOSA

TIILIRAKENNE

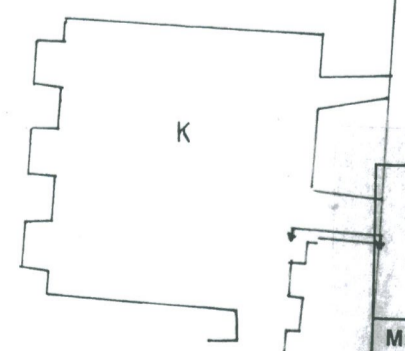
KIVIOSA

Laastisauma

TIILIKOMERO

- =VAALEA LAASTI KARKEA SEKOITE
- =VAALEA LAASTI
- =TUMMA MULTAMAA
- =MULTAMAA
- =HIEKKA
- =RUOSTERAITA

0 50cm

KUUSISTON LINNA 1992		KARTTA N:O 581 K-HUONEEN ITÄSEINÄN OVI AUKKO. ETELÄPROFIILI. A-A ¹	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UOTILA		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
		RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

0 50cm

- = KORJAUSLAASTI
- = VAALEA LAASTI
- = MULTAMAA

C-C¹

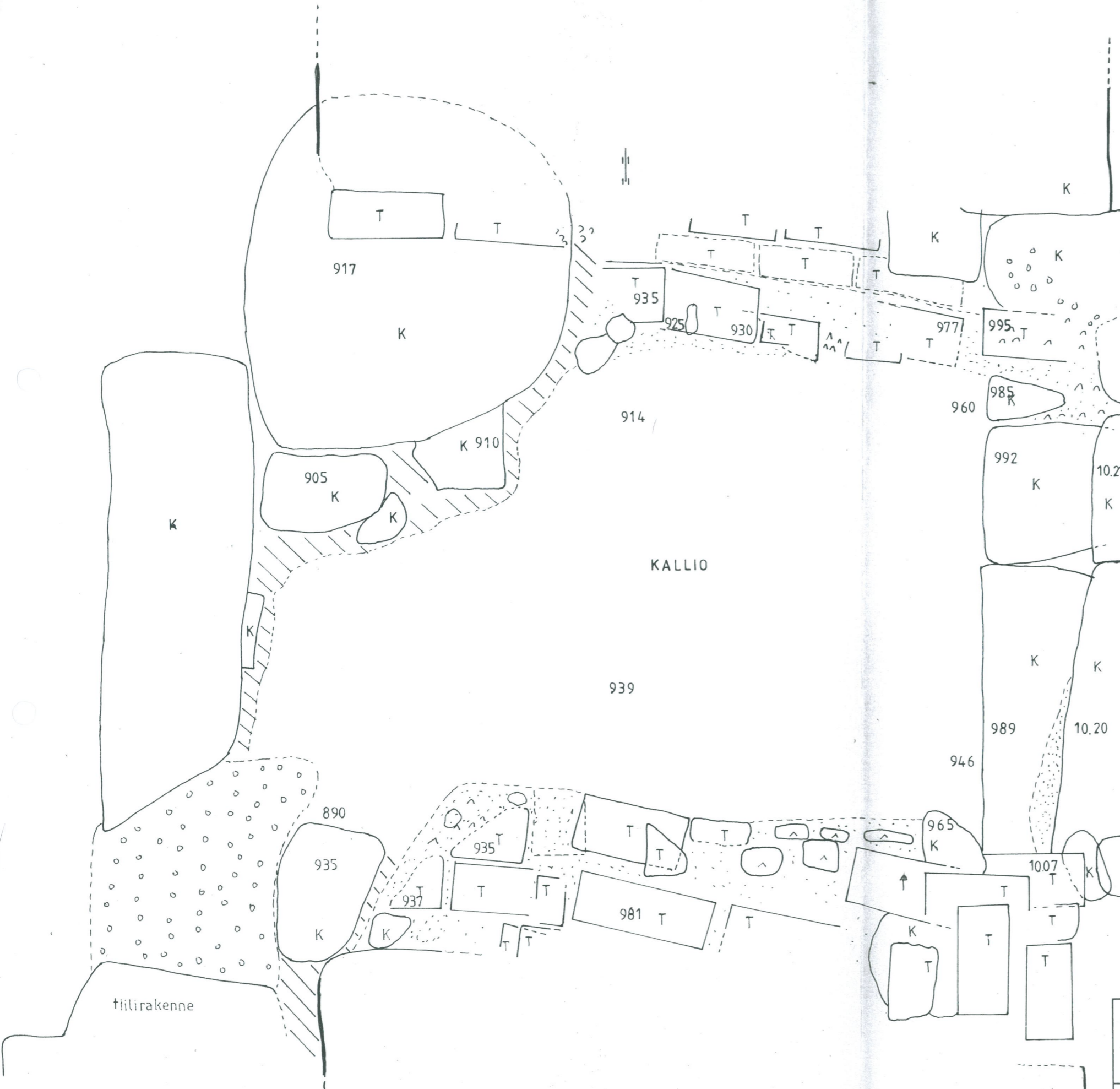
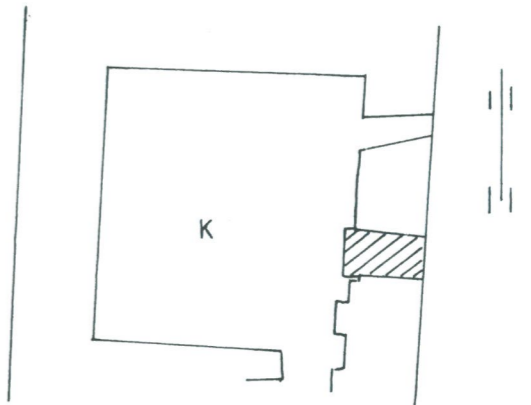
B-B¹ profiilit

A-A¹

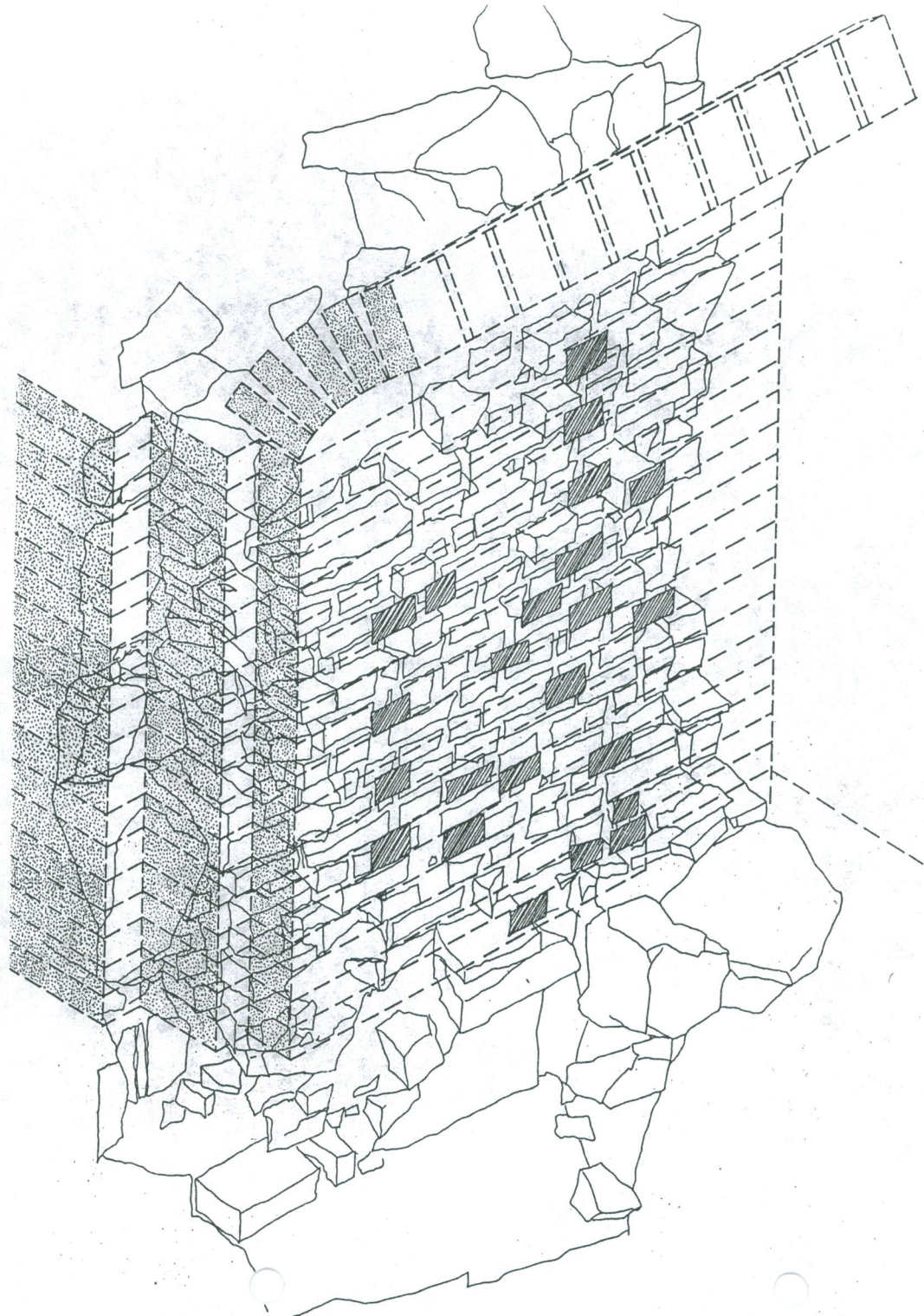
A-A¹

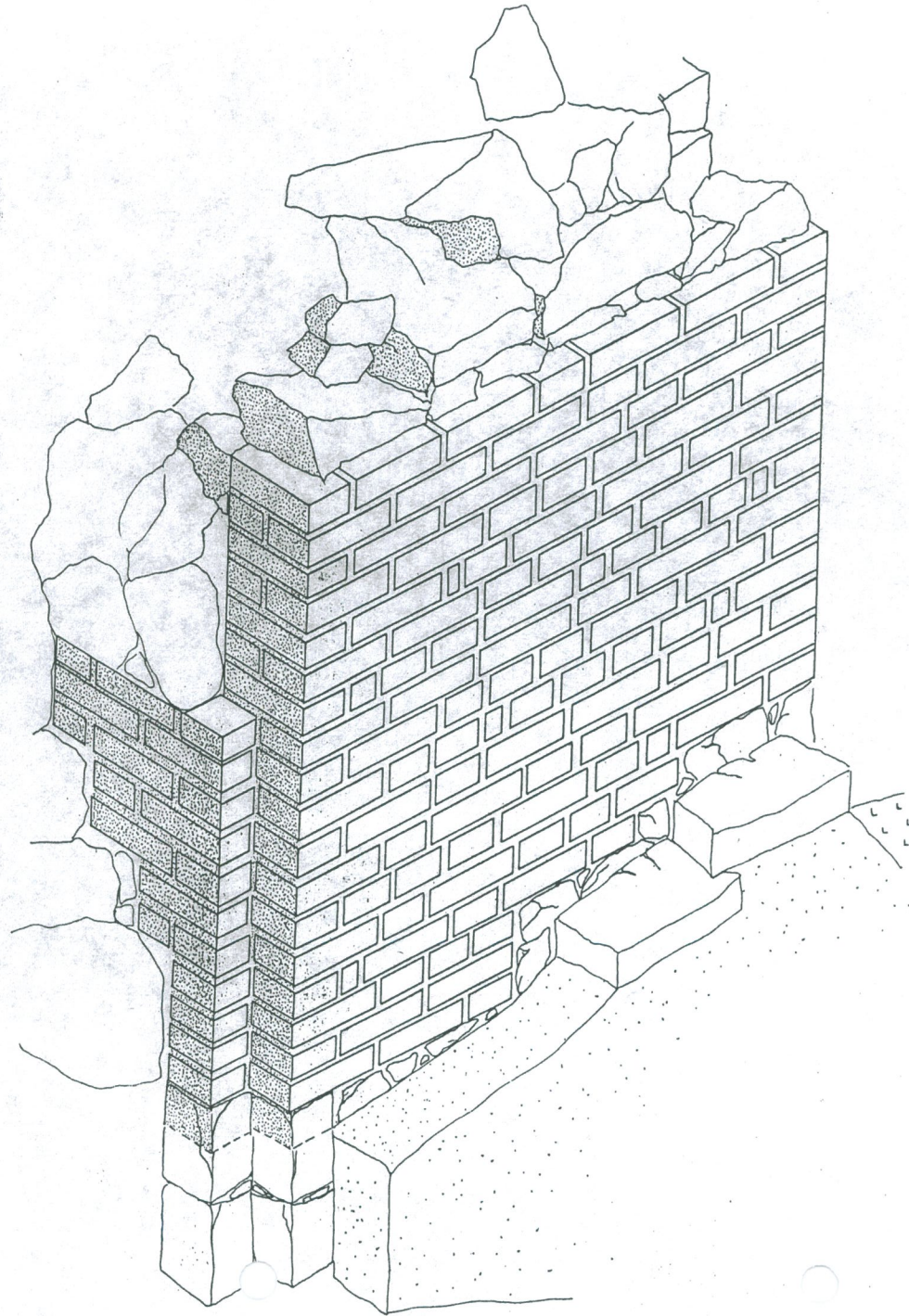
profiilit

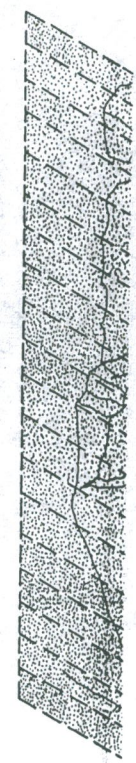
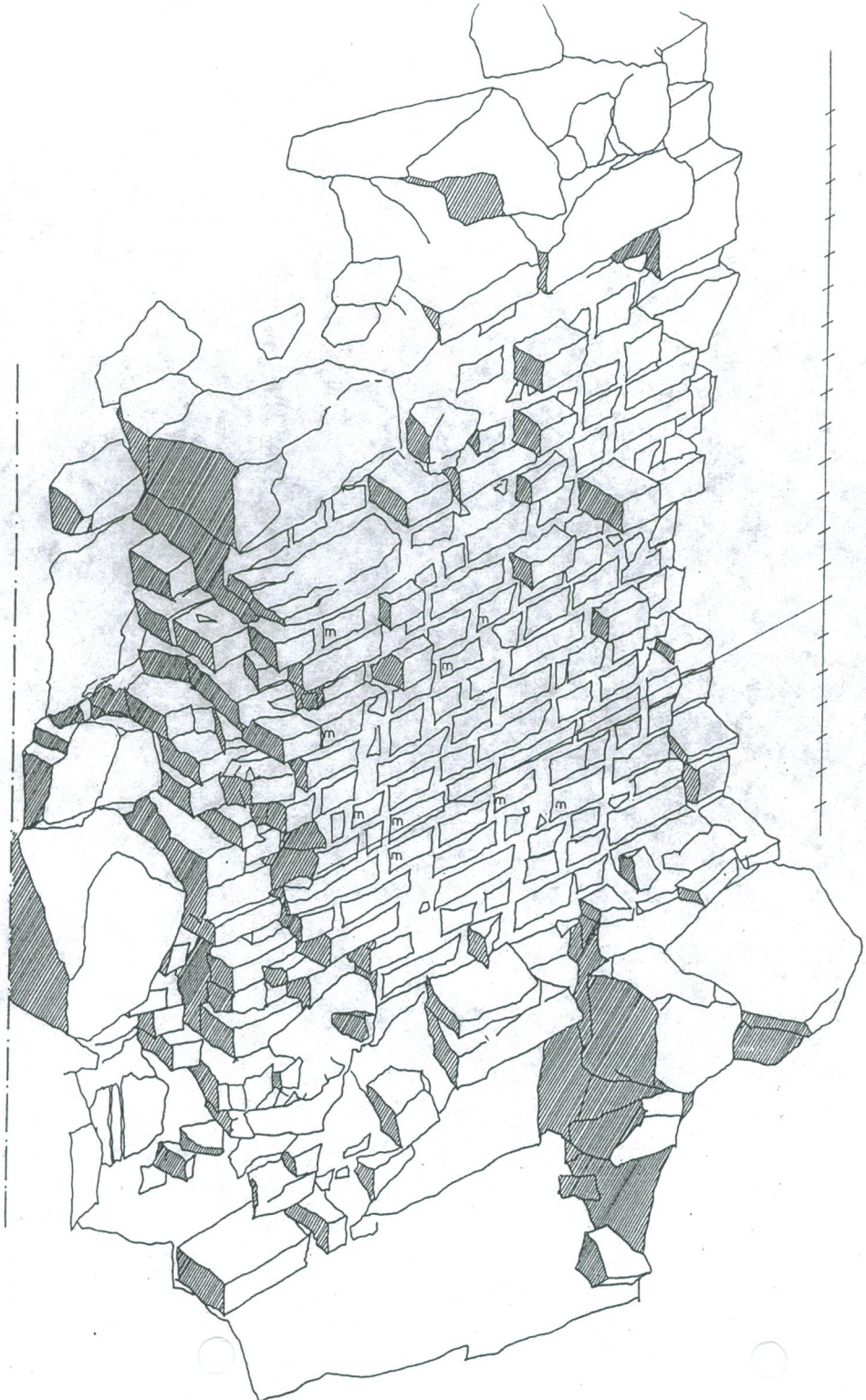
B-B¹

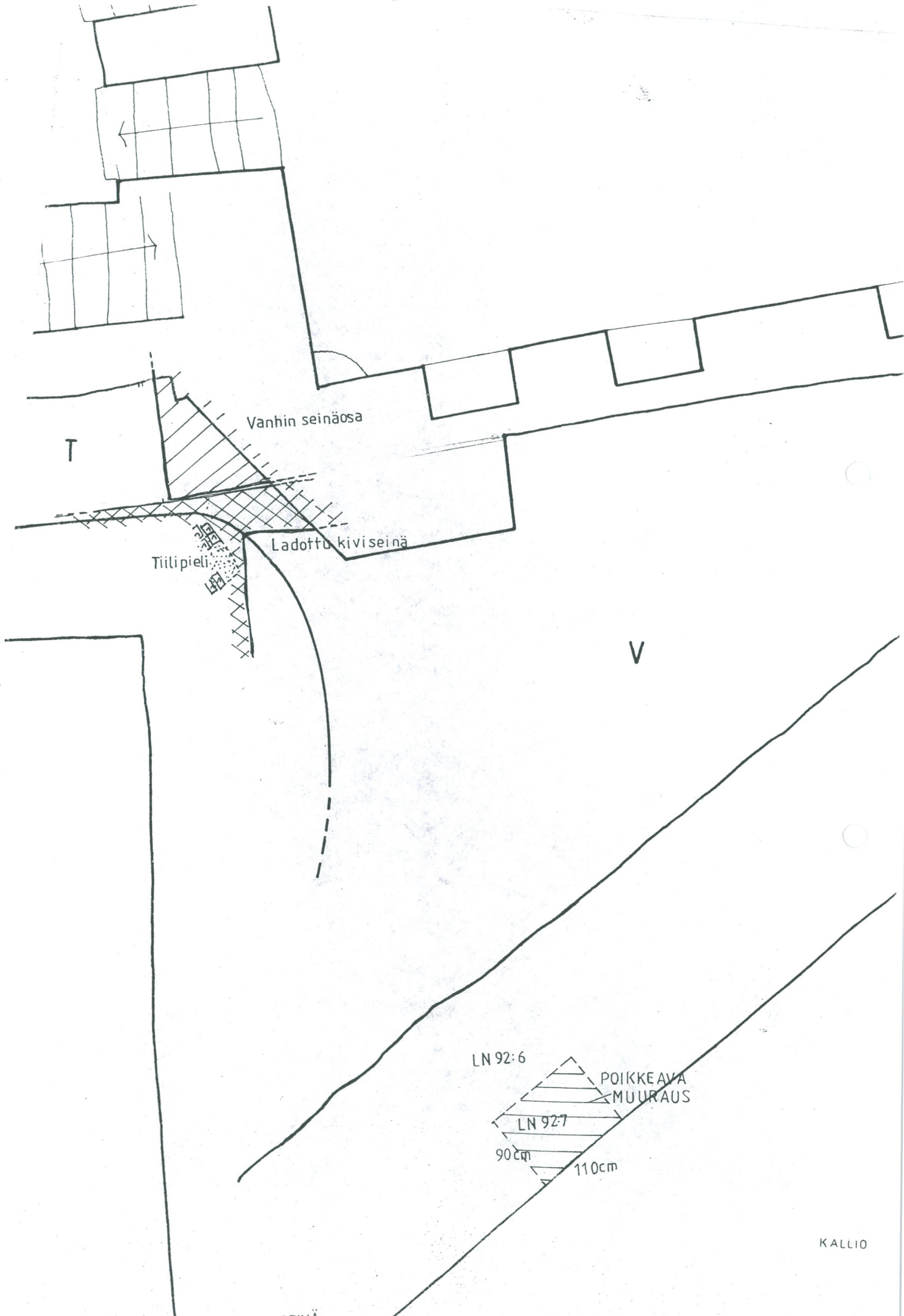

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 579 K-HUONE, ITÄSEINÄN OVIAUKKO POHJATASO
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K.UOTILA	MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611

T

Vanhin seinäosa

Ladottu kiviseinä

Tiilipieli

V

LN 92:6

POIKKEAVA MUURAUUS

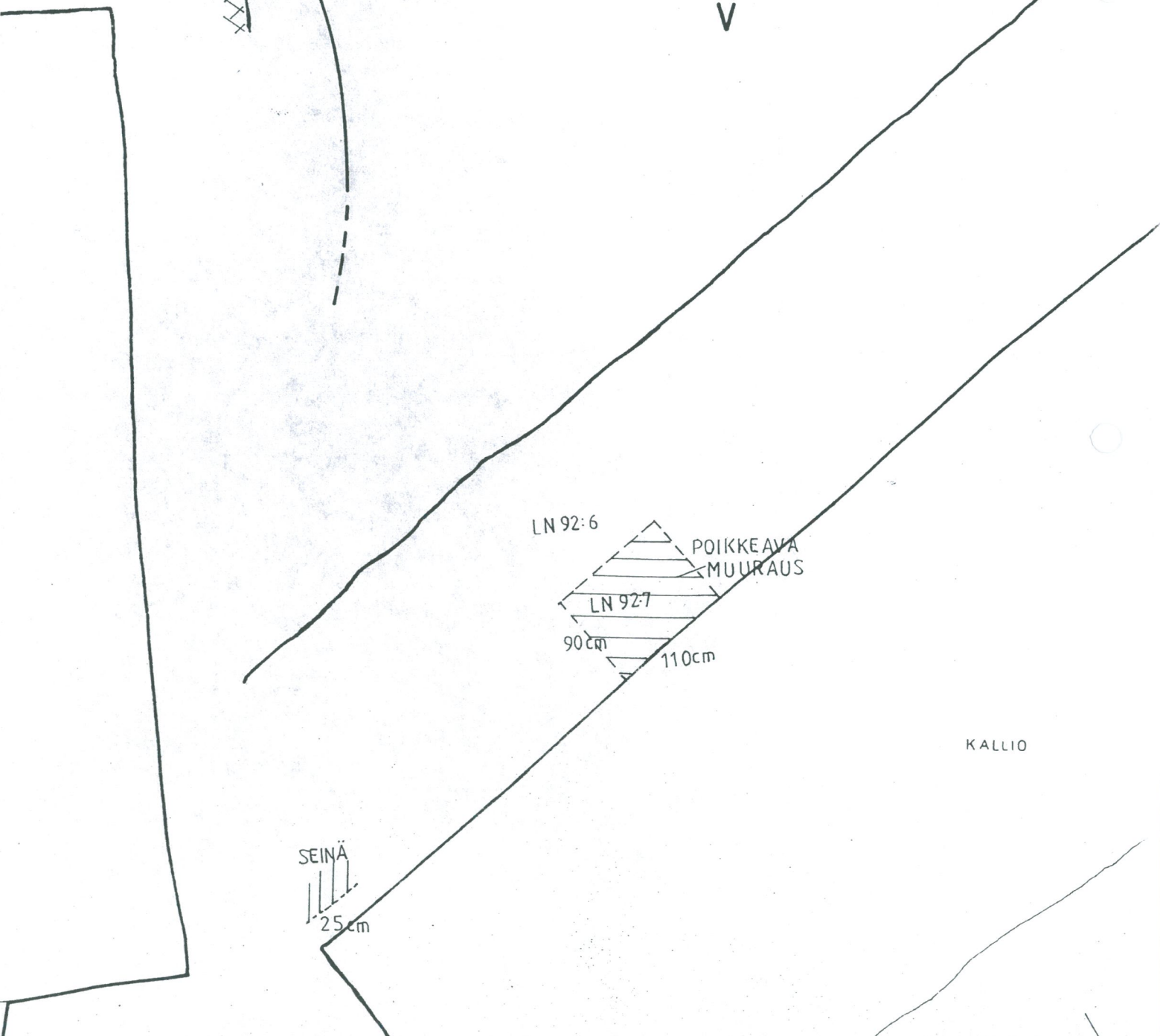
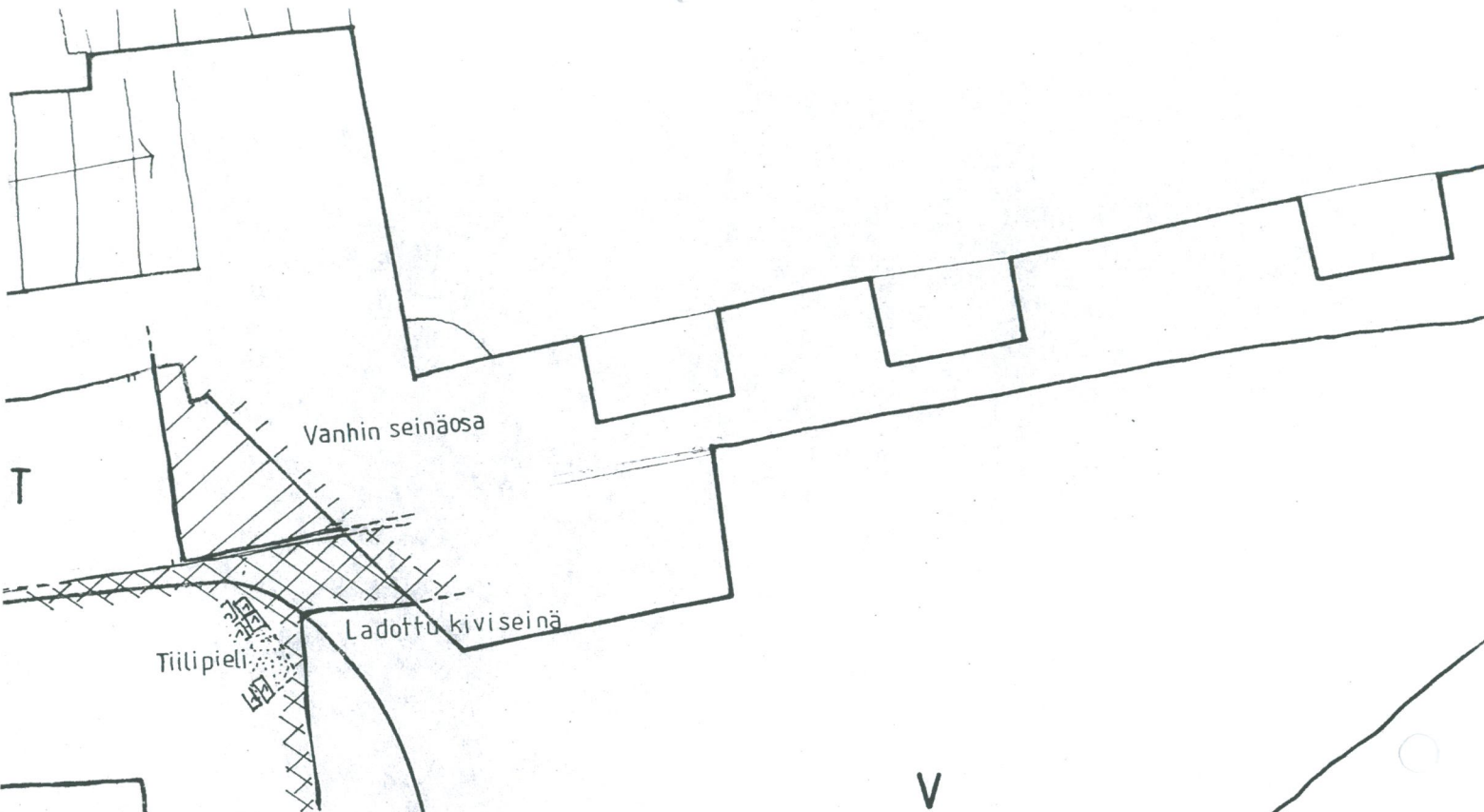
LN 92:7

90cm

110cm

KALLIO

SEINÄ

X

TUTKITTU
ALUE

LN92:14

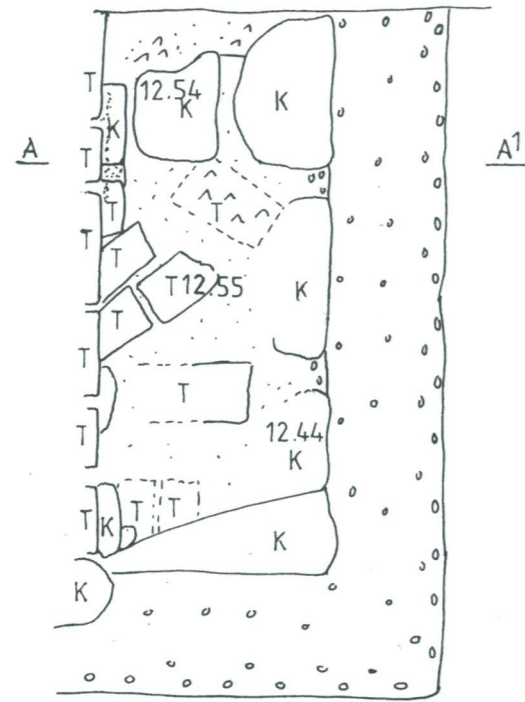
LN 92:14

30cm

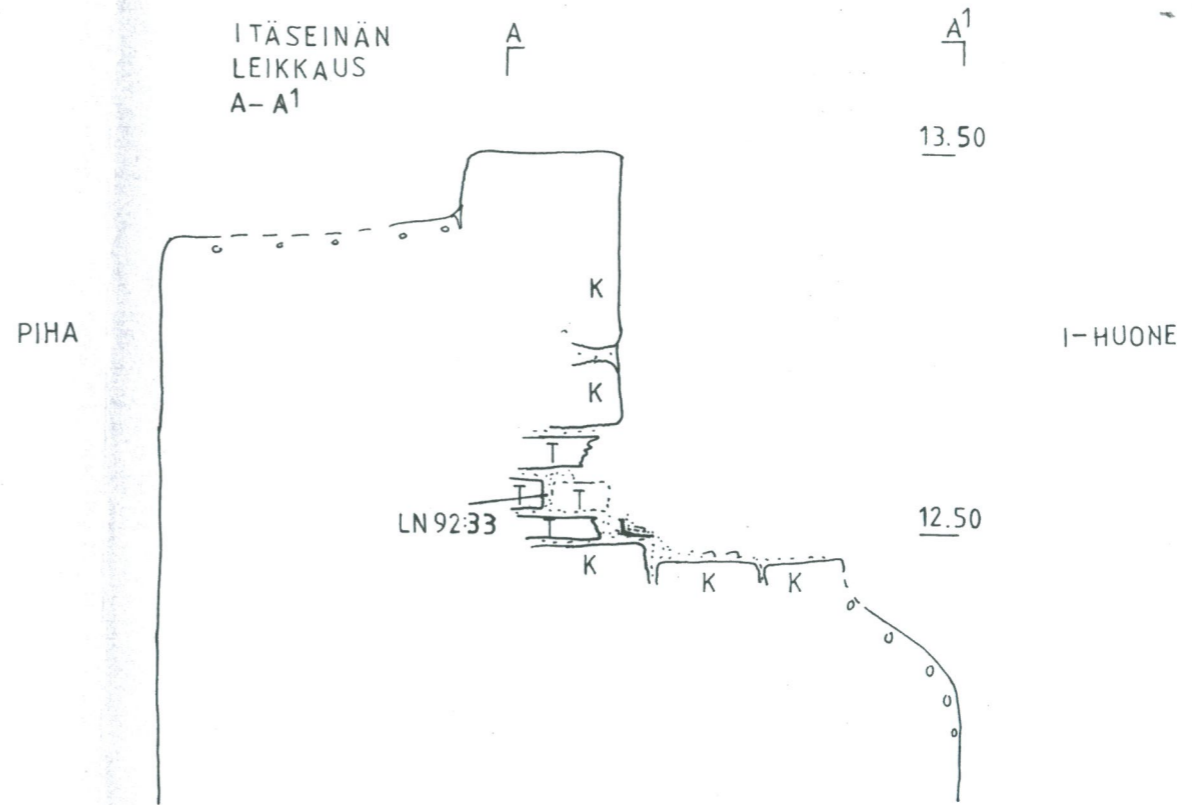
EVA
KRAUS

KALLIO

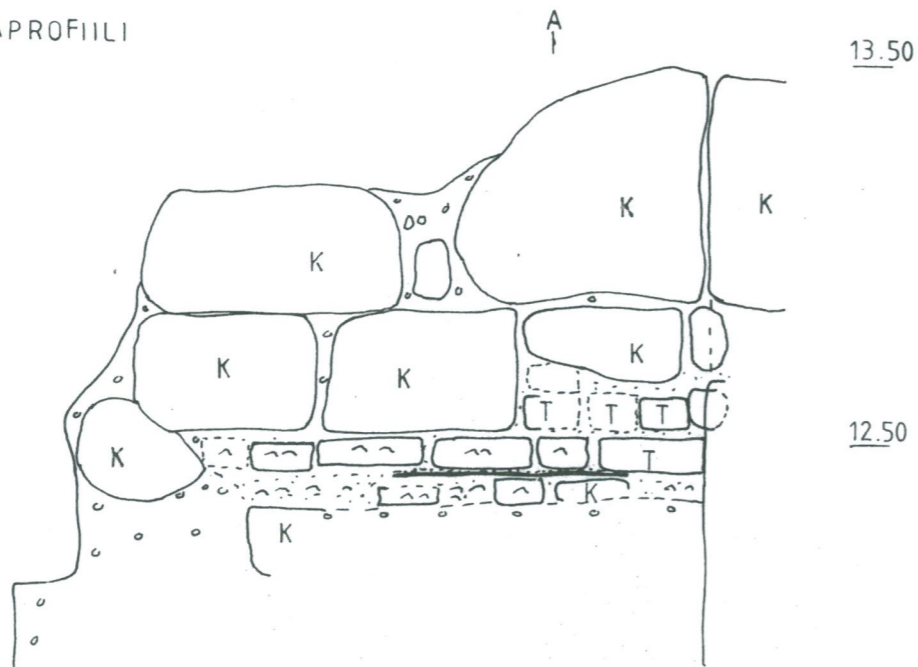
I TYÖVAIHEEN TASO

ITÄSEINÄN LEIKKAUS A-A'

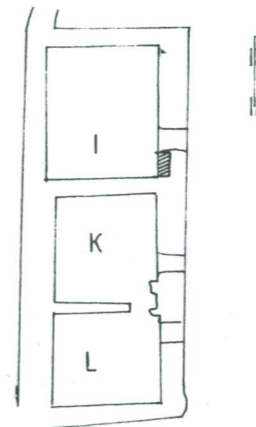

ITÄPROFIILI

- = VAALEA LAASTI
- = KORJAUSLAASTI
- = LAASTISAUMA
- = RIKKONAINEN TIILI

0 1m

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 575 I-HUONE, ITÄSEINÄN ETELÄOSAN KYNNYKSEN, I. VAIHE	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:20 K. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

12.00

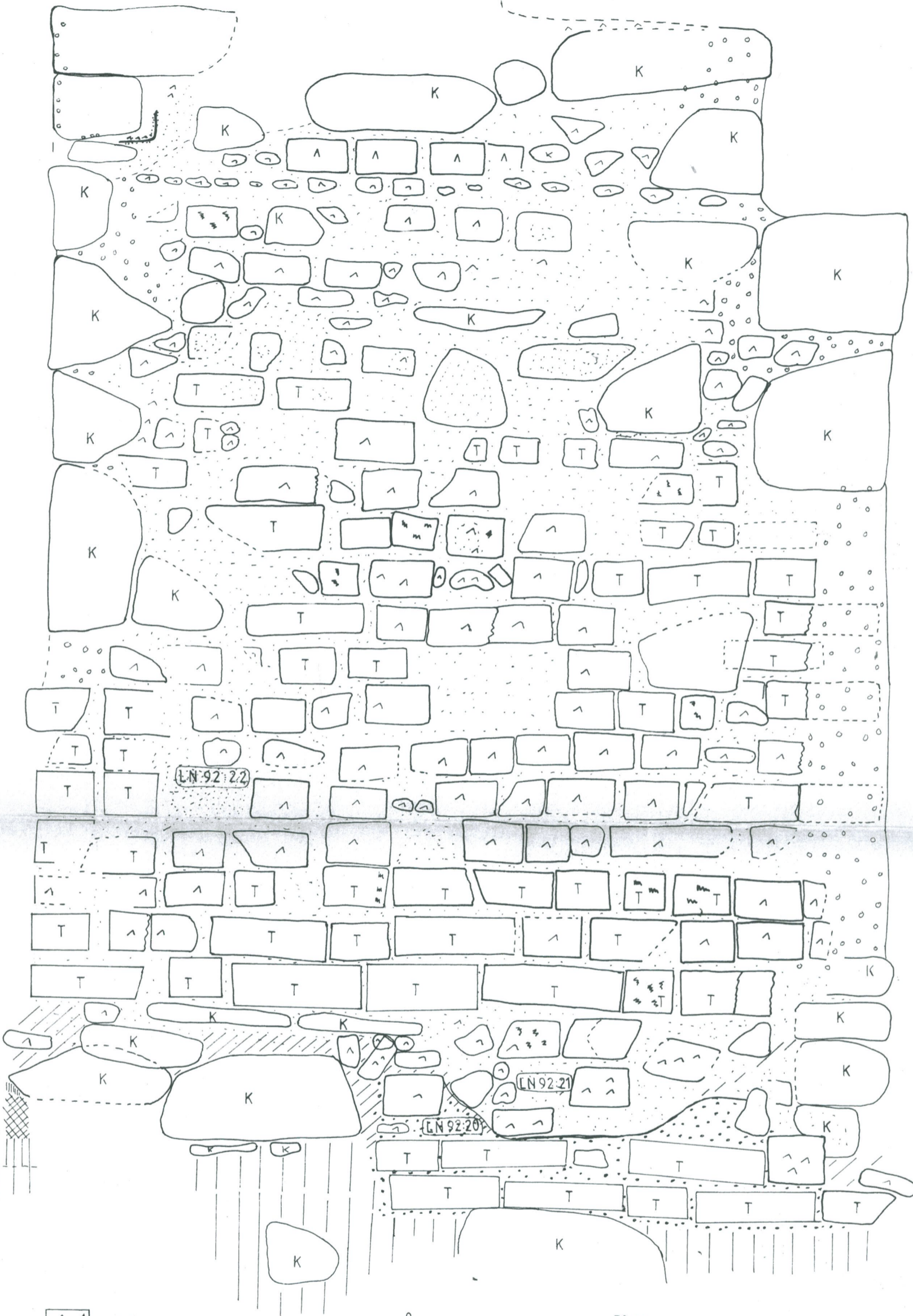
-12.00

11.00

11.00

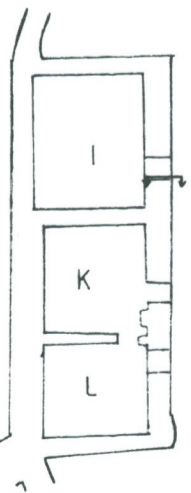
10.00

10.00

- = TUMMA MULTAMAA
- = MULTAMAA
- = SAVI
- = HIEKKA
- = HIEKKA/HIESU
- = RUOSTEMAA
- = VAALEA LAASTI

- = NOKI/PALO
- = RUSKEA LAASTI
- = RIKKONAINEN TIILI
- = KORJAUS-LAASTI

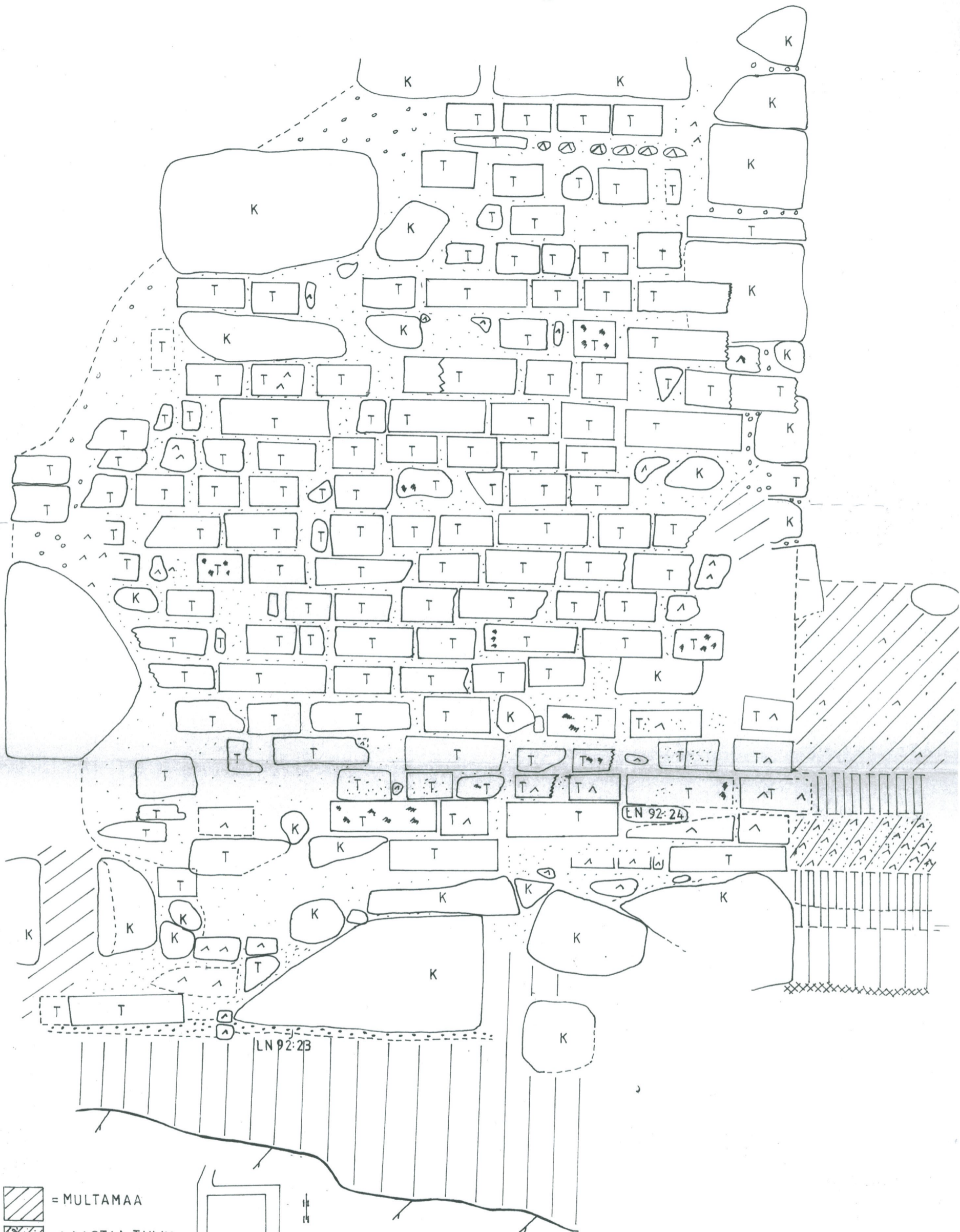
0 50cm

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 572 I-HUONE, ITÄSEINÄN OVIAUKKO. ETELÄPROFILI.	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UGILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	

1200

1100

1000

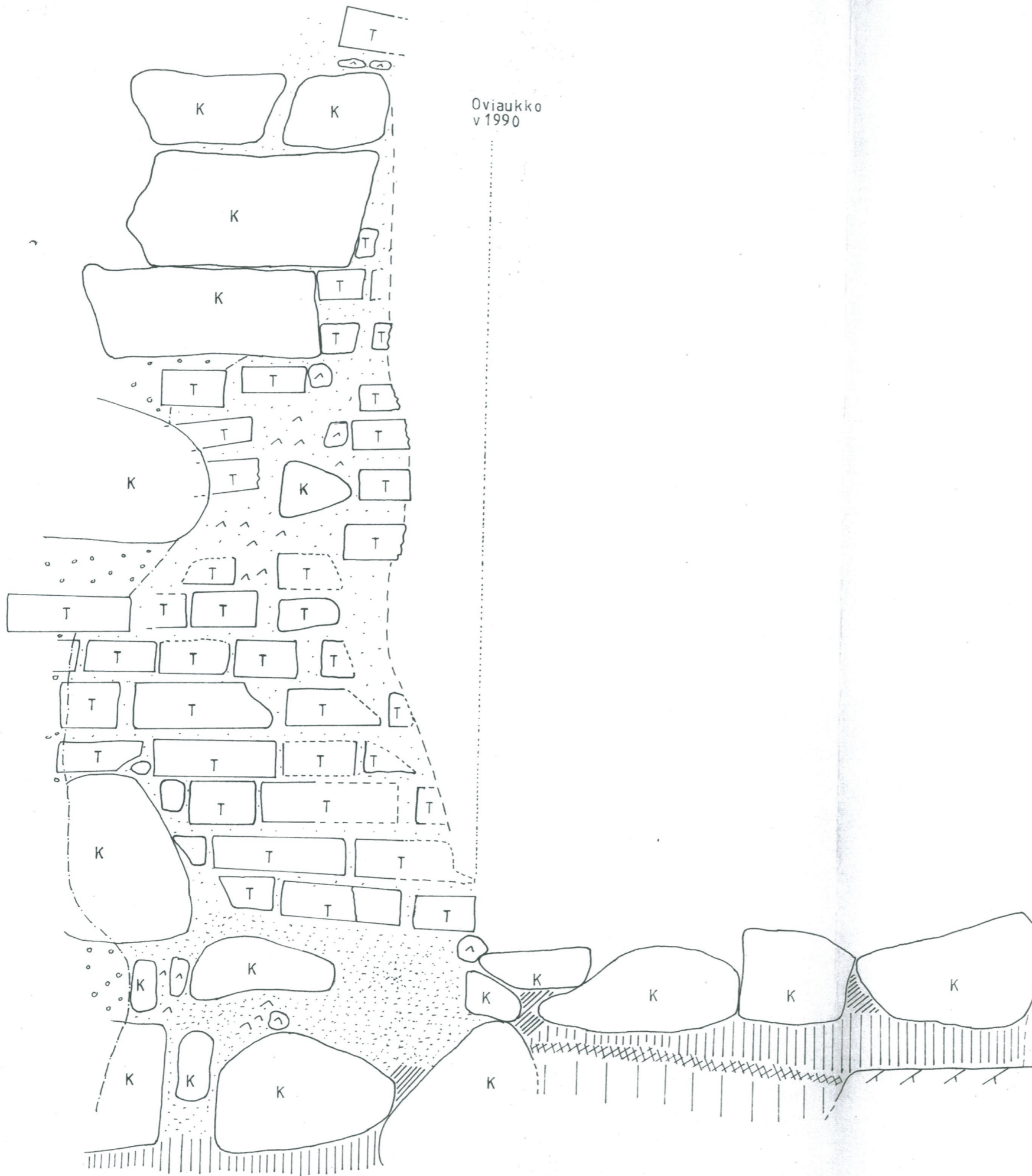

- = MULTAMAA
- = LAASTIA, TIILIM. MULTAMAATA
- = TUMMA SAVI
- = VAALEA SAVI
- = HIESU/HIEKKA
- = KELT. LAASTI
- = VAALEA LAASTI

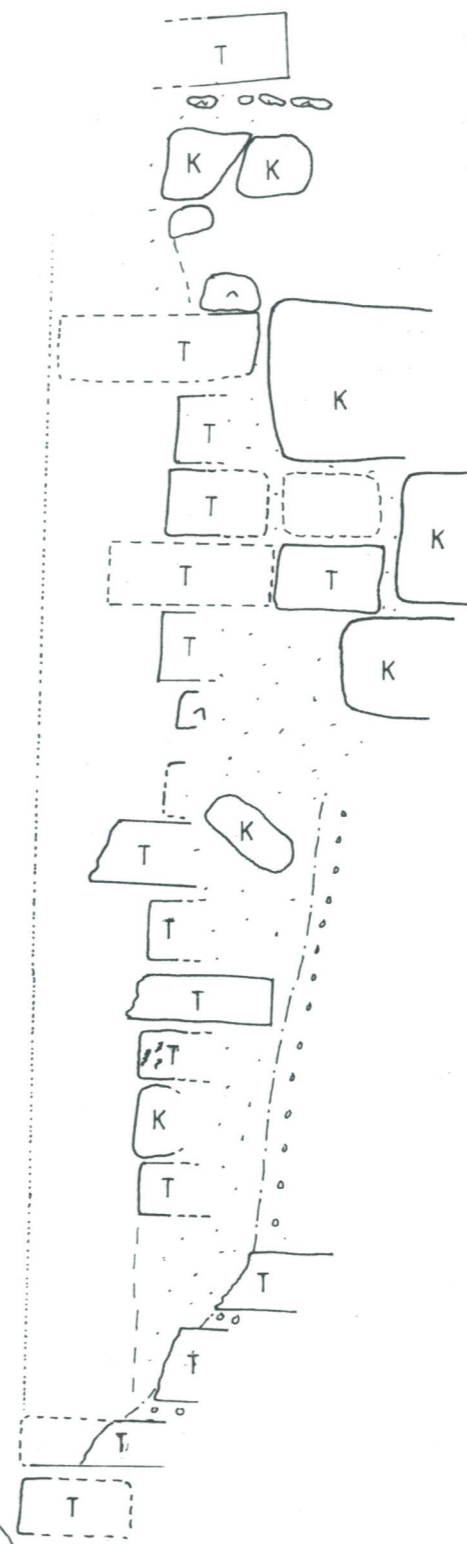
 = RUOSTE

0 50cm

KUUSISTON LINNA 1992	KARTTA N:O 574 I-HUONE, ITÄSEINÄN OVI. POHJOISPROFIILI
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UOTILA	MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611

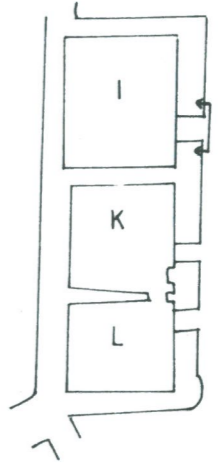

Oviaukko
v1990

- =TUMMA MULTAMAA
- =SAVI
- =RUOSTEMAA
- =HIEKKA
- =LAASTIKERROS
- =LAASTI
- =KORJAUSLAASTI

0 50m

KUUSISTON LINNA 1992		KARTTA N:O 570 1-HUONEEN OVIAUKKO LÄNSIPROFILLI	
MITTAUSDOKUMENTOINTI 1:10 K. UOTILA		MUSEOVIKASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
		RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611	